

H. BERNDORFF

CONSPIRATORII

IADULUI

Roman de spionaj

Versiune românească de
F. Lobodă și A. V. Marin

Editura „R”.
Biblio-Bestseller 1993

Conspirația spionajului mondial – conspirația iadului!

Aventurile trepidante ale celor mai experimentate agenții de spionaj - G.P.U., Intelligence service, contrainformațiile turcești, organizațiile naționaliste indiene, etc! De la Londra la Moscova, de la Bombay la Paris, de la Belgrad la Berlin, acțiuni delirante în toată lumea.

Japonezii lucrează în America de parcă ar fi la ei acasă, iar americanii pretutindeni.

O carte care se va citi cu sufletul la gură!

Fiți atenți! Oricând „conspiratorii iadului” sunt printre noi!

MÂNA ROȘIE

Cortina s-a lăsat pe scena teatrului Piccadilly din Londra.

Un ropot de aplauze furtunoase coboară spre scenă din loji și benoare. În orbitoarea lumină a reflectoarelor o făptură delicată se înclină. E Pepita, dansatoarea de douăzeci și doi de ani.

De o jumătate de an ea și-a găsit norocul. Cel mai mare succes, și iat-o acum pe scena celui mai mare varieteu, scăldat în triumful ce o înconjoară. În mijlocul aplauzelor, orchestra intervine brusc cu un acord violent. Lumina în sală se stinge, reflectoarele își îmblânzesc lumina ascuțită, și iată că Pepita își înalță brațele.

În seara aceea, după ce dansatoarea și-a schimbat găteala și când voia să părăsească micuța ei cabină, se auzi bătând, și pe coridor apăru directorul teatrului, iar lângă el un domn în frac, de vreo treizeci de ani, un tip drăguț și elegant, care ținea în mâini – poate cu oarecare neîndemânare – un buchet de orhidee. Directorul i-l prezentă ca pe un vechi prieten, fostul căpitan din armata

engleză Sidney Reily.

În aceeași clipă se auzi undeva, în dosul scenei, o bubuitură groaznică: unul din reflectoarele cele mari, care-și aruncau lumina din friza scenei, se prăbușise; sticla spartă zăngăni împrăștiindu-se, iar directorul îi lăsă singuri pe Reily și pe dansatoare, ca să vadă ce se întâmplase.

— Cioburile aduc noroc! – zise mica balerină.

Iar căpitanul Reily:

— Ce-ți mai trebuie d-tale noroc, miss Pepita? Poate însă că cioburile au vreo însemnătate pentru mine!

Tot norocul căpitanului pentru noaptea aceea fu că i se îngădui să o conducă pe artistă, prin noaptea caldă, până la intrarea locuinței ei. El îi povesti că se întorsese tocmai din America; îi descoperi câte puțin din viața lui, arătându-i că poseda oarecare avere, din al cărei venit obișnuia să călătorească din când în când prin lume. Pensia lui era bunicică, și se părea că parcă ar mai fi dorit să-i mai comunice ceva, dar lucrul acesta nu i-l putea spune așa degrabă. Șapte seri de-a rândul o văzuse la teatru și pe căi lăturalnice aflase că-l cunoștea pe directorul teatrului, și... o clipă mai înainte ca Pepita să fi încuiat ușa intrării cu un mic răs gutural, căpitanul Reily îi declară că o iubea în mod dementțial și era ferm hotărât să

se căsătorească cu dânsa.

Peste șase săptămâni se serbă nunta. O sumedenie de fotografi și de reporteri erau prezenți: Pepita era cunoscută și iubită; despre căpitanul Reily nu se prea știa cine era. În definitiv, era un ofițer, și astfel fotografia celor doi apăru în ziar.

După căsătorie, perechea porni spre Riviera, iar când se întoarse, Pepita apăru din nou pe scenă.

Noaptea, când Pepita dormea, Reily se ridica binișor din pat și era cuprins deodată de o teamă vie. Ce se va alege din ființa aceasta, pe care o iubea nemărginit, atunci când va porni într-adevăr în expedițiile lui, la o vânătoare din acelea la care uneori vânătorul deveni însuși vânat? Știa că femeia ar pieri de teamă, dac-ar ști în al cui serviciu era el, căpitanul Reily, și ce fel de vânat îl preocupa. El n-avea veniturile unei mici averi, pe care le folosea, căci acestea nu erau altceva decât buna și larga retribuție pe care o primea de la „Intelligence Service” (Serviciul de spionaj englez) al cărui agent era. E drept că larma bătliei marelui război s-a stins, popoarele nu se mai luptă cu tunuri, aruncătoare de foc, mine și mitraliere; aceste mijloace sunt proscrie, probabil atâta timp cât una din țări le va binecuvânta din nou. Azi se folosesc alte

mijloace! Pentru opinia publică, diplomația secretă a fost desființată, dar, de fapt, azi o urzesc birourile de informații secrete ale diplomației.

Există o țară în Europa, care are cu totul alte forme de viață a statului decât țările continentului. E Rusia, pe care o stăpânesc Sovietele. Aici s-a proclamat dictatura proletariatului, pentru distrugerea unei burghezii, care deținea puterea cu mâini de fier în celelalte state ale vechiului continent.

Celelalte state nu iubesc această țară a Sovietelor. Din numeroase motive, ele trebuie să știe ce se petrece în realitate în această țară, care a tras o cortină densă în jurul ei și peste activitatea ei. Rusia însăși vrea să știe cum merg treburile în țările burgheziei, și iată cum se naște o permanentă lucrătură a Europei contra Rusiei și a Rusiei contra Europei.

Iată o pagină a unui ordin secret rusesc, pentru obținerea de informații:

„Pentru îndrumare Secret

D 31/IV Exemplarul Nr. 2

Scurte informații ale

Agenției de Spionaj

Moscova, 1918

Pagina 16. 9. Neliniștea populației din cauze economice.

Indicațiile de mai sus dau posibilitatea de a se influența în țara dușmană viața economică și de a provoca acolo, prin agenți, o stare deosebit de proastă. Printre măsurile ce pot aduce unei țări pagube economice, trebuie relevate următoarele:

1. Provocarea a diferite greutăți în distribuirea normală a mărfurilor și produselor de primă necesitate, prin dezagregarea transportului, prin achiziționarea de cantități însemnate de mărfuri, ce vor fi deocamdată dosite, etc.

2. Propaganda împotriva împrumuturilor interne și externe.

3. Coborârea valorii cursului hârtiei-monedă, grație răspândirii de zvonuri alarmiste în populație.

4. Emisiunea de bancnote false.

5. Cumpărarea și exportarea în taină a aurului și a mărfurilor al căror export e interzis, precum și a hârtiei-monedă.

6. Organizarea și stimularea de agitații economice, greve, obstrucții etc.

IV. Spionajul intern se va îndeletnici cu procurarea

informațiilor referitoare la situația politicii interne a țării.

Asemenea informații sunt necesare, întrucât războaiele tuturor timpurilor ne sunt mărturie, cât de mult au asigurat succesul dezvoltării spirituale și entuziasmul din țară.

Pe tărâmul acesta agenții vor afla:

1. Starea de spirit a cercurilor guvernamentale, precum și aceea a diferitelor grupări politice ale societății;

2. Starea de spirit a păturilor largi ale populației, punctul lor de vedere față de război și de situația internă;

3. Schimbările posibile în compunerea guvernului, poziția Parlamentului față de populație în genere, precum și față de diferitele grupări politice ale guvernului, și față de diferiți membri ai acestuia;

4. Progresul nemulțumirii populației și cauzele acesteia;

5. Punctul de vedere al diferitelor grupări politice din țara determinată, față de țara cu care se dușmănește; care grupări îi sunt binevoitoare, și în ce măsură? În ce măsură pot fi folosite aceste grupări la realizarea cutărui sau cutărui plan al dușmanului?

Rusia a alungat afară din stepele, din satele și din proprietățile lor sute de mii de oameni. Aceștia sunt

emigranții, care formează în toate capitalele pământului adevărate colonii. Sunt foștii ofițeri ai armatei „albe” a generalului Wrangel și ai altor generali. Toți acești oameni adorm seara cu gândul la patria lor și se deșteaptă cu același gând, și acesta e ura aprinsă pe care o resimt contra Sovietelor. Ei sunt aceia care mijlocesc agențiilor de informații din Anglia, Franța, Germania și Ungaria cele mai însemnate știri din Rusia; din creierul lor se nasc răskoalele țărănești, pe care le declanșează apoi din azilurile lor în dușmănita și iubită lor țară. Ei toți au lăsat, în Rusia rude și cunoscuți și se pricep întotdeauna să le dea și să capete de la ei știri necenzurate.

La un moment dat, serviciul de informații englez avu mare interes să stabilească niște fapte importante, ce n-ar putea fi verificate decât în Rusia, sau, poate, la Berlin. O autoritate berlineză se afla în legătură strânsă cu un emigrant rus, care a creat un amplu serviciu de informații, ce alimentează oficiile germane cu știri. Acesta e fostul ofițer rus Harald Siewert, al cărui nume a fost pronunțat adeseori în procesul Orlov, la Berlin.

În Anglia este o grevă, și la Londra există convingerea că aceasta e regizată de Moscova. Intelligence-Service a aflat din sursă demnă de încredere

că înscenarea a fost opera a trei agenții trimiși de Moscova. Trebuie să se afle cine sunt cei trei și unde se poate pune mâna pe ei? Mai trebuie de asemenea să se descopere celulele comuniste, spre a fi distruse. Acestea sunt, pentru moment, grijile principale ale Serviciului de informații englez. Acesta crede că nu poate să afle amănunte decât la Moscova, sau – la Berlin.

La Berlin locuiește un englez, bine acreditat la Scotland Yard. El primește însărcinarea să stabilească, dacă se pot afla la Berlin, numele și adresele celor trei agenți ruși, care ar fi înscenat greva. Omul nostru pornește la lucru cu mare prevedere, și ajunge să i se ofere într-o zi lămuririle pe care caută să le obțină. I se prezintă Harald Siewert, perfect acreditat pe lângă autoritățile germane, care-i oferă cele trei adrese la prețul de 1200 de mărci. Agentul englez e precaut. El nu vrea să achite banii cu una cu două, ci vrea mai întâi să cerceteze în Anglia dacă adresele corespund cu adevărul.

Harald Siewert face o propunere. Dă una din adrese și-l pune pe englez să cerceteze dacă această adresă este exactă.

Acesta se duce la telefon, cheamă Londra, chestionează și obține, spre marea lui surprindere,

răspunsul dat, fără tergiversare, că această adresă este exactă, dar că omul se află arestat de câteva ceasuri. Berlinul întreabă acum, agitat, dacă au și celelalte două adrese. „Nu! ele n-au putut fi aflate dar se pune mare preț pe obținerea lor”. Harald Siewert n-are desigur nicio vină c-a sosit prea târziu cu adresa lui, dar negreșit, dacă una a corespuns, celelalte vor fi și ele exacte și omul nostru plătește 1200 de mărci și capătă cele două adrese. Indicațiile merg pe fir la Londra. Scotland Yard se bucură și pune la cale o mare razie în locurile indicate. Blocuri întregi de case sunt înconjurate, sute de copoi ai poliției criminale caută să descopere – că au fost înșelați!

Ce se întâmplase? Siewert aflase imediat, pe căi ce n-au fost încă bine stabilite, știrea arestării acelui individ, știre ce-și găsisese imediat ecou în presă. Adresa aceasta reală și cunoscută, o dase spre cercetare agentului englez din Berlin, pecare reușise astfel să-l păcălească. Iar serviciul de informații englez mai are să ia' și astăzi 1200 de mărci de la Harald Siewert...

Propaganda bolșevică în Anglia devine mai puternică. Tot mai lipsesc adresele a doi indivizi, care ar activa cu succes în Anglia, ca agenți secreți ruși.

Serviciul de informații englez capătă acum misiunea

de a Stabili neapărat cine sunt acei oameni și, de asemenea, ce planuri are Rusia în general, planuri ce se întind până în interiorul statului englez? Tot așa de prețios e să se știe cum este în realitate în Rusia? S-ar dori să se afle cum merg industria și agricultura, și trebuie să se stabilească și care e puterea combativă a Rusiei? Trebuie?... Da, e important!

Anglia are interese petrolifere în Extremul Orient. Petrolul face să bată pulsul lumii; pentru petrol se poate și trebuie să se înfăptuiască totul.

Căpitanul Reily se afla din nou la Londra. El era la teatru, în fiecare seară, urmărind cu inima palpitând dansul nevestei sale. Și încordarea nu-i trece decât când ea-i acoperită de aplauze. El era în concediu, nu i se da nicio însărcinare. Într-o seară însă venind acasă, servitoarea îi spuse că, cu câteva ceasuri mai înainte, fusese un domn, care-l ruga să poftească pe la club, fiind vorba de o partidă de tenis.

— Partidă de tenis? – zise Pepita Reily, râzând ușor.

— Doar n-o fi nevoie tocmai acum, la miezul nopții!

Reily era în vestibul; își puse încet din nou pălăria pe cap:

— Ei bine – zise el – vreau totuși să văd despre ce e

vorba.

Și pornește către biroul Intelligence-Service.

Se reîntoarce acasă pe jos. El pășea prin noapte, și două forțe se luptau acum în el. Serviciul de Informații n-avea alt om care să fie mai indicat decât dânsul în a duce la capăt o acțiune atât de primejdioasă. Era o mare onoare pentru căpitanul Reily. Și căpitanul Reily știa că, spre a-și putea îndeplini misiunea pe care tocmai o primise în noaptea aceea, va trebui să lovească cu putere în jurul lui.

Dar lucrul nu era chiar așa de simplu. Ce făcea cu tânăra lui soție, pe care o iubea și o adora? Și ce era mai grav, era că această femeie îl iubea și ea! Și ce se va întâmpla?

Dacă Reily dă ortul popii în Rusia? Înaintea lui se dusesse acolo fostul căpitan de artilerie Elvengron, care pactizase cu serviciul lor de informații. Acesta fusese de mult împușcat, răpus de glonț. Avea el dreptul să se vâre într-o asemenea întreprindere, când exista puțința s-o isprăvească în felul acesta?...

Până în zori, căpitanul hotărî că era îngăduit să facă așa ceva. Seara, soția lui află că soțul ei trebuia să plece la Berlin: era vorba de plasarea unei părți a averii lui într-un mod foarte productiv. Reily trebuia să zăbovească câteva

săptămâni în Germania. Bineînțeles că despărțirea era grea și Pepita plânse până i se înroșiră ochii. Dar la urma urmei, Berlinul nu era afară din lume, și câteva săptămâni nu erau o veșnicie!

Căpitanul Reily avea mână liberă. Își putea îndeplini misiunea pe orice cale voia: principalul era să și-o îndeplinească!

De asemenea era bine stabilit că trebuia să se ducă în Rusia, ca să-și poată îndeplini misiunile de informare economică, politică și militară, cu care fusese însărcinat.

E bine înțeles că, într-un asemenea caz, nu poți călători pur și simplu în Rusia cu un pașaport autentic sau fals, ci trebuie să te introduci și să ieși din această țară, fără ca autoritățile rusești să afle ceva. Mai trebuie pentru un astfel de plan, amici chiar în interiorul țării, care să-ți poată da ajutor, care să te conducă pretutindeni și care să-ți dea tot concursul lor, pentru obținerea materialului necesar.

Omul de încredere englez din Berlin era cam posac și nu se prea bucură când se pomeni deodată, în odaia lui, cu căpitanul Reily; dar răsuflă ușurat când află că acesta nu venise în legătură cu cele două adrese false, și că nu i se cerea altceva decât să-i dea concurs lui Reily.

Căpitanul Reily nu mai avusese până atunci de executat vreun ordin ce să-l pună în situația de a se ocupa mai intens de afaceri specific rusești. Și acum i se ținu o dizertație asupra celor ce trebuia să cunoască, când era vorba să lucreze în treburi rusești.

Reily nu putea să-și îndeplinească însărcinarea decât dacă se va pune în legătură cu „trustul”.

— „Trust”.

— Cum trust? – întrebă căpitanul Reily.

El se afla într-un restaurant din strada Nürnberg, la Berlin, unde ședea la o masă cu omul de încredere. Restaurantul acesta era frecventat de emigranții ruși. Nu e un local pentru străini, care să îmbie cu firma-i de reclamă: „Restaurantul Rusesc” sau „Restaurantul Emigranților”, ci era un local ce se prezenta la fel pe dinafară, ca toate micile și obișnuitele berării din Vestul Berlinului.

Publicul însă era deosebit de cel de aiurea. Într-adevăr, iată un fost general de stat-major rus. Omul acesta își câștigă existența venind în fiecare seară în local să danseze în costum căzăcesc, între orele 10 1/2 și 11. Pentru aceasta el primește seral o masă și trei mărci, bani peșin. Mai departe iată un fost tenor al Operei imperiale, care trăiește producându-se în fiecare seară, între orele 11

și 11 1/2, cu trei cântece.

Sunt cântece al căror text recheamă timpul țărilor, și pentru prestația sa cântărețul primește pâinea de fiecare seară. Și trei mărci bani peșin.

Clienți acestui local trebuie văzuți. Nimeni nu știe din ce trăiesc! Dar au o măreție inimitabilă, când își duc la gură paharul de bere ori când se ridică să-și ia ziarele, ziare tipărite în rusește, dar confecționate la Paris sau la Berlin. Femeile!... Cele tinere sunt niște făpturi frumoase, în rochii ieftine, cusute de mâna lor cu îndemnare.

— Așadar, spune-mi, ce e „trustul?” – întrebă Reily, după ce cuprinse din câteva priviri bizara societate.

— „Trustul” e o organizație întemeiată de doi foști ofițeri ruși. Numele lor e Opperput și Jacușev-Teodorov. Organizația are numeroși oameni de încredere în toate părțile Rusiei, și a ajutat deja pe mulți emigranți în călătoria lor ilegală în interiorul Rusiei sovietice și la reîntoarcerea cu bine din această țară. Ținta lor e ca, după ce-și vor fi extins puterea, să libereze țara de despoți. Activitatea acestei organizații e mai înainte de toate de o enormă însemnătate pentru serviciile de informații ale celorlalte țări europene. Prin legăturile organizației, serviciile de informații din toate țările își procură, în mod

curent, știrile de care au nevoie asupra Rusiei. Principalul agent al organizației este un bărbat încă foarte tânăr, Care călătorește mereu prin întreaga Rusie, sub numele de Groșko, intrând de obicei în țară prin granița finlandeză și înapoiindu-se pe aceeași cale. Groșko se află momentan la Berlin și va sosi imediat în locul acesta, deoarece obișnuiește să prânzească aici.

După câțva timp sosi și Groșko. Portretul lui fusese confiscat în timpul procesului Orlov, în care figura ca marele necunoscut.

Când Groșko își făcu apariția, Reily se așeză lângă dânsul, iar Groșko fu imediat gata să-l ajute. Peste câteva zile Groșko porni cu Reily în Finlanda. Într-o noapte, Groșko îl trecu peste graniță, și Reily înaintă apoi singur la oarecare distanță prin întuneric. Dar Groșko se reîntoarce și deodată căpitanul auzi că era chemat... El identifică în beznă un automobil vechi, ce-l aștepta cu farurile stinse, iar lângă mașină se afla un bărbat: era fostul ofițer de jandarmi imperiali Satkowsky Groșko, care prevenise conducerea trustului Oppperput și Jacușev, se îngrijise ca Reily să fie așteptat aci.

Automobilul era condus chiar de Satkowsky, care se așeză la volan, amintind cu figura-i împietrită trăsăturile

mongolice. Cursa ținu mult, străbătând drumuri desfundate de câmp și șosele largi, pe care treceau detașamente în marș din trupele țării.

Reily avu noroc: automobilul nu fu oprit nicăeri și stopă în urmă la Leningrad, într-o stradă curățică. Satkowsky îl conduse pe Reily până la etajul întâi al casei, bătu la o ușă într-un ritm special, și iată-l pe căpitanul englez în antreul unui apartament deosebit de elegant și bine mobilat cu covoare prețioase, cu fotolii comode, cu paturi cu mătăsuri și o odaie de baie în marmoră. Reily fu surprins, deoarece își închipuise că trustul, această organizație de conspiratori, era silit să se ascundă la Leningrad în mansardele întunecoase. Conducătorii trustului Oppperput și Jacușev, care îi ieșiră în întâmpinare, salutându-l veseli, râseră, când Reily le povesti cum își imaginase el marele cartier al organizației.

— Trustul – ziseră ei – a depășit acele vremuri. El are acum atâtea membri în posturile de influență, și atâtea relații, cum și atâta putere, că nu mai e nevoie de așa ceva.

— Cu-atât mai bine! – se gândi Reily.

După oboseala călătoriei, nu mai întreprinseră nimic în ziua aceea. Ședeau de vorbă în jilțuri comode. Iar seara,

devreme, căpitanul se acoperi cu plapoma de mătase a patului său comod, după ce-și puse vechiul și bunul lui revolver la îndemână, pe măsuta de noapte.

Când se deșteaptă, în ziua următoare, începutul activității sale se anunță promițător. Pentru ziua aceea se hotărâse să meargă la Moscova, unde Reily trebuia să se întâlnească cu mai mulți oameni de încredere ai trustului, care locuiau în diferite părți ale Rusiei și care fuseseră convocați special la Moscova. Aici se va hotărî în ce direcție a țării va trebui să pornească Reily, cu diferiții oameni de încredere, ca să vadă singur cu ochii lui lucrurile ce-l interesau. Acolo avea deci să se stabilească, în mod definitiv, programul de activitate.

Opperput, Jacușev și Satkowsky se urcară împreună cu Reily într-o camionetă, ce era din nou condusă de Satkowsky.

De astă dată, era o mașină nouă și puternică, ce zbura ca vântul de la Leningrad spre Moscova. Acum Reily avu ocazia s-arunce o privire asupra organizației trustului, care funcționa în chip strălucit. O jumătate de ceas după ce porniră din Leningrad, un post militar opri mașina în loc. Satkowsky făcu cu nuna dreaptă un semn anumit și soldatul se retrase imediat, lăsând cale liberă. Astfel

automobilul porni mai departe.

— Ce a fost asta? – întrebă Reily.

— E unul din oamenii noștri – răspunse Oppperput.

Deodată camioneta întâlni un detașament militar. Ofițerul acestei trupe de călăreți făcu încă de departe semn mașinii să stea pe loc. Soldații înconjurau automobilul, pe când ofițerul ceru pașapoartele și hârtiile celor dinăuntru, cum și ale mașinei. Dar Jacușev făcu un semn și ofițerul salută. Soldații își întorc caii și din nou mașina pornește în plină viteză. De astă dată, uimirea lui Reily nu mai cunoscă margini.

Am pătruns peste tot; dar pentru ziua de azi, am făcut și toate demersurile pentru ca, în călătoria de la Leningrad la Moscova, în care aveam să întovărășim un oaspete așa de însemnat ca D-ta, căpitane Reily, să nu se ivească nicio primejdie, zise Oppperput.

La jumătatea drumului, automobilul făcu o curbă cu viteza de optzeci de kilometri, și cei aflați înăuntru fură aruncați în sus. Mașina făcu un salt, începu să derapeze și zbură peste un drum de câmp. Satkowsky trase de toate frânele, mașina alunecă într-o parte și, în clipa în care era să se izbească neapărat de un pom, Satkowsky, cu prezența-i de spirit oțelită, liberă din nou frânele, motorul

antrenă roțile și automobilul se află din nou pe șosea. Apoi conducătorul provocă oprirea, printr-o zguduitură ce-l aruncă afară pe cei dinăuntru.

Iată-i în pană! Și-n viteza cu care gonise automobilul, se rupsesse și axa, din cauza frânării prea bruște. Căpitanul Reily își aprinse pipa, ce i se stinsese, și clipi, prin fumul ce se ridica, spre tovarășii lui, ca să vadă ce mutră făceau în fața acestei situații. Toți erau oarecum palizi, ca și când s-ar fi aflat într-o situație critică. Jacușev zise celorlalți doi ruși câteva cuvinte, neînțelese de Reily; apoi părăsiră pur și simplu automobilul și o porniră cu Reily pe șosea. Nu rămânea altceva de făcut, decât s-ajungă la cea mai apropiată stație de cale ferată. După un marș de o jumătate de oră, cotiră din șoseaua cea mare, iar după încă un ceas, se găsiră în fața casei unui cantonier, pe dinaintea căreia șinele se prelungeau în linie dreaptă. Reily șovăi de astă dată. Opperput îl liniști însă, spunându-i că nu-și da încă seama nici pe departe de situația trustului. Nimănui nu-i va trăsni prin minte să-i oprească și să-i cerceteze asupra persoanei lui. El călătorea în tovarășia șefilor trustului, ceea ce însemna deplină siguranță pentru dânsul. Jacușev și Opperput se așezară pe o bancă, în fața cantonului. Satkowsky, după o

scurtă convorbire cu cantonierul, dispăru în casă, iar Reily, rezemat de stâlpul barierei, își fuma pipa. Uitându-se pe fereastră, în interiorul cantonului, îl văzu pe Satkowsky, care desprinsese din perete un telefon, vorbind cu cineva. Cantonierul sta lângă el, cu fața puțin înspăimântată. Reily se uită de-a lungul șinelor ce se pierdeau în depărtare, și se gândi la mica lui soție. N-avea nicio grijă despre sfârșitul aventurii lui: ceea ce-i fusese dat să vadă până acum, din organizația trustului, era cu desăvârșire liniștitor. Și la ce bun să se mai gândească la lucruri, a căror desfășurare n-o mai putea măcar influența?

Gândurile-i fură împrăștiate de răbufnirea depărtată a zgomotului unui tren. Se părea că și urechea lui Satkowsky care era încă la telefon, percepușe zgomotul, căci acum el vorbi mai agitat, și trecu repede receptorul cantonierului.

Acesta vorbi desigur, la telefon, cu o personalitate care-i inspira mare respect, deoarece făcea mereu mici temenele persoanei nevăzute, și iată-l apoi atârând receptorul la loc și dând năvală afară. Satkowsky îl urmă și Reily constată cum cantonierul avea un steag roșu în mână. Și atunci se produse ceva neașteptat! Pe când Satkowsky aruncă câteva cuvinte neînțelese tovarășilor

săi, cantonierul alergă cu steagul roșu pe șine. Sări de pe o traversă pe alta, și căută să iasă în întâmpinarea trenului, care nu se vedea încă, fiind ascuns de o curbă împădurită.

— Dar ce faci? Ce înseamnă asta? – strigă Reily.

Jacușev înaintă spre el. Dânsul era cu mâinile vârate în buzunarele pantalonului și-i rânji cu toată fața:

— Vei vedea numai decât, căpitane Reily'! Vei vedea numaidecât de ce suntem în stare! Vei avea ocazia, căpitane Reily, să constați cât de mare ne este puterea!...

Iată și trenul! Era un accelerat. Iată-l și pe cantonier pe mijlocul liniei. El agită, deasupra capului, steagul cel roșu.

Pânza roșie, luminată de soare, strălucea până departe. Locomotiva trenului care sosea se învăluie în aburi albi, deși frânele scrâșniră; un șoc, un zăngănit de șine, o ultimă zguduitură și trenul se opri lângă cantonier! Mașinistul, conducătorul, personalul trenului săriră jos și pe când Jacușev înainta încet spre șeful trenului, veni și cantonierul, zorindu-se.

Jacușev zise câteva cuvinte, iar grupul personalului de tren rămase încremenit. Cantonierul n-avu de spus decât vreo două cuvinte. În timpul acestei scene, Opperput și Satkowsky îl luară de braț pe căpitanul Reily,

deschiseră ușa unui vagon și urcară. Veni și Jacușev. Era însoțit de un angajat al trenului, care deschise un compartiment-salon. După ce intrară, iar ușa fu încuiată, căpitanul Reily își frânse mâinile:

— Dar asta-i curată nebunie! Nici că puteați să organizați intrarea mea în Moscova într-un chip mai bătaior la ochi! Cum ați putut-o face?

Satkowsky râse, iar Jacușev făcu o reverență. Și zise:

— Căpitane Reily, d-ta ești însărcinatul Serviciului de Informații al unei puteri cu care ne aflăm în cea mai perfectă înțelegere, în ceea ce privește planurile noastre pentru răsturnarea regimului sovietic. Cazul acesta neprevăzut ne-a fost binevenit! Cum am oprit trenul? Nici n-a fost vreun lucru greu! A necesitat doar o convorbire cu un funcționar superior al direcției competente a căilor ferate, care și el e membru al trustului! Oare nu ți-am spus, de câteva ori, că-n toate posturile de conducere am introdus oamenii noștri de încredere?

Reily nu mai zise nicio vorbă până la Moscova. El își zicea că nimeni, în apusul Europei, nu știa că există o asemenea organizație contrarevoluționară, care funcționa așa de formidabil!

În fața gării aștepta un automobil. Opperput îi

explică că fusese comandat încă din casa cantonierului, și acum o porniră încet, prin întreaga Moscovă. Reily privea cu interes aspectul străzilor. Pe drum automobilul mai fu oprit de câteva ori în loc, dar de fiecare dată fură de ajuns semnele lui Satkowsky, și cursa lor urmă nestânjenită. Mașina se opri în sfârșit în fața unei case țărănești, de la periferia orașului.

Ei se găsiră din nou într-o casă bine mobilată, în ale cărei încăperi erau adunați mai mulți oameni. Erau membrii trustului, veniți, de departe, ca să facă trimisului Serviciului de Informații englez un tablou al situației reale din Rusia.

Se strânseră laolaltă într-o odaie mare. Toți aveau în fața lor hârtii cu diferite notițe și mai înainte de a începe raportul diferiților membri ai trustului, unul din ei se ridică și începu să vorbească. El se exprimă într-o englezească relativ bună, așa că Reily înțelese fiecare cuvânt. El spuse căpitanului că pe ei îi interesa să știe dacă Anglia era gata sau nu să-i ajute, pe ei, „albii”.

— E drept, urmă vorbitorul, că ne dăm perfect seama, domnule căpitan, că d-ta nu ne poți da, în această privință, o lămurire precisă, acestea sunt niște chestiuni politice, pe care desigur că guvernul țării D-tale n-o să le

discute cu un agent. Dar gândește-te puțin la următoarele: informațiile pe care ți le-am putea da, sunt de o deosebită însemnătate pentru D-ta. De asemenea însă, e important și pentru noi să știm ce interese are Anglia în Rusia? Cum se desfășoară diferitele ițe ale intereselor d-voastră, sau, cel puțin, ce planuri economice aveți? Nu ne-ați putea lămuri asupra amănuntelor intereselor dumneavoastră petrolifere, și să ne arătați cum înțelegeți să procedați în diferitele cazuri? Gândește-te doar: noi îți vom expune fără rezerve, în mod cinstit, situația noastră, care nu este rea, după cum ai avut ocazia să te încredințezi...

Posedăm cunoștințe întinse asupra poziției Sovietelor. Dar, mai înainte” de a o face, trebuie să ne răspunzi și d-ta în mod cinstit, la ceea ce te-am întrebat.

După scurtă dar matură reflecție, căpitanul Reily consimți să le satisfacă dorința. El începu deci să vorbească, și arată acestor ruși ce interesa în special Serviciul de Informații englez, ce dorea el să afle. În definitiv, era cel mai bun lucru pe care-l putea face. În modul acesta, ei vor ști ce informații să-i dea. Dar iată că Oppenput îl întrerupse cu o întrebare. Reily îi răspunse; apoi îl întreabă și Satkowsky. Reily îi explică și lui ce voia să afle și astfel lucrurile se prelungiră poate peste o oră. Rușii

mai făcură câteva obiecțiuni, pe care Reily le respinse, și, pe nesimțite, fu cuprins de un sentiment neplăcut. El zări niște creioane în mâinile lui Oppperput și Jacușev, și văzu niște hârtii, pe care cei doi însemnau șiruri de cuvinte și de cifre.

Rely amuți. Situația i se păru neliniștitoare, fără a putea preciza din ce cauză. El se sculă și se îndreptă spre fereastră.

Strada era pustie; numai pe trotuarul din fața casei ședea un om la soare, fumându-și liniștit țigara. Se vedea că se odihnea după muncă. La spatele lui Reily, care sta la fereastră, cu fața spre stradă, vocile agitate ale adunării se întretăiau. Vreo doi din ei părăsiră odaia; un servitor sosi cu o carafă de apă și câteva pahare. Pe Reily îl trecură deodată niște călduri, urmate apoi de friguri; el se uita mereu în stradă. Deodată îi veni o idee și i se deșteptă o bănuială.

O ușă se deschise fără veste și un glas iritat răsună din prag. Satkowsky năvăli în odaie și aruncă câteva cuvinte rusești, după care se produse un talmeș-balmeș general. Toți vorbeau în același timp; ușile se izbiră și Reily se întoarse repede; el văzu oamenii agitați părăsind odaia. Ei își smulgeau pălăriile din cuiere și părăseau unul câte

unul casa, prin grădină; vreo doi ieșiră prin ușa din față, la dreapta, spre stradă, sau la stânga, în jos. Și-n odaie nu mai rămase acum decât Satkowsky.

El veni repede lângă căpitanul Reily, și-i zise:

— Repede, căpitane! Primejdia e pe-aproape!

— Ce s-a întâmplat? – întrebă Reily.

— Nimic! nimic! – zise Satkowsky – numai ceva n-a fost în regulă, n-a funcționat! În zece minute trimișii G. P.-ului vor face o descindere în această casă. Până una-alta trebuie să părăsim casa și s-o ștergem din oraș. Vino repede!

— Va să zică, tot am avut dreptate! – se gândi Reily.

— Aveam eu un sentiment de neliniște! și iată că se petrecea în adevăr ceva!

Satkowsky îl lăsă pe Reily să treacă înainte.

Ei alergară prin grădină, îndreptându-se pe o cărare spre poarta grădinii. Aici se afla un automobil. Satkowsky trase portiera și-l înghesui pe Reily lângă el. Apoi el însuși puse mâna pe volan și, cu o smucitură, mașina se urni din loc.

— Încotro? – întrebă Reily.

— La stația următoare! – răspunse Satkowsky.

Mașina intră în șoseaua principală. Zbură timp de o

jumătate de oră cu o viteză de nouăzeci de kilometri, apoi se opri în fața unei case singuratice, ce sta tristă pe marginea drumului, având în față o grădină păraginită.

Satkowsky smuci portiera, sări afară, îl apucă pe Reily de braț și-l sili să coboare. Când căpitanul se văzu cu picioarele pe pământ, privi casa și strigă:

— Dar ce faci? Asta nu-i o stație de cale ferată!

— Aici e G. P.U! – strigă Satkowsky.

— Aici e G. P.U!

Căpitanul Reily sări doi pași înapoi și-și duse mâna la buzunarul din dreapta al hainei, unde își pusese bunul și vechiul lui revolver. Dar își scoase mâna goală și-și văzu propriul revolver în dreapta lui Satkowsky. În clipa aceea, deși dezarmat și sub amenințarea acestei arme, el fu gata, în jocul acesta pe viață și pe moarte, să sară și să-l apuce de beregată pe Satkowsky. Dar în același moment observă că-n dosul grilajului casei părăsite, și după pomii din partea opusă a șoselei, se află o mulțime de soldați. Țevile pistoalelor lor cu tragere lungă erau îndreptate spre dânsul.

— S-a sfârșit! – își zise Reily.

— Blestem! Povestea s-a sfârșit!

El nu se mai împotrivi, își strânse centironul, își

rândui cravata, privi pe Satkowsky, și-i zise cu violență:

— Porcule!

Soarta căpitanului Reily e cunoscută: Opperput, unul din cei doi șefi al trustului, a destăinuit-o mai târziu, pentru motive ce nu pot fi divulgate. Grație aceluiași om, care a pierit fără urmă, așa că e probabil să fi murit de mult, se cunoaște și istoria trustului. Această organizație nu mai există astăzi; ea a fost desființată de către aceiași instituție care-i dăduse viață, și anume: G. U.P.

La început, emigranții conspirau, provocând dezastre statului sovietic. Nu se știe cui i-a venit mai întâi ideea. Sigur e numai că Opperput și Jacușev se iviră peste tot în străinătate, silindu-se să creeze o organizație a emigranților, cu numele discret de „trust”. La început, nimeni nu vru să se prindă în horă. Cercurile emigranților erau foarte bănuitoare. Dar în fața faptelor, neîncrederea dispăru. Se întâmplă o istorie bizară. Exista un general, cu care cei doi trataseră câțva timp mai înainte; ei reușiseră să-i aducă generalului la Paris (unde locuia), unica comoară pe care o avea în țara sovietelor: pe tânăra lui copilă. Și cum asemenea isprăvi se repetară, Opperput și Jacușev se găsiră în curând în fruntea unei organizații de Ruși „albi”, ai cărei membri deveneau tot mai numeroși,

care reuși să intoxice serviciile de informații ale lumii întregi, și care sfârși prin a-l momi pe Reily peste graniță.

Căpitanul Reily zăcea la închisoare. În Anglia nu se știa ce se întâmplase cu el, când iată că știrea arestării lui parveni unui agent sovietic. Harald Siewert află această știre pe căi lăturalnice, mulțumită unui agent berlinez al G. P.U.-lui, care făcea un joc dublu. El se aruncă într-un automobil și alergă la ambasada engleză. Era agitat, căci aceasta era o știre ce-i putea aduce un câștig frumos. Ceru să vorbească imediat personal cu ambasadorul englez. Ambasadorul n-avea nimic de discutat cu D-l Siewert! După ce se învârti, iritat, înapoi și-ncolo, Harald Siewert se prezintă în fața unui foarte rezervat secretar al ambasadei, care-l întreabă ce dorea.

Harald Siewert începu, cu precauție, prin a-i declara că avea cunoștință despre o întâmplare ce ar interesa foarte mult ambasada engleză. Englezul însă rămase imperturbabil, și astfel nu-i rămânea altceva de făcut decât să spună ce aflase.

El descoperi soarta lui Reily, zicând că i se comunicase că un agent important al Serviciului de Informații englez, căpitanul Reily, zăcea în momentul acela într-o închisoare a Sovietelor.

Secretarul de ambasadă se ridică, îl măsură pe D-l Siewert de sus până jos și zise:

— Domnul meu, Regatul Marii Britanii nu are agenți de informații și, prin urmare, nici vreun agent cu numele de Reily, care s-ar afla acum într-o închisoare sovietică, după cum îmi comunică dumneata. Good bye, Sir!

Se înțelege de la sine că, după plecarea din odaie a lui Siewert, englezul nu mai fu tot așa de calm. Dar toate măsurile ce se luară acum erau de prisos, căci, în timpul acesta, căpitanul Reily fusese scos din celula lui, cu mâinile încătușate la spate, și pus într-o mașină, care porni cu el. Automobilul goni afară prin noapte, pe o șosea dreaptă, nesfârșită. În lung și-n lat nu se vedea nicio casă, niciun sat; drumul se așternea sub razele lunii; deodată el se sfârși la orizont, în veșnicie...

Omul care slobozise glonțul mortal în inima căpitanului Reily, în șanțul șoselei, se numea Ibrahim. Așa raporta mai târziu Oppenheimer.

Căpitanul Reily fusese împușcat la o oră târzie din noapte în luna noiembrie. În aceeași lună soția lui, Pepita Reily, apărură din nou la teatrul Piccadilly, din Londra. Publicul urma să-o aplaude zgomotos.

D-na Pepita Reily mai trăiește și astăzi la Londra.

*

Guvernul sovietelor făcu cunoscut, mai târziu, că într-o zi (când de fapt căpitanul Reily era de mult mort), un post de frontieră ar fi tras asupra unor contrabandiști. Unul dintre ei ar fi fost împușcat, iar din hârtiile aflate asupra lui, ar reeși că era vorba de fostul căpitan din armata engleză, Reily.

II

FURTUL CIFRULUI ITALIAN

Acest episod începe cu focuri de revolver, într-o stradă întunecoasă din Sofia, și se sfârșește cu sustragerea, de la un agent, a unui cifru furat încă o dată de la ambasada italiană, din Berlin. Această povestire e vrând-nevrând agitată și încâlcită, deoarece ea se desfășoară pe temeiul unor evenimente politice din Balcani, și privește relațiile dintre statele balcanice.

Iugoslavia este o țară ce reunește câteva popoare balcanice: Sârbi, Sloveni și Macedoneni. Italia, puterea vecină, e în cruntă dușmănie cu această țară. În Iugoslavia stăpânește o dictatură, ce a silit pe mulți bărbați să devină emigranți și să trăiască în alte țări. Ei agită mai cu seamă la Sofia, capitala Bulgariei, în contra Iugoslaviei. Numeroase atacuri ale bandelor în Iugoslavia, cu deosebire la granița bulgară, cum și numeroasele asasinate și alte erori se datoresc organizației emigranților și comitagiilor, reuniți cu toții în așa numita Imro (organizația macedoneană revoluționară internă), întrucât e vorba special de emigranții macedoneni. Iugoslavia și

Franța întreține special prietenie și cum, pe de altă parte, există o acută disonanță franco-italiană, Franța intervine, la începutul acestei povestiri, în Bulgaria, pentru ca atacurile contra Iugoslaviei să înceteze. Complexul se încălcește și mai mult prin învrăjbirea dintre Rusia și Iugoslavia, a cărei cauză principală e că Iugoslavia a rămas singurul stat din Europa, care nu a recunoscut sovietele ca putere de stat.

Conducătorii organizației Imro, al cărei cartier general e la Sofia, sunt trei inși: generalul Protogerov, Ivan Mihailov și Christov. Cel mai cunoscut dintre aceștia, în străinătate, e generalul Protogerov, care în timpul războiului mondial a fost ofițer de legătură între guvernul bulgar și Germania, și care mai târziu deveni ministrul bulgar al alimentației. La 31 Decembrie, anul 1917, el fu văzut cinând, în mare ținută, la hotelul Bristol din Berlin, în tovărășia generalului comandant von Kluck și a vicepreședintelui Băncii Reichului, von Glasenapp. Lucrul acesta fusese atunci consemnat în mod oficial.

Generalul Protogerov e omul care a știut totdeauna să privească politica în ansamblul ei, care putea să vadă dincolo de granițele înguste ale propriei lui țări.

Iată de ce, la 3 iulie 1928, i se prezintă un

parlamentar francez, în misiune secretă dorind să-i vorbească, întrucât Protogerov avea calitatea de membru al comitetului central al lui Imro. Francezul și bulgarul păstrară taina asupra întâlnirii lor și abordară îndată chestiunile ce erau de natură serioasă și discretă. Francezul declară că ar' fi dorit ca Iugoslavia să nu mai fie mereu neliniștită și iritată de atacurile comitagiilor.

El îl puse să cumpănească. Aceste acțiuni neîntrerupte nu puteau fi în definitiv decât spre paguba Bulgariei. Aceste eterne hărțuiri, ce' puteau prea bine să se încheie cu un conflict oficial cu urmări grave, ar face imposibilă realizarea vreunui împrumut bulgar pe piața capitalului internațional. În plus, șefii bandelor, actorii acestei politici cu mijloace ilegale, își luaseră obiceiul, demn de blamat, de a se împușca între ei, încă o împrejurare ce contribuia să împiedice pacificarea Bulgariei. De asemenea, această politică de violențe a lui Imro deschidea câmp liber agitației și creării de nuclee comuniste, cu toată prigonirea până la sânge a comuniștilor. Toate acestea fură prezentate în chip persuasiv generalului Protogerov, în această întrevedere; și generalul mai înțelese foarte bine, că menționarea primejdiei imposibilității contractării unui împrumut extern,

era pur și simplu o presiune. El era inteligent, vederile lui erau de amploarea politicii internaționale, și după o gândire matură, el se declară gata să facă din parte-i totul, ca să corespundă dorințelor Franței.

Dar el era și general și un bărbat curajos. Astfel că, a doua zi, destăinuie tovarășului său din conducerea Imro, Ivan Mihailov, că intenționa să lucreze de aici încolo din toate puterile pentru liniștea relațiilor oficiale dintre Bulgaria și Iugoslavia. Se ajunge la o explicație groaznică între cei doi bărbați. Generalul Protogerov părăsi imediat Sofia, ca să ia înțelegere cu conducătorii locali ai organizațiilor din țară.

În unele locuri el întâmpină rezistență, când expune noua-i acțiune; alți partizani îi dădură adeziunile lor. El avea o presimțire tainică despre ce-l aștepta, căci nu menționa niciodată unde avea să se afle a doua zi. De asemenea puse niște prieteni devotați să supravegheze pe inamicul său, Ivan Mihailov. Când află că Mihailov părăsise pe neașteptate Sofia și se găsea la Petrici, el plecă repede la Sofia, spre a converti și p partizanii de acolo la părerea lui. El pătrunse în oraș, luând toate măsurile de prevedere; străbătu străzile întunecoase ale periferiei și căută o casă izolată, unde doi oameni îl așteptau. Erau niște indivizi,

care nu jucaseră personal niciodată vreun rol în politica țării; ei îl slujiseră totdeauna pe general ca agenți și culegători de informații. Se numeau Pocev și Pervov. Ei ședeau acum în așteptarea generalului, la parterul unei mici case dintr-o stradă întunecoasă. Nu aprinseră nicio lumină și stăteau pe întuneric la fereastră, căci și ei se temeau de moarte. Generalul se ivi în drum. Lângă el mergea garda lui personală, un om spătos și voinic, care nu-l părăsea niciodată, un anume Atanas Secov, care nu știa ce e frica și care ținea în mână un pistol încărcat. Oamenii care așteptau la fereastră auziră acum pași în stradă. Ei își ziseră că trebuia să fie generalul, care sosea la întâlnire, conform înțelegerii, și unul din ei se duse la ușă ca să deschidă, îndată ce Protogerov va fi în fața ei. Tovarășul lui privi însă cu încordare în stradă. Dar se retrase repede. Căci, chiar sub fereastra lui, țâșni un foc de armă, răsună o bubuitură, și, câteva secunde mai târziu, izbucni un adevărat atac cu focuri de revolver. Cu toate că o spaimă înghețată strânsese inima agentului, el se uită din nou în stradă și desluși că trebuiau să fi fost trei revolvere, care trăgeau acolo, jos, fără încetare, într-o ținută pe care n-o putea recunoaște. Apoi răsunară câteva voci, pașii se depărtară în noapte, și din nou fu liniște.

După multă, multă, vreme Pervov și Pocev ieșiră în stradă. Aveau cu dâșii o lanternă de buzunar, și văzură că doi oameni zăceau lungiți de-a curmezișul drumului. Erau generalul Protogerov și servitorul lui, Atanas Secov. Acesta din urmă era mort, iar generalul se zvârcolea în chinurile morții. Dar în aceiași clipă se auziră pașii repezi ai unei patrule militare, care sosea. Pervov și Pocev săriră în sus și dispărură în noapte.

Ei colindară țara, mereu cu frica-n sân, căci își ziceau că aceia care știuseră hotărât despre sosirea generalului Protogerov la o oră anumită și într-o anumită stradă din Sofia, trebuiau desigur să fie informați că generalul fusese înțeles cu ei, căci doar această întâlnire provocase sosirea generalului în strada aceea. Ei nu îndrăzneau să se folosească de tren, și când se gândiră că aveau, în orice caz, pașapoarte false la nevoie, și că erau personal necunoscuți în Iugoslavia, ei fugiră peste graniță în această țară. Ajunseră la Ragusa istoviți și doar cu câțiva bani mărunți, de care nu îndrăzneau să se atingă, și începură prin a vinde ziare, pe care li le da, în comision, un venerabil general, care-și exercita profesiunea pe terasa hotelului Odak. Ei nu mai îndrăzneau să se întoarcă în Bulgaria și viața li se părea fără rost. Într-o seară, se

duseră pe terasa restaurantului. Unul din ei își vindea gazetele, iar celălalt încerca să vândă niște genți și coșulețe din paie împletite, date tot în comision de general. Aici ei dădură peste un om, pe care îl mai văzuseră cândva, undeva.

În primul moment, nu-și putură însă aminti cine era. Nu se lămuriseră însă, și acesta le vorbi. Se părea că nu le știa numele, dar era perfect informat asupra activității lor. Era im italian, cu un păr negru lucios, care-și tolănea tihnit corpolența-i pe scaun.

I se servise mai înainte o cină bună, și se vedea că era mirat să-i afle pe cei doi în ocupația pe care o exercitau.

Pervov și Pocev se înțeleseseră dintr-o privire să nu se ducă la masa lui. Dar nu se putură sustrage, căci el le făcu semn, cumpără gazete și coșulețe, și le strecură la ureche:

— Sărmanul general!... Aș dori să stau de vorbă cu voi. Veniți peste un ceas la cafeneaua Opcinsca.

Pervov și Pocev ieșiră din restaurant și o luară pe îngusta stradă principală a orașului din partea de jos, reflectând dacă trebuiau să se ducă sau nu la întâlnire. Pocev, cel mai în vârstă, declară la urmă, că trebuiau să meargă.

— Vezi tu – zise el tovarășului său – ce ni se poate întâmpla în cazul cel mai prost? Mai jos de unde suntem e greu să ajungem. Ne pierdem viața în silința de a câștiga tocmai atât cât să nu murim de foame; iar odaia în care ne mănâncă țânțarii, e destul de mizerabilă, ca să disperăm!

Pervov se opri deodată în loc. El își amintea acum cu precizie, unde îl mai văzuse cândva pe omul acesta. Era la Viena, unde îl conduseră amândoi pe generalul Protogerov, când fusese vorba de înscrierea în organizația lor a emigranților iugoslavi aflați acolo. Omul acesta venise la hotel. Era într-adevăr un italian, îi zicea Dordon, și generalul spusese, după aceea, că era un agent italian, care subvenționa organizația macedoneană în lupta contra iugoslaviei.

Pervov își amintea în mod vag că Dordon avansase atunci chiar parale; ori cu un om care dă bani, trebuiau să se întâlnească, fără doar și poate.

Astfel se făcu că ceva mai târziu se aflară pe terasa cafenelei, printre marinarii flotei engleze de război, care adusesse cu ea propria-i fanfară, ce producea o hărmălaie oribilă. Era atâta zgomot, că nimeni nu dădu vreo atenție celor trei, și nimeni, cu toate că erau atâția oameni laolaltă, n-ar fi putut să tragă cu urechea la convorbirea

lor.

Dordon începu îndată să-i descoasă pe cei doi. Nu prea erau ei guralivi la început, dar Pocev fu deodată apucat de teama grozavă de a-l vedea pe italian sculându-se și lăsându-i baltă. Și astfel își luă curajul disperării și spuse tot ce avea de spus. Povesti despre legătura lor cu Protogero, generalul asasinat; despre strădania acestuia de a liniști bandele, cum și despre scena omorului, la care asistaseră. Pocev avu mulțumirea să constate că Dordon se apropiase din ce în ce mai mult de el în cursul povestirii, ba chiar șuierase de câteva ori printre dinți, ca semn că-l interesa mult, și că apoi ascultă tăcut și încordat, când îi relată că motivul schimbării opiniei lui Protogero fusese o întrevedere cu un diplomat francez, întrevedere însă ale cărei amănunte el nu le aflase. Când Pocev sfârși, italianul rămase câteva minute pe gânduri. Apoi aruncă repede o privire asupra celor doi macedoneni. Ei ședeau, necăjiți, înaintea micilor lor cafele turcești. Și Dordon tocmai surprinse un gest al mâinii lui Pervov, care, pe ascuns și cu o privire temătoare aruncată chelnerului, înghițea bucăți mari dintr-o bucată de pâine uitată pe masă.

Dordon se îndreptă din șale. Era din nou în situația

de a juca rolul providenței. Puse să li se aducă salam, șuncă și brânză, și comandă un vin dulce și greu, care le mersese macedonenilor drept la inimă, un vin căruia îi zic Proseggo.

Când se închise cafeneaua, Dordon se afundă în noapte, cu macedonenii. Voia să discute cu ei diferite chestiuni, să facă unele aranjamente împreună, și o porniră afară pe poarta orașului, luând drumul în sus, pe lângă vechea biserică mănăstirească, drept înainte, pe șoseaua ce merge de-a lungul mării. În sfârșit, se așezară pe o stâncă, Dordon era acum pe deplin lămurit. Scoase niște bancnote din buzunar, le foșni în palmă și zise celor doi, că el era un om care avea multe interese politice în Bulgaria și Iugoslavia, și care ar avea nevoie de doi oameni pe care i-ar putea plăti.

Întrebare: Vreți să intrați în serviciul meu?

Răspuns: Da, imediat!

Bancnotele trecură de la Dordon la Pervov și Pocev. Dordon scrisese un bilet, cu o adresă și un număr de telefon din Viena; plecarea fu hotărâtă pentru a doua zi dimineața. Peste patru zile, va veni și el, Dordon, acolo. Atunci cei doi trebuiau să-i telefoneze. Pân-atunci le vor ajunge banii.

Pervov și Pocev o luară încet spre casă. Ei se

cățărare până la odaia lor, care era încălzită de căldura zilei și se afla într-o casă ciudată, situată lângă zidul exterior al orașului.

Ei se urcară în pat – erau obosiți morți – și dormiră până când îi deșteptă soarele. De dimineață alergară în port, se urcară cu pașapoartele lor false pe vaporul italian ce plutea pe Adriatică, până la Triest; se urcară în tren și într-o după-amiază găsiră la Viena o odăiță, în schimbul câtorva șilingi.

Primele două zile le petrecură dormind; câte unul din ei se da cel mult o dată pe zi jos, ca să cumpere pâine, unt și lapte; apoi se lungeau din nou.

În sfârșit sosește și ziua sorocită pentru întâlnirea cu Dordon. Ei chemă numărul ce li se dăduse la telefon, dar nu căpătară niciun răspuns. Nimeni nu era acolo! mai încercară de câteva ori în ziua aceea, dar fără succes, iar seara se neliniștiră și alergară la adresa indicată. Nu mai aveau destule parale ca să ia o trăsură. Fură grozav de speriați, când găsiră locuința. Căci, e drept, pe o firmă de la etajul din urmă era scris „Dordon”, dar nimeni nu se arătă în dosul ușii de-la intrare.

În sfârșit veni o bătrână, târându-și pașii pe scară. Domnul Dordon era în călătorie, și nu știa când se va

întoarce.

În seara aceea Pervov și Pocev trebuiră să se culce nemâncăți. Făcură de pândă în jurul casei și așteptară sosirea lui Dordon. Către seară, erau înfometați și plini de disperare.

În dimineața zilei următoare mântuirea se ivi în odaia macedonenilor. Iată-l în sfârșit pe dl. Dordon, într-un palton negru, elegant, cu niște pantofi de lac, cu ghetreuri albe, și cu o pălărie rotundă de mătase. El rămase în ușă, își scoase mănușile-i albe din mâini, se așeză apoi cu băgare de seamă pe un scaun vechi, și se uită la cei doi macedoneni, care se ridicaseră în pat și care se sileau, cu mâinile tremurătoare să facă puțină rânduială în jurul lor.

Domnul Dordon le dădu îndată banii. Gospodina fu chemată și aduse de mâncare și băutură, iar după ce macedonenii își potoliră puțin foamea, Dordon începu să le vorbească. El îi rugă să plece, pentru început, până în Bulgaria, ca să-i aranjeze niște treburi.

Cei doi își pierdură graiul de spaimă, căci cam bănuiau ce li se putea întâmpla acolo, ca partizani devotați ai generalului Protogerov. Pocev trase imediat cu mâna bancnotele ce mai rămăseseră pe masă, pe care le vârî în buzunar, căci era încredințat că nu va găsi niciodată

curajul de a se întoarce în Bulgaria. Dordon însă, liniștit și sigur de sine, le spuse că era lucrul cel mai ușor din lume, și că cel mai cuminte ar fi să se ducă imediat la generalul Ivan Mihailov, căruia să-i declare că ar dori să-și continue activitatea în favoarea lui Imro, și că înaintea morții generalului, ei i-ar fi spus că umbla pe căi greșite; că aveau bune relații cu partizanii mortului, și că ar fi putut izbuti să-i transforme pe protogeroviștii îndârjiți de moartea lor, în tot atât de convinși mihailoviștii; că ei ar putea chiar să spună, despre moartea generalului, că acesta ar fi fost omorât de comuniști; ba chiar ar fi putut pretinde că recunoscuseră câțiva oameni, care erau știuți ca simpatizând cu comuniștii... în sfârșit, dacă vor ști să îndrume toate acestea, bine pregătite, Ivan Mihailov sigur le va înghiți.

Dordon le mai spuse că, după ce se vor fi pus din nou pe lucru în asociațiile de conspiratori macedoneni, vor trebui să-i dea raportul zilnic. Modalitatea rămânea să fie stabilită.

Dordon intenționa, prin aceasta, să dea două lovituri deodată. În primul rând, avea interesul ca grupul Mihailov să nu slăbească luptele contra Iugoslaviei; iar în al doilea rând, primise însărcinarea, de la oficiul italian central, să-l

țină la curent cu ce plănuiau organizațiile împotriva Iugoslaviei.

Pervov și Pocev făcură numeroase obiecțiuni și avură multe ezitări. Dar iarăși li se arătară niște bancnote pe masă.

În fața lor se ivi tabloul groaznic al foamei. Și iată acum cum își îmbrățișară noua profesiune, întocmai ca atâția înaintea lor, și ca atâția care vor mai veni după dâșii. Ei își cumpărară haine noi, trecură în Bulgaria cu pașapoarte veritabile, și ce bănuiseră, se întâmplă imediat. Încă de la graniță fură arestați. Nu consimțiră să spună nimic altceva, decât că trebuiau să vorbească neapărat cu Ivan Mihailov în persoană. Și cum ei tot se credeau sortiți morții, fură cuprinși de un fel de încăpățânare dârză, și-și ajunseră scopul.

Și-l ajunseră în toate direcțiile, deoarece Mihailov nu putu să reziste argumentului lor, că veniseră benevol peste granița Bulgariei. El le dădu de lucru, la început puțin și fără importanță; dar când îi văzu că împlineau tot ce li se ordonase, ba chiar aveau succese uluitoare în convertirea inamicilor politici, atunci îi avansă în rang pe lista societății secrete de conspiratori. Bine înțeles că Mihailov nu știa că succesele celor doi erau obținute prin

darurile bănești, destul de însemnate, pe care Dordon le punea grațios la dispoziția lor. Conflictele de la granița iugoslavă, ce se răliseră, un foarte scurt timp, reîncepură cu mult avânt, lucru ce supăra Franța. Din nou se făcură intervenții, ce avură de astă dată însăși concursul situației interne a Bulgariei. Ideea comunistă își arată din nou pumnul, organizațiile ei avansau din nou, și, deodată, bandele de la graniță fură rechemate, de astă dată chiar de Mihailov, ca să se încheie mai întâi socotelile cu dușmanul intern.

Intenția era foarte frumoasă, dar nu putu fi dusă tot așa de ușor la capăt. E ușor să spânzuri comuniști, dar mai întâi trebuie să-i ai, și acesta era lucru mai greu.

Domnul Dordon se întâlni cu cei doi agenți ai lui, la Agram. Ei ședeau, seara, pe terasa hotelului Esplanade. Dordon avea o dorință vie să se producă ceva, ca să satisfacă pretențiile Italiei. Dar nu știa nici el cu ce să-nceapă!

Pervov îl atinse brusc cu piciorul. Dordon interpretează gestul acesta ca un semn, ca să se uite la o doamnă, care tocmai venea pe terasă. Examină femeia și constată că Pervov avusese dreptate să-i atragă atenția asupra ei. Avea trupul slav, dar era înaltă și împlinită. Era încă tânără

și trecu vioaie pe terasă, spre a dispărea în hotel. Sub braț ducea o geantă cu acte, iar în cealaltă mână un mic geamantan.

— O cunoști? – întrebă italianul.

Pervov răspunse:

— Da, desigur! E o femeie care călătorește încoace și încolo între Viena, Agram și Sofia. E a agentă a Sovietelor și o cunosc încă de pe vremea când bunul general Protogerov trăia. Nu i-am făcut niciodată nimic, ne-am prefăcut totdeauna c-o ignorăm, și pe ea și meseria ei, ca să punem într-o zi mâna pe ea, când captura ei ne-ar fi fost de folos. Dar Protogerov n-a mai apucat această ocazie.

Dordon se uită când la unul, când la celălalt.

— Uite, asta ar fi o afacere! – zise el – Ar fi o afacere!

Cei trei începură să vorbească în șoaptă. Când se înseră, comunista ieși din holul hotelului, trecu prin marea piață a gării și se afundă în oraș.

Pocev reveni și le spuse că aflase în ce cameră locuia.

Dordon plecă, reveni după câțva timp și declară că, în ce-l privea pe el, totul era în ordine. După aceea, Pervov și Pocev intrară în hotel, pe când Dordon rămase pe

terasă, admirând seara.

Puțin mai înainte de miezul nopții, comunista se întoarce La hotel. Cum acesta era suprapopulat, se văzu silită să închirieze o odaie mare și frumoasă, care nu prea era ieftină.

Era situată la etajul al doilea și avea un mic antreu pentru garderobă. Femeia era obosită. Își ținea sub braț geanta cu acte, și o porni îndată la etaj, spre camera ei.

Era dusă pe gânduri și se bucură de somnul în perspectivă, când deschise ușa odăii. Întoarce comutatorul de lângă ușă și exclamă:

— Afurisită neglijență! - căci lumina nu funcționa.

Înaintă nesigură în semiobscuritatea odăii, prin ale cărei ferestre pătrundea câte-o rază de lumină din piața gării.

Dar când ajunse la punctul în care odaia cea mare se lega cu antreul, două mâini o cuprinsă pe neașteptate de gât.

În același timp, cineva îi smulse geanta cu acte.

Pe când lupta cu acela care o strângea de gât, ca să nu poată țipa, deodată un al doilea bărbat sări asupra ei, îi desfăcu mâinile de pe gâtul complicei sale și îi vârî un căluș în gură. Se mai zvârcoli ea, mai încercă să-și muște

adversarul de mână, dar în curând se resemnă și nu se mai-apără.

Pervov și Pocev făcură lumină și scoaseră hârtiile din servietă. Ei făcură o descoperire nespus de prețioasă, căci găsiră două exemplare ale unor broșuri comuniste, tipărite într-ascuns și editate la Sofia. Iată o secvență din textul broșurei „Steagul comunist”.

„Proletari din toate țările, uniți-vă!”

„Steagul Comunist”.

„Revistă a partidului comunist bulgar, Secțiunea internațională comunistă”.

„1929, Anul IV, Caietele 5 și 6”.

„Pag. 80: a opta Conferință a Uniunii Comuniste Balcanice”.

Ei mai găsiră și o cantitate de material diferit, din care rezulta ce plănuiau comuniștii pentru viitor și interesul cu care urmăreau anarhizarea Bulgariei provocată de impunitatea asasinatelor între bandele de macedoneni. Pe când priveau aceste documente, femeia încătușată sta mută și disperată, căci avea spaima nebună că ea căzuse în mâna poliției din Agram.

Pervov și Pocev cotrobăiau în toată liniștea prin hârtii.

Dar apoi își șoptiră unul altuia, că femeia trebuia să aibă la ea și alte hârtii. Căci era cu neputință ca să aibă în minte toate adresele și locurile de întâlnire ale șefilor comuniști bulgari. Ei căzură de acord că această femeie trebuia să mai aibă asupra ei și alte hârtii și hotărâră să pună mâna și pe acestea.

Se duseră spre dânsa, îi rupseră bluza și fusta, la spate, în două, și pipăiră tot ce avea pe ea. Bănuiseră just. Femeia purta, scrisă pe o hârtie de mătase subțire, între piele și cămașă, lista pe care o căutaseră.

Acum nu mai era timp de pierdut. Stinseră lumina, cercetară, călușul, ca să se convingă că femeia nu putea să strige, dar nici nu se înăbușea, luară hârtiile cu ei, ieșiră prevăzători din odaie și apoi, cu un aer nevinovat și discutând, trecură pe terasă. Aici îl luară pe Dordon între ei, străbătură câteva străzi, până la un garaj, unde italianul se îngrijise de un automobil, și trecură în viteză mare peste graniță.

După o muncă grea, comunista izbuti să se elibereze spre ziuă din cătușe. Era pe jumătate leșinată de spaimă; totuși mai avu destulă limpezime de spirit, ca să nu dea alarma. Între timp, ea-și dăduse seama că n-avusese de-a face cu poliția din Agram. Când își puse și mantaua de

ploaie, nu mai avu nimic izbitor în ținuta ei, și se grăbi să dispară și ea peste graniță.

În timpul acesta, Pervov și Pocev sosiră la Sofia. Aici guvernul dădu o lovitură grozavă comuniștilor. Arestă oamenii cu duzinele, căci acum cunoștea locurile de refugiu cele mai ascunse, și le confiscă tipografiile. Ordinea în interior fu restabilită. Iugoslavia devenea din nou dușmanul bandelor macedonene, iar Franța suferise din nou o înfrângere.

Încordarea italo-franceză spori. Dordon îi asmuți pe cei doi agenți în jurul Balcanilor. Peste tot unde ei survin, în curând violențele apar. Pervov și Pocev sunt folosiți în interiorul Iugoslaviei, ca să reia contactul cu grupurile dușmane regimului. Dar într-o bună zi, li se împlini și lor soarta. E tocmai fatalitatea care a prezidat la uciderea generalului lor.

Dar asemănarea rezidă numai în rezultat, iar nu în circumstanțe. Într-o zi, vrând să plece în sudul țării, ei se îmbarcă pe vaporul „Karageorge”, în portul Bocche di Cattaro, cel mai frumos colțișor al Europei. Era o noapte caldă. Se legănau în scaunele-paturi de pe puntea vaporului și nu văzură că o doamnă se ivi pe neașteptate lângă ei, examinându-i cu interes. Vaporul staționă un

timp mai îndelungat la Spolatto, ce fu de ajuns ca doamna aceea să poată da o telegramă la Fiume, punctul spre care se îndreaptă vasul. Ea putuse ușor să constate că biletele de călătorie ale celor doi călători erau cu destinația pentru portul acesta.

Când vaporul stopă la debarcader, o spaimă violentă îi cuprinse pe cei doi. Căci niște agenți polițienești apărură pe vapor și-i luară în primire de pe bord.

O femeie se răzbunase pentru o noapte nedormită la Hotelul Esplanade din Agram!

Pervov și Pocev nu prea erau oamenii care să poată rezista unei cercetări polițienești. Nu trecu mult și mărturisiră tot ce aveau pe suflet. Nu ascuseră nici cel mai mic lucru și dl. Dordon deveni în felul acesta cunoscut poliției iugoslave. Toate uneltirile ce frământaseră granița chinuitei țări, fură descoperite. Poliția ar mai fi vrut să afle ceva: cine să fi fost persoana care-i dăduse plocon pe cei doi? Dar persoana în chestie nu prea avea, se vede, așa mare zor să se pună în evidență.

Lucrurile ajunseră în stadiul implorării din partea celor doi, de a li se lăsa viața și a li se reda libertatea! Se găsi și modalitatea de a li se acorda ceea ce doreau. Ba se mai aflară și mijloacele la îndemână pentru a umple

buzunarele celor doi cu bancnote, căci se făurise un plan admirabil, prin executarea căruia se da o mare lovitură. Și anume: pe când cei doi erau închiși se făcuseră toate cercetările pentru aflarea întregii activității a lui Dordon. Astfel se descoperi că el era unul din cei mai activi agenții italieni, și că nu opera numai în Balcani, ci și în celelalte capitale ale Europei. Dacă în Balcani misiunea lui consta în provocarea cât mai multor violențe, în schimb, la Praga, Paris și Berlin, el avea menirea Să se intereseze în taină de activitatea personalului ambasadelor din aceste orașe. Se pare că asemenea sisteme erau tot așa de folosite sub regimul fascist, ca și sub cel bolșevic.

Pervov și Pocev fură puși în libertate. Dar căpătară instrucțiuni să raporteze lui Dordon conform adevărului, arestarea lor, dar să nu povestească că ei rămăseseră mereu neclintiți și credincioși, fără să destăinuiască nici cel mai mic lucru, așa că negăsindu-li-se nicio vină, fuseseră puși în libertate. Ei aveau să urmeze a lucra liniștiți mai departe cu Dordon. Dar să observe cu care persoane în subordine din personalul ambasadelor italiene Dordon venea în contact. Apoi mai fură însărcinați să se documenteze, cum vor crede de cuviință, asupra dispoziției clădirilor ambasadelor și asupra relațiilor

acestora. Despre acestea aveau să transmită comunicări, rămânând să li se spună mai târziu ce urma de făcut.

Pervov și Pocev jubilau, când trecură granița. Aveau acum două vaci de muls, doi patroni, care plăteau fiecare.

Ei îl întâlneau pe Dordon la Viena, tocmai când el se pregătea să se repeadă până la Berlin. Îi făcură o descriere fabuloasă a curajului cu care bravaseră închisoarea, și a cruzimilor pe care trebuiseră să le îndure. Și o făcură cu atâta artă, încât marchizul de Sade însuși ar fi trebuit să-și recunoască, rușinat, inferioritatea, dacă ar fi stat și el să-i asculte.

Povestirea lor nu-și greși efectul. Dordon scoase carnetul de cecuri și pansă cu ele zgârieturile și rănilor care, de fapt, nici nu existaseră. De altfel recunoscă și el, cei doi aveau mai întâi nevoie de puțină odihnă, și anume într-un loc unde treburile nu mergeau așa de prost ca în închisorile iugoslave. Cum dl. Dordon pleca la Berlin, cei doi se hotărâră repede să-l întovărășească și ei, spre a se odihni acolo.

*

Ambasadorul italian din Berlin își avea reședința într-o frumoasă casă din strada Victoriei. Ambasada italiană posedă un personal numeros, și trei secretari de

ambasadă, care duceau la Berlin o viață puțin ocupată de tineri bogați. Unul din ei, Garbeccio, locuiește în strada Budapesta, într-un distins hotel privat, care se intitulează „Vineta”. El este acel dintre secretarii ambasadei căruia i s-a încredințat funcțiunea cea mai importantă, deoarece în biroul lui e așezată și o casă de bani, ale cărei chei sunt în mâna lui, iar casa de bani ascunde, pe lângă alte hârtii fără importanță, și Cheia cifrului italian. Această cheie este în felul ei lucrată cu mult rafinament. Ea constă dintr-un disc turnat, pe care sunt dispuse în cerc toate zilele anului. În mijlocul discului se află o parte mobilă care, împinsă spre una din zile, te face să obții o cheie.

Cu această cheie se lucrează mai departe la dezlegare, servindu-te de o carte voluminoasă, iar în funcție de număr, diferă și cifrurile codului. E un sistem sofisticat, deoarece Italia e singurul dintre statele europene care are cel mai mare interes să-și asigure cifrul. Și aceasta din cauză că, împotriva uzanțelor altor state, Italia a preferat, datorită vitezei, să-și trimită comunicările importante către ambasadorii ei pe cale telegrafică. Cum e ușor să interceptezi o asemenea transmisiune telegrafică, o cheie trebuie să fie lucrată cu îngrijire.

Ei bine, acest cod italian era atât de perfect, încât

nimeni nu izbutise, nici măcar pe departe, să deslușească înțelesul vreunei comunicări telegrafice a Italiei către ambasadorii ei.

Atât telegrafiștii francezi, cât și cei iugoslavi, aveau motive serioase să verse lacrimi. Căci ar fi dorit foarte mult să știe cam ce comunicări lansează Mussolini în lume. De multă vreme posturile franceze și iugoslave, în a căror competență sunt aceste chestiuni, au hotărât că lucrurile nu pot să rămână așa. Dar rămâneau numai cu această hotărâre principală.

Secretarul de ambasadă Garbeccio avea o secretară. Nu era câtuși de puțin tânără sau frumoasă; era o italiancă trecută, destoinică la serviciu, cu trăsături ferme, prea dure și severe, ca să poți spune că era o femeie frumoasă. Cu ea trebuia să se întâlnească Dordon în seara aceea la Berlin. Pocev și Pervov nu puteau fi de față la această întrevvedere, dar li se îngădui să-l însoțească pe stăpânul și maestrul lor până la locul de întâlnire. Aici fură concediați. Își bătură bieții capul toată noaptea, ca să afle cum trebuiau să procedeze la Berlin, ca să știe cine era o anumită femeie, fără să fie nevoie să stea ceasuri întregi pe stradă ca să afle. Dar în dimineața următoare, Pocev rezolvă chestiunea cu destulă îndemânare.

Pe departe incidental și fără să bată la ochi, el se informă, chiar de la Dordon, cine era femeia, și italianul răspunse, fără înconjur, că era secretara secretarului de ambasadă Garbeccio.

— Ah! – exclamă cei doi, și telegrafiară la Fiume.

— Ah! – exclamară cei de la Fiume și telegrafiară la Belgrad.

— Ah! – ziseră și cei de la Belgrad, și telegrafiară înapoi la Fiume.

Pocev și Pervov se aflau încă la Berlin, când primiră o vizită. Foarte prevăzător, un om se apropie de ei, dându-le să înțeleagă că ar dori să le vorbească. Lucrul se realiză fără greutate, și cei doi primiră însărcinarea să se împrietenească puțin cu această femeie. Toate amănuntele asupra tinereții ei fură culese, și Pocev și Pervov nu avură decât să aleagă locul unde trebuiau să pretindă c-o mai întâlniseră, spre a se putea prezenta din, capul locului, ca niște vechi cunoștințe. Într-o zi ei o așteptaseră ceasuri întregi... Îi vorbiră, și peste două zile o întâlniră din nou, incidental. În curând ei ajunseră, așa de departe, că li se îngădui s-o acompanieze prin grădina zoologică, în drumul ei spre casă. Potrivit indicațiilor, Pocev își juca acum un atu. Cei doi deveniseră de mult

timp italieni, așa pretindeau cel puțin față de doamna aceea, și acum aduseră vorba de un compatriot, pe care-l întâlniseră din întâmplare la Berlin, și care era un mare porc de câine. El ar avea o îndeletnicire semioficioasă, și-și câștiga existența, prin coruperea funcționarilor italieni de la reprezentanțele din străinătate, pe care îl plătea ca să capete informații de la ei.

Procedară cu multă îndemânare, cu un zel îndârjit, și cu priceperea psihologiei femeii. Astfel, obținură marea încredere, și atunci merseă mai departe. Ei insinuară că Nu era prea plăcut ca cineva să umble de colo până acolo, tot în situația de secretară plătită; în sfârșit procedară după vechea și puțin variata rețetă, ce se folosește atunci când vrei să corupi pe cineva, în schimbul unei sume mari. Când ajunseră așa de departe, încât căpătară siguranța că femeia era gata să facă orice i s-ar cere, contra unei sume mari de bani, atunci telegrafiară și căpătară o subvenție personală financiară.

Ajutorul acesta avu ca efect capitularea imediată a secretarei. Ea capitulă în fața sumei mari ce i se oferea și-n fața ispitei de a fi de acum încolo o ființă liberă. Cu mintea ei ascuțită, ea socoti că nimic nu i se putea întâmpla, orice ar fi survenit. Afară numai dacă nu cumva

ar fi făcut prostia nemărginită de a se duce în Italia. Ea își destăinui considerațiile față de complicitățile ei, și singurul lucru pe care aceștia nu îl înțeleseseră la început, fu că nu numai secretara se gândea așa, dar că și o spunea. Din motive financiare, ea trebuia să aibă interesul de a prezenta întreprinderea drept cât mai primejdioasă!

Când fură de acord în toate privințele, trecură la executare.

Era imposibil de a se lua cheia cifrului pur și simplu, căci aceasta era mereu închisă bine în „safe”. De asemenea, nici pe cheia casei nu se putea pune mâna, căci secretarul de ambasadă o purta mereu la dânsul și n-o pierdea niciodată din ochi.

Dar această împrejurare nu era nicidecum o piedică, și femeia se puse pe lucru, luând un tipar de ceară după broasca safeului.

Pocev luă tiparul și alergă cu el la Praga. Comandă aci o cheie pe măsura broaștei copiate, și puse s-o fabrice chiar în Praga, spre a șterge astfel orice urmă. Când cheia fu gata, lucrul deveni o jucărie. Într-o seară, secretara descuie frumușel dulapul, luă codul și părăsi ambasada cu el, după ce mai întâi avu grijă să-ncuie la loc casa de bani. Pervov și Pocev așteptau în holul hotelului Excelsior, unde

trebuia să li se aducă codul. Telegrafiștii iugoslavi interceptaseră de săptămâni de zile toate telegramele italiene emise prin telegrafia fără fir, și le notaseră cu grijă.

Pocev și Pervov așteptau la hotel Excelsior.

Dar doamna gonia acum cu un taxi prin grădina zoologică, spre Vestul orașului, și nu se opri în pragul hotelului Excelsior, ci descinse la hotel Eden, de lângă grădina zoologică. Aci avea o întâlnire. Dar nu cu un iugoslav, ci cu un francez.

Secretara lucrase după un calcul cât se poate de just. Dacă o țară așa de mică, ca Iugoslavia, putea să plătească o sumă mare pentru un cifru, se înțelegea de la sine că o țară mare ca Franța, va plăti cu mult mai mult. Singura greutate era numai să știe să se adreseze omului competent, care ar putea să efectueze pentru Franța o asemenea operație. Dar atare greutate e un fleac pentru o secretară de ambasadă! Căci oficialitatea nu obișnuiește niciodată să dea ordin să se fure un cifru, însă e destul să chemi, de pildă, la telefon pe atașatul militar, care va admite să negocieze chestiunea, fără ca să-și mai poată aminti, în viitor, că avusese cu cineva o asemenea convorbire telefonică. Împrejurarea era atât de importantă

pentru Iugoslavia, încât aceasta consimțise să plătească un avans. Pentru Franța, chestiunea, era tot așa de importantă.

Așa că și aceasta trebui să plătească un avans. Care bineînțeles era mai mare, întrucât secretara pretinsese că trebuia să opereze singură în toată chestiunea.

Ziua în care se săvârși furtul, era o sâmbătă. Secretara își propusese să readucă cifrul și să-l pună, luni dimineața, la loc în safe. Bineînțeles, nimeni nu trebuia să observe că el dispăruse vreodată din safe, fie chiar pentru un interval scurt, căci atunci devenea fără valoare, dacă nu pentru trecut, cel puțin pentru viitor, căci astfel urma să fie schimbați.

Francezul care luă acum cifrul în primire în grădina zoologică, adică la câțiva pași de hotel Eden, era un om prevăzător.

Cifrul va fi, bineînțeles, fotografiat și pus la loc în safe, pentru ca nimeni să nu observe nimic. Dar restul sumei promise ca recompensă, nu va fi plătit decât atunci, când se va stabili că cifrul era într-adevăr autentic, dacă' nu era învechit și dacă se mai telegrafia și în timpul de față cu el. Dispozițiile pentru fotografiere erau deja luate; astfel lucrul merse foarte repede și secretara fu iarăși pe

stradă cu cifrul în servietă, și se aruncă din nou într-un automobil, ca să se ducă de astă dată la hotel Excelsior. Era în întârziere cu câteva ceasuri. Pe drum, în mașină, ea-și făcu socoteala; făcuse o afacere bună! francezii nu bănuiau că cifrul mergea acum la iugoslavi, iar iugoslavii iarăși n-aveau idee că el fusese fotografiat de francezi. Principalul era că amândoi plăteau.

La hotel Excelsior îl găsim pe Pocev și pe Pervov dezolați.

De agitație, băuseră atâta cafea, că li se făcuse rău. Totuși străluciră de fericire, când secretara se arătă în sfârșit, declarându-le că avea cifrul în geantă. Câte trei porniră repede spre micul hotel, în care locuiau cei doi macedoneni, unde era totul pregătit pentru fotografiat. Lămpile necesare așteptau într-un cufăr, și munca lor fu repede executată. Apoi se făcu plata.

Pocev și Pervov dispărură imediat din Berlin cu fotografiile lor. Secretara mai avu însă de trecut o zi grea, căci trebuia să introducă din nou cifrul în ambasadă. După aceea nu prea știa ce să facă; dacă n-ar fi bine să spună că era suferindă și să-nceapă să lipsească chiar de marți, ori să mai rabde câteva săptămâni, asistând, cu aerul unui miel nevinovat, la toată zarva, când luni seara, marți sau

miercuri se va afla că cifrul a fost furat. Duminică seara, ea primi o telegramă cu următorul cuprins: „Ora 8, grota Ursului”.

Era o seară de mai și cam răcoroasă, dar ea aștepta cu plăcere, în seara aceea, în fața grotei Ursului. Se ivi francezul, care se duse cu ea în partea întunecoasă a grădinei zoologice și-i puse în mână un plic conținând suma stabilită. El era foarte mulțumit, ba chiar zburdalnic ca un copil, și-i arătă prima telegramă descifrată, care sosise de la Roma ambasadei din Berlin.

Și i-o arătă la lumina slabă a unui felinar, fără să observe că ea îngălbenise, cuprinsă de spaimă, și că se clatină. Ea nu mai înaintă, ci rămase nemișcată locului.

— Dar ce s-a întâmplat? - întrebă francezul surprins.

— Când a sosit telegrama la Berlin?

— Azi dimineață - zise el - mi-a fost transmisă prin cifrul nostru, la Berlin, ca o dovadă că e autentic.

— Dacă telegrama a sosit azi dimineață - zise secretara, atunci desigur că Garbeccio a fost chemat telefonic la ambasadă, ca s-o descifreze.

— Pentru Dumnezeu! - exclamă francezul - dar atunci ambasada a și aflat?...

— Că cifrul a fost furat! - completă femeia, cu voce

stinsă.

— Blestemăție - zise francezul.

— Groaznic! - exclamă femeia.

Secretara cercetă peste noapte problema pe toate fețele.

Ea poseda o mică avere în bani gheață. Putea deci să fugă când va vrea, unde i-o plăcea; putea face ce voia, căci era ferm convinsă că incidentul acesta nu va fi denunțat poliției. Deci nimeni n-o va urmări și prin urmare nu-și va petrece anii frumoși ai vieții la închisoare.

Până în zori, însă, ea se gândi bine. Se va duce foarte simplu în biroul ei de la ambasadă și va lucra, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat. Cifrul nu-l mai putea duce acum îndărăt, deci îl va arde. Și-n primul rând, cine-ar fi putut să dovedească că ea...

Când intră în secretariat, ea-și anină în liniște mantaua în dulap, își potrivește câteva hârtii și așteaptă ca Garbeccio s-o cheme.

Așteaptă o oră, și se miră; apoi se neliniște, căci află că secretarul ambasadei era de mult în odaia lui. În cele din urmă nu mai putu să reziste și găsi un pretext ca să intre cu scrisori și hârtii în odaia lui.

Acum însă se sperie. Căci îl văzu pe secretar la masa

de lucru, iar în fața lui erau teancuri întregi de telegrame vechi cifrate și descifrate. Omului acestuia, de obicei de o eleganță pedantă, acum îi atârna părul pe față, cravata i se deplasase și abia dacă-și ridică ochii de pe hârtiile lui. Secretara făcu rânduială printre niște scrisori și hârtii aflate pe o mescioară și tocmai voia să părăsească odaia, când iată că Garbeccio scrisese repede ceva pe un bilet și ieși afară.

Secretara, ca o veveriță, sări la masa de lucru. Ea văzu teancuri de hârtii acoperite cu cifre și cu litere, pe care erau înșirate jumătăți de cuvinte și cuvinte întregi, tăiate și scrise din nou. Ea înțelese imediat. Garbeccio descifrase o telegramă prin mijlocirea vechilor depeșe descifrate. O privire repede asupra biroului îi arătă că într-adevăr era vorba de depeșe din anul trecut. Benzile purtau data acelei zile, dar din anul precedent.

Secretara ar fi dorit acum să mai știe un singur lucru. Dacă secretarul de ambasadă comunicase dispariția cifrului.

Dar nu putu să afle lucrul acesta nici în ziua aceea, nici în ziua următoare. Dar când miercuri sosiră alte telegrame cifrate și când secretarul ambasadei își reîncepu, palid și turbat, munca-i de ceasuri întregi,

socotind și combinând descifrarea telegramelor, atunci își dădu seama că Garbeccio nu comunicase furtul.

De ce n-o făcuse? Îi era pur și simplu teamă de urmări.

El se preta acum unei prostii uriașe, pe care o îndeplinea cu consecvență, atâta timp, până când afacerea avu un sfârșit trist.

Pocev și Pervov alergară cu fotografiile lor la Fiume, unde locuia agentul care lucra cu ei. Pentru câteva zile ei fură considerați eroi și buzunarele li se umplură cu bancnote din cele mari. Apoi porniră la Sofia, să se întâlnească din nou cu Dordon. E drept că promisese ră iugoslavilor să nu se mai încurce cu comitajii, dar, martor e Domnul, nu era destul să aibă ceva parale, ci era necesar să aibă și venituri curente.

Peste trei săptămâni secretara se îmbolnăvi; apoi demisionă din serviciu. Plecă mai întâi într-o călătorie de odihnă, iar apoi se reîntoarse la Berlin. Unde trăiește și astăzi destul de bine, în posesia unui mic capital. Totuși nu e cu desăvârșire liniștită. De pildă, a refuzat odată cu violență să-și dea fotografia. Apoi nu s-ar lăsa interviuată nici pentru întreaga lume, cu toate că oricare inițiat din Berlin îi cunoaște isprava. Dar, cum niciodată nu s-a

anunțat, în mod oficial, că s-ar fi furat vreun cifru, la ambasada italiană, și cum nu s-a depus nicio plângere la poliție, nimeni n-are nimic cu ea.

Între timp însă, din mai și până în octombrie 1929, atât francezii, cât și iugoslavii aflaseră tot ce guvernul italian comunica, în cel mai strict secret, ambasadelor, legațiilor, stațiilor militare, și vaselor sale ce străbăteau mările, recepționarea și descifrarea comunicărilor prin telegrafia fără fir nu era pentru francezi și iugoslavi numai o plăcere, dar și o afacere foarte importantă.

Poate că lucrurile ar mai fi urmat și după octombrie, întrucât Garbeccio avusese o idee, ce-i dădea posibilitatea teoretică s-ascundă cu totul furtul și totuși să descifreze mai departe corespondența. La 1 ianuarie, cifrul trebuia să fie înlocuit cu unul nou. El porni în taină la Paris, își vizită un coleg, și izbuti, fără s-atragă atenția nimănui, să fure, muncind o noapte întreagă, cifrul parizian, care era bineînțeles identic cu al lui, și astfel fu personal acoperit. La 1 ianuarie ar fi comunicat oficial ambasadorului, că ar fi distrus vechea hârtoagă.

Toate ar fi mers bine, dacă Pervov nu i s-ar fi părut, într-o zi, cam obraznic lui Dordon. Dordon îi tratase prost pe cei doi care, după părerea lui, deveniseră niște leneși.

Fusesse vorba de niște chestiuni financiare, și-n această materie cei doi macedoneni nu știau ce-i gluma. În legătură cu această scenă agitată, Pervov declarase că avea din nou nevoie să se odihnească, și că va pleca pentru 14 zile în călătorie de plăcere. D-l Dordon n-avea nimic contra, dar avu deodată senzația că cei doi ascundeau ceva. De câteva ori i se și arătase atenția că plătea, desigur, prea mulți bani lui Pervov și lui Pocev, care făceau cheltuieli exagerate. După scena pe care i-o făcuse Pervov, începură să-i bată și lui la ochi diferite lucruri. Iar când cei doi indivizi plecară în concediu, ei nu porniră singuri. Căci un om, pe care nu-l cunoșteau, porni să-i petreacă, și acesta observă că aceștia acostară în sfârșit pe reviera franceză. Apoi amândoi porniră, urmăriți mereu de observatorul lor, care astfel era silit să telegrafieze mereu după alți bani de călătorie, până la Toulon. Omul trimis de Dordon văzu aici, spre uimirea lui, că cei doi se adresaseră odată, într-o cafenea, unui ofițer francez, și începură să vorbească cu acesta - care păstra toată rezerva - despre niște chestiuni ce păreau serioase. Dacă faptul acesta era surprinzător, apoi cu atât mai ciudat i se păru lucrul când, a doua zi, câțiva civili, cu mers soldățesc, veniră să-i ia și porniră cu ei la biroul militar al marinei.

Pervov avea cu el un cufăraș, pe care-l ducea sub braț. Observatorul stătu la pândă vreo două ceasuri, până ce Pervov și Pocev ieșiră din clădirea militară. Fața lor exprima o deprimare profundă. Ei se întoarseră încet înapoi la hotel, unde urcară în odaia lor. Se întorseseră fără cufăr, și părea c-aveau puține lucruri de valoare cu dânșii, căci nici nu-și mai luară osteneala să încuie camera. Și e drept că, după părerea lui, Pervov și Pocev nu mai aveau în realitate niciun lucru de valoare în odaia lor.

Adevărul e că le venise ideia să vândă francezilor cifrul italian, dar întâmpinaseră un refuz, lucru la care nu se așteptau.

În realitate, cauza era că-l posedau de multă vreme, iar oficial nu se ocupau cu astfel de afaceri necurate. Pe când ei ședeau indispuși la masa de prânz, observatorul se duse în odaia lor și-și făcu de lucru la cufăraș. Nu fu nevoie de multă caznă, căci nici nu era măcar închis. Omul nostru desfăcu bagajul și găsi un maldăr de copii fotografice ce păreau a fi paginile unui cifru.

Atunci el își făcu socoteala repede: puse mâna numai pe câteva din aceste fotografii, al căror cuprins nu-l înțelegea, stabili cu Dordon telegrafic o întâlnire la Nisa, și lăsă în plata Domnului pe cei doi, plecând.

Când Dordon privi fotografiile, văzu îndată că erau reproducerea cifrului italian secret, care încă era în vigoare.

După o examinare fugitivă, mai constată, grației numerotației, că era cifrul berlinez. El telefonă la Roma, se rezezi la Berlin și nenorocirea se produse.

Ce urmează, e cunoscut în amănunțime. Se știe că ambasadorul italian, contele Aldovrandi Marescotti fu rechemat, împreună cu personalul răspunzător al ambasadei. De asemenea se cunoaște și faptul că secretarul de ambasadă Garbeccio a fost exilat.

Se mai știe în sfârșit că Pervov și Pocev se reîntoarseră, neștiutori de ce se-ntâmplase, la Sofia. Ce nu se știe, e numai ce s-o fi ales de ei.

III

GIAMILEH HANÎM

DOAMNA ÎN ARGINTIU

Ar fi interesant să știm, încă de azi, cum vor arăta cărțile de istorie, din care generațiile viitoare vor avea să-nvețe faptele ce s-au petrecut între anii 1921 și 1923 în Balcani, sau, mai bine zis, în Bosfor și în Grecia. E de așteptat că descrierea să sune cam în chipul următor:

„1921-1922. Lupte între Greci și Turci”.

„În anul 1921, începu un conflict armat, cu caracter endemic, între Grecia și Turcia. Cu toate că Grecii învinseseră la început, credincioși tradițiilor lor războinice (vezi războiul din Peloponez și trecutul glorios al Greciei), până la urmă Turcii rămaseră învingători. Ambele state declanșară războiul acesta pentru dominația Coastei Asiei Mici”.

E drept că, în realitate, războiul fusese dus de Grecia și Turcia. De asemenea nu se poate contesta că trupele grecești au dat lupte sângeroase împotriva Turcilor. Într-un înțeles mai înalt al cuvântului însă, Grecia și Turcia n-au purtat niciun război. De luptat nu s-au luptat în timpul

acela decât doi oameni, care dețineau, în mod oficial, câte un apartament la hotelul „Tokatlian”, la Therapia, locuiau pe același coridor și se salutau prietenos, când li se încrucișa calea prin holul hotelului. Războiul fusese dus de acești doi bărbați, dintre care, unul, colonelul Blanc, ieși învingător, iar celălalt, maiorul Hey, învins. Colonelul Blanc era reprezentantul Franței, iar maiorul Hey, reprezentantul Angliei. Pe când maiorul aparținea Serviciului secret englez, colonelul se afla în misiunea secretă a ministerului de război din Constantinopol.

În astfel de ocazii se ivește totdeauna aici vreun ofițer, aparținând serviciului de spionaj al vreuneia din Marile Puteri europene, care sugerează unor bieți nenorociți gândul că trebuie să împuște, din motive naționale, alți oameni, care poartă o uniformă deosebită de a lor. Când s-a ajuns aci, se constată că de acum înainte o altă Mare Putere europeană a pus stăpânire pe niște izvoare însemnate de petrol, pe mine, pe piețe de desfacere, pe baze navale, sau alte valori reale, iar la sfârșitul întreprinderii, păgubiții personal, adică oamenii care au sângerat ei însăși în război, se întreabă de ce l-au făcut?

Răspunsul nu li-l poate da ofițerul Marei Puteri

respective, care le-a furnizat regulat arme și muniții pentru lupte, căci acesta a plecat de mult! Singurul răspuns ce le rămâne, e plânsul femeilor și al copiilor, căroră li s-au prăpădit bărbații sau tații, care zac undeva în pământ!...

După completa prăbușire a Turciei, în toamna anului 1918, Anglia crezuse că-și va putea atinge fără mare efort marea ei țintă din războiul asiatic: înființarea unui șir de state vasale engleze în Asia Mică și-n Arabia. Astfel se crează Regatele Hedjas și Irak, emiratul Transiordaniei și protectoratul asupra statului sionist al Palestinei. Chiar și legăturile cu marii potentăți din centrul Arabiei fură reluate, cum e cazul lui Ibn Saud. Pentru posesiunea integrală a Asiei Mici, mai lipsea numai stăpânirea Siriei. O încercare a Englezilor de a instala aci ca rege pe un prinț arab, supus lor, fu împiedicată de Francezi. Bătrânul spadasin, generalul Gouraud, cel ciung, mobiliză câteva batalioane și visul regal englez se risipi mai înainte de a fi început să se înfăptuiască. Cei de la Londra fură foarte indispuși. Dar și mai greu îi atinse afirmarea unei puternice opoziții în însăși inima Turciei prăbușite, în contra silințelor de divizare pe care Englezii le patronau.

Această mișcare era înscenată de fostul general Kemal Pașa, și se îndrepta în primul rând, împotriva

propriului guvern turc.

Francezii îl ajutară pe Kemal. În urma atacului englez, dat împotriva mandatului francez în Siria, atac ce fusese respins, francezii nu se puteau sustrage temerei pe care le-o inspira ambiția englezilor. Ei știau că o zdrobire eventuală a Turciei ar fi însemnat reluarea încercărilor lor. Aflând despre asta, oamenii de stat de la Paris își dădură seama că orice piedici puse Angliei în Asia, puteau fi exploatate în tratativele diplomatice asupra problemelor europene și a pretențiilor față de Germania. Și astfel turcii câștigară, aproape fără niciun efort din partea lor, un aliat puternic ca Franța, în lupta lor de eliberare.

*

Niște cuirasate engleze se leagănă pe valurile albastre ale Bosforului. Un grup de ofițeri superiori englezi, instalați pe terasa hotelului Tokatlian din Therapia, privesc cu dragoste și mândrie liniile lor superbe. E o căldură înăbușitoare, fiind în luna iulie, anul 1921, și ofițerii își sorb pipermentul cu paiul.

Sunt cam indispuși în contra camaradului lor, maiorul Hey, care se află acolo, în uniformă-i scoțiană. Hei e un bărbat solid, care tachinează un colonel cărunt de lângă el, explicându-i că toată această frumoasă flotă din

Bosfor nu prea făcea multe parale, deoarece turcii vor trage în curând o bună bătaie grecilor, și astfel se va da și semnalul de plecare acasă mândrelor vapoare.

Colonelul ripostă că era penibil impresionat, fiindcă trebuia să dea mereu, în orele-i de repaus, de câte un om al serviciului de spionaj, în orice colț al lumii era, și oamenii aceștia aveau talentul neîntrecut de a spune cât de greu, cât de primejdios și cât de important era totul pe pământ! Cât privea situația actuală, colonelul găsea că era caraghios să se agite cineva din cauza unor bande mizerabile numite „armata anatolică”. Căci era un lucru destul de cunoscut că aceste bande turcești fugeau din fața vitejilor greci, așa că, pentru un ofițer al armatei engleze, totul era în ordine. Desigur că domnul maior uitase că tocmai în dimineața aceea sosise știrea că grecii se aflau la o sută de kilometri de Angora și că, după socoteala tuturor, aveau s-o cucerească în curând.

Atât colonelul, cât și ceilalți ofițeri își părăsiră mesele de pe terasă și intrară în sala de dans, unde orchestra executa un foxtrot după altul.

Hey rămăsese singur pe terasă, și privea la șoseaua de sub picioarele lui, pe care se perindau mașină după mașină.

Și iată că atenția i se deșteptă. Un automobil mare, cenușiu, stopă în fața hotelului și o șapcă garnisită cu broderie de aur străluci în soare. Șapca era proprietatea unui ofițer francez zvelt, îmbrăcat elegant în uniformă albastră, care ajuta să coboare din mașină o doamnă într-o toaletă argintie încântătoare.

Dacă maiorul Hey fusese pân-atunci numai rău dispus, de astă dată căzu în melancolie. Căci bărbatul care urca acum spre terasă, ținând la braț o doamnă în toaletă argintie, era colonelul Blanc, un șef al așa-zisului „deuxieme bureau” francez, birou oficial, dar cu misiuni secrete.

În aparență, cei doi bărbați n-aveau să-și impute nimic unul celuilalt.

De altfel ei nici nu se gândeau, în clipa aceea, la așa ceva, și colonelul, străbătând terasa, își duse foarte politicos mâna la cozorocul șepcii, salutând frumos pe Hey. Hey se ridică puțin din loc și se înclină, după cum se cuvenea. Dar apoi se supără, căci colonelul Blanc se așeză cu doamna lui la masa alăturată englezului, și începu să vorbească pe un ton destul de ridicat. El arăta doamnei frumusețile Bosforului, și preciza cât timp mai avea de gând să stea pe malurile lui.

Hey era din specia oamenilor cărora li se urcă ușor sângele la cap, și de aceea se ridică și se duse sus, în hotel, la odaia lui. Mai înainte de a pleca, o privi pe doamna în argintiu. Era o turcoaică, purtând feregea, iar fața-i era acoperită cu un vâl ușor și străveziu, așa cum purta pe vremea aceea turcoaicele distinse și cochete. Hey, odată ce fu în odaia lui, se dusesse la telefon și ceru un număr cu Constantinopol. Vorbi la aparat cu un nume Jim. Își exprimă categoric dorința să știe cine era doamna în argintiu care-l însoțea pe Blanc, și cu care acesta era jos, pe terasa din fața hotelului. După ce sfârși această convorbire telefonică, se trânti pe o sofa, citi ceva din Kipling, și adormi. Pe când maiorul dormea, iar colonelul își bea cafeaua, grecii și turcii se omorau unii pe alții. Totul era orânduit perfect, fără ca aceste două personaje să fie nevoite să se deranjeze în persoană la această oră.

Seara, la ora 9, Hey era din nou voios; aghiotantul lui sosi aducându-i ultimele știri. Când aghiotantul începu să-î prezinte depeșele, Hey îl întrerupse:

— Cum s-au petrecut lucrurile azi?

Aghiotantul răspunse:

— Ca de obicei: cei trei indivizi erau din nou de față, când am pornit de la Cartierul General, și se vedea lămurit

c-ar fi vrut să se repeadă din nou la mine să-mi smulgă geanta din mână. Mi-am permis gluma de a trece drumul scurt, până la automobil, însoțit de un soldat, care avea în fiecare mână câte un pistol uriaș. Cei trei gentlemani mi-au luat tactica în nume de rău și au dispărut imediat! Să sperăm că mâine vor fi tot acolo, căci prezența lor e distractivă. În dreptul depozitului de benzină se află iarăși omul care cerșește pentru mama lui bolnavă. Ca de obicei, se afla lângă o motocicletă, și-mi sorbea geanta cu ochii. În holul hotelului sta mereu grecul în haine albastre și cizme galbene, care a urcat o dată cu mine în ascensor. Deci, nimic nou!

— Atunci totul e în regulă! - zise Hey.

— Blanc mai e pe terasa hotelului?

— Nu! a plecat. De altminteri, Genkis n-a reușit încă să stabilească cine era doamna în argintiu, cu care a luat masa aici.

Depeșele pe care Hey le străbătu și care proveneau de la agentul lui de pe front, n-aduceau nimic nou. Înaintarea grecilor continua. Aghiotantul zise:

— Genkis crede că chiar astă seară vor fi știri importante, și întreabă dacă veți veni la el, ca de obicei.

— Puteți conta pe prezența mea - zise Hey.

Seara, târziu, Hey se urcă într-o barcă cu motor, greoaie, ce păta oglinda limpede a Bosforului. Era întuneric și" barca nu se oprișe, când Hey, care-și pusese peste uniformă o manta civilă de culoare închisă, sări pe trepte. Barca își urmă calea, fără să se oprească în loc. La primul etaj al casei Hey își lepădă mantaua și intră într-o odaie, în care un englez cu părul cărunt, domnul Genkis, ședea la o masă acoperită de hărți, pe care erau răvășite o mulțime de hârtii și de telegrame.

Hey privi telegramele. Veneau de la agentul din interiorul Turciei și din ele reieșea că situația începea să devină critică.

Se pregătea o revoluție, căreia sultanul trebuia să-i cadă victimă. Kameliștii ar fi deja stăpâni absoluți pe situație, și ar fi deci de așteptat ca, după o victorie finală a kemaliștilor, războiul în contra grecilor să ia o întorsătură, care desigur n-ar prea face plăcere conducătorilor superiori ai comandamentului grec, adică maiorului Hey. Aceste știri întreceau cele mai negre așteptări ale lui Hey. I se dădu însă o mică mângâiere.

Genkis îi prezentă următorul raport:

„Doamna în toaletă argintie, care a fost după amiază cu colonelul Blanc pe terasa din fața hotelului Tokatlian,

era Giamileh Hanîm, sora fostului ministru plenipotențiar din Athena; ea locuiește la Macica; are douăzeci și șase de ani și sosise în aceeași zi din Anatolia”.

*

În timpul acesta colonelul Blanc se afla în apartamentul său de la hotelul Tokatlian, unde avea o vizită feminină.

Lucrul era foarte ușor, deoarece odaia lui comunica cu acea ocupată de câteva ceasuri de Giamileh, doamna de douăzeci și șase de ani. Ea ședea într-un fotoliu de piele, își dăduse de-o parte vâlul de pe obraz, și-și legăna picioarele pe sprijinitorul fotoliului.

Spusele ei înveseleau inima colonelului Blanc. Printre rotocoalele de fum îi comunica că însărcinările date fuseseră îndeplinite cu bine. Totul aștepta, totul era gata. Ea-și făcuse datoria; rămânea acum ca și colonelul să și-o facă pe a lui, dând arme pentru armata anatolică, armele pentru trupele lui Kemal Pașa, cu care să poată izgoni armata greacă.

— Vezi că-i o mică piedică – zise Blanc – și anume persoana iubitului meu camarad englez Hey. Dar, cu ajutorul d-tale și al bunului Dumnezeu, îi vom veni de hac!

Înainte de marea bătălie, pe care cei doi comandanți

supremi Hey și Blanc aveau să și-o dispute, firește surveniră mai întâi mici lupte de avant-posturi, ce preced oricărei acțiuni mari războinice. Într-o bună zi, servieta cu acte a aghiotantului lui Hey fu răpită. Aghiotantul râse, căci luase obiceiul să poarte în buzunarul de la piept toate hârtiile însemnate, iar geanta nu-i servea, de câteva săptămâni, decât ca momeală.

Ea nu conținea nimic altceva decât un plic mare cenușiu, în care se afla o coală de hârtie albă, pe care era scris: „Ei bine, domnule colonel, ce mare ispravă ai făcut?” Pe de altă parte, colonelul Blanc găsi și el, într-o noapte, toate sertarele și cuferele din apartamentul său de la hotel, sparte. De asemenea: „locuința lui din Pera fusese răscolită. Singura urmare a acestor incidente fu că, a doua zi, el îi zise lui Hey, trecând holul hotelului: „Scumpul meu maior, aș dori un sfat de la dumneata: Ce poate face un om, dacă se săvârșește o spargere la el acasă?

Maiorul Hey murmură: „Cereți despăgubiri de la societatea de asigurări!”

Manevra principală începu în chipul următor, Genkis furniză informația că, din partea armatei, se întârzia formidabilul contraatac, numai fiindcă armele pe care le avea erau insuficiente. Era important ce aflase Genkis

despre rolul pe care-l juca Giamileh. El aflase că la Statul Major al Anatoliei se așteptau telegrame de la ea, și că aceste telegrame aveau s-arate cât și unde trebuiau să sosească armele. Hey își zise, bineînțeles, că totul era să împiedice acest transport, ce nu putea veni decât de la francezi, și că cel mai bun lucru pentru aceasta era să supravegheze bine și-n permanență pe Giamileh.

Așa se și întâmplă. De altfel era ușor, întrucât polițaiul șef al Constantinopolului era, în vremea aceea, colonelul englez Maxfield, care avea la dispoziție o droaie de copoi. Așa că Hey nici n-avea nevoie să se servească de propriii lui agenți. Hey se gândi mai departe că armele așteptate în momentul acela nu puteau sosi decât pe cale maritimă și avea convingerea fermă că ele aveau să fie debarcate în vreun golfuleț al coastei Asiei-Mici.

Torpedourile engleze se încrucișau tot timpul prin Marea Mediterană. Ele căpătaseră acum instrucțiuni să păzească țărmul Asiei Mici. Și nu trecu mult, până ce de puseră ochii pe o mare corabie de marfă, ce se ivi și care părea suspectă. Vasul se apropia de Bosfor. La aruncarea ancorei în radă, cercetarea oficială constată că vasul era neîncărcat. Se zicea că era un mare vas tanc, ce se ducea în Marea Neagră să ia petrol. Acum avea niște stricăciuni

la mașini, și astfel staționa inofensiv pe loc. Era aici de câteva zile, iar agenții lui Hey își stricau ochii, observând cu binoclul toate mișcările de pe vas. În aparență, totul era justificat. Agentul radei, căruia îi aparținea vasul, căpătase de la căpitanul acestuia înștiințarea că intervenise o defectare a mașinilor, și de fapt mecanicii își făceau acum de lucru pe vasul acesta francez, ca să-i pună motoarele la punct. Mecanicii fură interogați: dar agenții nu pătrunseră în interiorul vaporului, căci defectul era la cârmă, și se putea repara de pe punte. Magaziile vaporului nu le văzuse nimeni, și nu exista pentru maiorul Hey nicio modalitate de a cerceta în mod oficial vasul francez. Oricât îi părea de rău, lucrul acesta nu se putea.

Într-o după-amiază, în ceasul când el adormise, pe sofa, în camera sa de la hotelul Tokatlian, telefonul zbârnâi. La aparat era domnul Genkis, care părea foarte agitat. Apoi Hey porni în grabă la Constantinopol; unde află știrea uimitoare, uluitoare, că-n momentul acela căpitanul vaporului se afla cu o tânără fată într-o mică și tăcută cafenea, unde aveau de vreo oră o conversație agitată. Această cafenea era de obicei no populată la ora aceea dar – curios! – abia intrară căpitanul și Giamileh (căci dânsa era tânăra fată), și cafeneaua se umplu de

clienți.

Hey se afla cu Genkis în vila de pe țărmul Asiei Mici și aștepta raportul agenților. Cu toții îi comunicară – după ce căpitanul și Giamileh părăsiră cafeneaua, el, ca să se ducă pe bordul vaporului, iar ea ca să se reîntoarcă la hotelul Tokatlian – că discuția dintre ei se-nvârtise numai în jurul unei debarcări de arme, ce era să se efectueze în cursul nopții. Agenții adăugau că, întrucât convorbirea lor fusese în șoaptă, nu putuseră auzi decât frânturi de fraze; dar ceea ce auziseră era destul ca să înțeleagă despre ce era vorba. De asemenea, pretindeau că Giamileh, care purta din nou o toaletă argintie, avea să joace un rol activ în această debarcare. Mai reieșise dar, din frazele prinse de agenți, că ea avea să transmită semnale luminoase vaporului.

Maiorul își zise că tocmai era una din acele zile rare, în care ploaia și furtuna ce se dezlănțuiseră cu furie peste tot ținutul făcea ca debarcarea transportului de arme să se execute într-adevăr în noaptea aceea.

El era nespus de mirat de neprevederea cu care francezii procedaseră în această împrejurare. În definitiv, era vesel de toată afacerea, căci avea ocazia să dea un strajnic bobârnac inamicului său, colonelul Blanc. Căci

acum era sigur că transportul va cădea în mâna lui.

Formații întregi de agenți împresurară în seara aceea hotelul Tokatlian. Aceștia aveau însărcinarea să comunice îndată, prin telefon, la Constantinopol, orice mișcare a fetei Giamileh. Iar șefii acestor agenți, vreo doi-trei englezi din Serviciul Secret, foarte activi și de vreme îndelungată sub ordinele lui Hey, erau răspândiți pe terasă, în vreme ce automobilele și motocicletele așteptau afară, risipite, ca să nu bată la ochi, gata în orice moment să pornească în urmărirea fetei de douăzeci și șase de ani.

Ea rămase în odaie până la nouă seara. Apoi veni în hol.

Avea pe cap o glugă de ploaie, căci afară ploua cu găleata; dar era tot în toaleta argintie și iașmacul îi acoperea fața.

Un servitor o conduse respectos, cu umbrela, până în fața hotelului, la intrarea căruia aștepta o mașină puternică. Ea urcă în automobil. Era o mașină mare, cenușie, cu un șofer european, care porni în noapte spre Constantinopol. Agenții, după el! Ei clătinară din cap și nu-și reveneau din uimirea lor, văzând că automobilul se opri în fața locuinței secrete a lui Blanc, din Pera. Această locuință era situată într-o stradă cu totul întunecoasă, și

nicăieri nu se zărea vreo lumină.

Fata sări sprintenă și dispăru în casă. Nu trecură nici cinci minute și se întoarse, pornind iarăși cu automobilul. Dar porni, ca și cum șoferul ar fi înnebunit deodată! El lua curbele străzilor cu o viteză atât de mare, încât mașina se lăsa mereu pe o parte, ca și cum ar fi fost gata să derapeze. Goni astfel ca un diavol spre țărmul asiatic. Apoi porni pe șoseaua dreaptă, în noaptea biciuită de ploaie. Automobilul avea farurile aprinse, dar cele patru mașini care îl urmăreau, nu lăsau să se vadă nicio lumină și fu un norocos că mașina, în care se afla fata, își încetini deodată mersul. Căci, să rulezi pe această șosea, fără lumini, era desigur o ispravă în care ușor ți-ai fi putut frânge gâtul. În primul automobil se afla Hey.

El însuși manevra volanul grelei mașini. Și el doar bănuia șoseaua, pe care n-o vedea. Se conducea după luminile mașinii din față, despre care era încredințat că nu se va opri până la Bosfor.

Atât automobilul lui, cât și cele ce-l urmau, erau înțesate de ofițeri și de soldați englezi înarmați până în dinți. Automobilul din urmă ducea materialul necesar pentru montarea unui reflector. Când se stabili în mod neîndoios că Giamileh Hanîm se ducea spre coasta Asiei

Mici, două torpiloare, ce se aflau în Bosfor, ridicară ancorele. Unul din ele se furișase, cu luminile stinse, pe lângă vaporul suspect, așa de aproape, cât să poată vedea și deosebi luminile lui de semnalizare. Celălalt torpilor veghea pe lângă coastă, gata să acționeze după indicațiile ce erau să i se transmită de Hey, prin semnalele reflectorului. Dacă se stabilea că vaporul francez descărca într-adevăr arme pe coasta Asiei Mici, atunci nicio putere din lume n-ar fi putut să-mpiedice torpilorului de a se ocupa de vapor în felul lui.

Ofițerul care se afla pe puntea torpilorului din apropierea vaporului tresări deodată, auzind în noapte un huruit ce provenea de la vapor.

— O luntre îi ridică ancora – zise cârmaciul, și torpilorului așteptă cu încordare.

Vaporul își schimbă brusc poziția. Nu mai încăpea nicio îndoială că înainta. Torpilorului se strecură după el. Ofițerul de gardă, care cerceta de mai mult timp cu ochii ageri țărmul Asiatic, își strigă repede comandantul, căci, cu toată ploaia, se puteau observa lămurit niște semnale de pe celălalt țărm. Un reflector puternic lumina desigur acolo. La chemarea ofițerului, căpitanul se uită spre coasta opusă, zărind și el semnalele luminoase. Puse mâna mirat

pe umărul cârmaciului, căci vasul suspect aruncă și el, deodată, prin noapte, o fâșie de lumină, spre țărmul dimpotrivă. Era deci în legătură directă cu aceste semnale luminoase. Și iată că se-ntâmplă și ceea ce căpitanul așteptase. Vaporul stinse toate luminile și se afundă în noapte.

Maiorul Hey continua să-și conducă mașina, bl estemând, într-o cursă ce-i primejduia viața. Trei alte mașini îl urmau, ai căror conducători s-ar fi lipsit bucuros de o asemenea întreprindere. Și cu toții, pe urma unei fete. Deodată păru că afacerea se apropie de sfârșit! Automobilul urmărit își încetini mersul și se opri. Un kilometru în urma lui, stopară și celelalte patru mașini. Englezii coborâră. Niciunul din ei nu-și aprinse vreo țigară, cu toate că era exclus să poată fi văzuți, într-o astfel de noapte, din mașina Hanâmei Giamileh. Câțiva oameni rămaseră în urmă la mașini, ca s-ajute la punerea în funcțiune a reflectorului, când Hey va da ordin. Ceilalți, cu maiorul în frunte, înaintară cu prudență pe șosea. Își aveau armele pregătite pentru atac, și voiau să se apropie cât mai mult de prima mașină ca să poată vedea ce făcea fata pe șosea, în această noapte neagră. Șoferii mașinilor rămase în urmă, primiseră ordinul să-nainteze imediat, și

să refacă grupa de înainte, în cazul când prima mașină ar fi înaintat din nou. Când englezii ajunseră la jumătatea drumului, se opriră deodată, căci pe mașina din față sclipi un reflector; o lumină albă și puternică rătăci puțin înapoi și încolo, și apoi își fixă direcția, lansând cu intensitate semnale Morse în noapte. Englezii se ghemuiră jos. Hey își zise că acesta era fără-ndoială semnalul pentru acostarea vasului, ce trebuia să debarce armele. Dar tot el își spuse că nu se putea să nu se găsească prin apropiere și ceva forțe de ajutor, automobile și oameni, care să poată ajuta aducerea la mal a armelor și transportarea materialului de război în interiorul țării. Deci, nu putea face altceva decât s-aștepte. Nu trebuia să dea atacul cu propriile-i arme, decât când va fi început transportul armelor, și numai atunci îi era îngăduit să cheme torpilorul în ajutor. Văzu și el reflectorul de pe vapor, ascuns în dosul pietrei după care se tupilase, ca și camarazii lui, în așteptarea unei aventuri deosebite.

Dar deodată, repede și pe neașteptate, agregatul reflectorului din fața lor se învârti pe propria-i axă și aruncă o dâră de lumină orbitoare înapoi, pe șosea. Cele patru mașini ale englezilor se iviră de-odată, strălucitoare și scăldate de lumină, pe șosea. Ofițerii și trupa, lungiți pe

jos, între mașini și reflector, își ascunseră instinctiv capul și-și strânseseră armele în mâini. În aceeași clipă un trosnet răsună în noapte; o salvă de puști fu trasă împotriva automobilelor; șoferii și soldații rămași în urmă își scoaseră pistoalele și traseră la nimereală prin întuneric.

Dar iată că o bandă de oameni se năpusti asupra lor. Unul din ei primi o lovitură de cuțit în umăr, dar în același timp Hey smulse carabina primului soldat lungit lângă el, și sări în sus.

Un moment reflectorul îl prinse și pe el, arătându-l cu carabina la ochi. Apoi un foc porni și reflectorul se stinse; glonțul îl făcuse țandări, și noaptea acoperi totul. Maiorul dădu un ordin în noapte; jumătate din oamenii lui se repeziră înapoi, la automobile, în ajutorul celor care fuseseră atacați, și ca să pună în funcțiune reflectorul, care trebuia să cheme torpilorul. Iar el, cu cealaltă jumătate din oamenii lui, înaintară în fugă spre automobilul din care funcționase reflectorul.

Ajungând aci, aprinse o lanternă de buzunar, și la lumina ei îl văzu pe șofer, stând liniștit, rezemat de mașină. Acesta-l privi revoltat și-i zise în cea mai bună englezească:

— Dar ce s-a întâmplat aici?... De ce mi-ai distrus

reflectorul?

La lumina celorlalte lămpi de buzunar, englezii stabiliră că aci nu era altceva decât un automobil mare, în lăuntru lă caruia era montat un reflector, și-n care se afla și o tânără doamnă. Aceasta rămăsese liniștită în cupeu. Ea nu se mișca, iar când i se lumină fața, se constată că un vâl îi acoperea trăsăturile. Câțiva oameni rămaseră la automobil, iar maiorul, cu ceilalți, o luară la goană, înapoi. Când ajunse la automobilul lui, i se raportă că o grupare de cel puțin o sută de oameni năvălise asupra automobilelor, înjunghiasc un șofer și apoi, în tumultul general, tăiasc toate cauciucurile și roțile de rezervă.

Se mai stabili că încă doi oameni fuseseră atinși de gloanțe, dar că erau numai răniți ușor, că reflectorul fusese spart, și că acum vor fi siliți să stea cu toții pe șosea, fiind exclus să poată porni, până peste un ceas, ba chiar problematic, dacă roțile nu erau chiar așa de vătămăte, încât să fie nevoie de a se aduce altele noi, spre a se putea urni din loc. De asemenea nu era nici lumină, căci farurile și luminile fuseseră sparte!

Maiorul Hey nu mai înțelegea nimic din toată această istorie. În zădar se siliră ei să atragă torpilorul, semnalizând cu lanternele de mână. Nu reușeau, deoarece

ploua, prea tare. În mugetul vântului, torpilorul n-auzise nici măcar împușcăturile, și toată situația devenise penibilă, scârboasă și încurcată. Hey se reîntoarce la automobilul urmărit. Se gândea să trimită imediat înapoi un ofițer cu această mașină, ca s-aducă ajutor, dar și aci îl aștepta o dezamăgire groaznică! Șoferul continua, să stea rezemat melancolic de automobilul său, iar când i se porunci să pornească, răspunse că era imposibil, deoarece automobilul fusese atacat de o bandă de oameni cu totul neciopliți, care îi spărsese farurile și-i' tăiasse cauciucurile. Maiorul trase o-njurătură grozavă. Nu credea niciun cuvânt din spusele șoferului, dar fu silit să se convingă că farurile și cauciucurile era inutilizabile. Începu din nou să înjure groaznic, îl zgâlțâi pe șofer de umeri și zbieră:

— În definitiv, ce cauți aici? Ce ți s-a năzărit, ca să manevrezi un reflector încioace și încolo?

— Oh! - zise șoferul ofensat, va trebui să răspundeți pentru această purtare, domnule ofițer. Eu sunt francez și șofer în serviciul unei doamne, care e sora unui diplomat. Care e legătura dintre d-voastră și banda de tâlhari, ce-a devastat pe aici? Am văzut foarte lămurit, că d-ta ne-ai împușcat reflectorul. Cum ți-ai permis să ne distrugi reflectorul?

— Dar ce intenționai cu mizeria, d-tale de reflector?
- strigă maiorul.

— Nu înțeleg de ce vă iritați, domnul meu - răspunse șoferul, și trase din țigară.

— Stăpâna mea are gusturi romantice, și se înțelege cu căpitanul unui vapor, cu care se împrietenise, ca, la plecarea lui, să-i facă semne de rămas bun, luminând cu reflectorul în noapte. Și reflectorul acesta, domnule - și aci șoferul deveni furios - mi l-ai sfărâmat. De ce, în definitiv?

Maiorul Hei îi întoarse spatele. El era aproape de nebunie, și-n momentul acela avea intenția hotărâtă să demisioneze, îndată ce va avea cerneală, toc și hârtie. Șoferul domnișoarei Giamileh se așeză la volanul mașinii, își rezemă capul de volan și făcu un gest ca și cum ar fi vrut să doarmă. Stăpâna lui ședea tolănită pe banchetă, nu zicea nicio vorbă și părea de acord să-și petreacă noaptea în chipul acesta. Hey se întoarse din nou înapoi. Aci se puseră pe lucru, pentru repararea cauciucurilor, dar după o muncă de două ceasuri la lumina lanternelor de buzunar, se dovedi că lucrul acesta era cu neputință. Când Hey tocmai se așeză, rezemat, pe treapta unei mașini, resimți deodată o bucurie neașteptată; din depărtare, din direcția șoselei pe care veniseră, văzu ivindu-se luminile

unui far. Hey fu aproape entuziasmat, când se stabili că aceste lumini aparțineau unui automobil, în care se aflau ofițeri englezi, care porniseră după Hey, „ca să vadă ce se petrecuse pe acolo”.

Automobilul, ai cărui pasageri fură grozav de surprinși de cele ce văzură, avea patru roți de rezervă, și fu un adevărat noroc că ele se potriviră la mașina urmărită. Cum maiorul Hey avea pur și simplu o furie dementială împotriva celor care se aflau în această mașină, dispuse montarea roților. El însuși se așeză lângă șoferul care bombănea îngrozitor și astfel cele două mașini porniră să trimită cât mai curând ajutoare. Ele luară și pe cei răniți. După o cursă de câteva ore, Hey puse pe șofer să oprească la poarta micii lui vile de pe Bosfor. Din cealaltă mașină mai luă doi camarazi și sili, atât pe șofer cât și pe fata Giamileh, în vârstă de douăzeci și șase de ani, să urce în odaia lui de lucru. Fata se afla acum pe neașteptate în lumina vie a lămpii, și maiorul făcu niște ochi mari, pe când fața-i păli, cuprins de o furie nebună; el izbi cu pumnii în biroul său de lucru și urlă la fată:

— Cum te cheamă, porc de câine?

— Ahmed! – răspunse copilul de arab, care i se afla în față, îmbrăcat în toaletă argintie, și râdea cu

impertinență, căci pe lângă un onorariu strajnic ce i se plătise pentru rolul acesta, i se mai promisese că nimeni pe lume nu-i va putea face ceva.

El avea această credință și acum, când înainte-i era maiorul care turba, căci băiatul știa că există o ierarhie militară. Ce putea oare să-i facă un maior, când el avea un protector cu rangul de colonel?

Cu toată furia, Hey își dădu seama că cel mai bun lucru era să nu dea alarma, nici asupra acestei istorii, și nici asupra atacului și rănirii oamenilor lui. Îi alungă pe șofer și pe băiatul arab, și rămase cu speranța că festa ce i se jucase nu va avea urmări. Dar se înșelase! În ziua următoare, agenții lui îi comunicară că un transport uriaș de armament fusese debarcat peste noapte pe coasta Asiei Mici, și transportat imediat mai departe, în interiorul țării. Culmea fu când, scurt timp după aceea, maiorul Hey mai avu să-nghită și reproșurile comandantului unuia din torpiloare, în holul hotelului Tokatlian. Vaporul presupus suspect lansase, ce-i drept, câteva fascicule de lumină prin acea regiune, dar apoi plecase liniștit spre Marea Neagră.

*

Se știe prea bine că armata turcească a câștigat războiul!!

Maiorul Hey îl pierduse și colonelul Blanc îl câștigase. Asta o știau prea bine și maiorul și colonelul, când, în primăvara anului 1923, se întâlniră în clipa când se urcau amândoi în Orient-Express. Fiecare era cât se poate de prevenitor față de celălalt, când se întâlneau, și colonelul se interesă încotro avea de gând să călătorească maiorul.

După o scurtă ședere la Londra, maiorul intenționa să plece în India.

După o scurtă ședere la Paris, colonelul intenționa să plece în Maroc.

— Noroc bun! – îi ură maiorul, în mod foarte sincer.

— Noroc bun! – îi ură, ca răspuns, colonelul, când se urcă în vagonul său, tot așa de sincer ca și onorabilul său dușman.

IV

ATENTATUL LUI SEWKI-BEY

Agentul care mi-a istorisit povestea următoare, ale cărei amănunte le cunoștea precis, întrucât jucase, și el un rol, la început, îmi scrisese în primele rânduri ale narațiunii lui:

„Trebuie să știi însă că moravurile orientale se deosebesc cu totul de cele europene”.

Desigur că agentul știa ce spunea, căci împrejurarea, de a fi scăpat din această afacere cu viață, costase 30.000 de mărci puterea care-l însărcinase să activeze pe scena acestor evenimente, în Turcia. Agentul fusese arestat. Poliția îl pusese la siguranță. Dar când funcționarii care îl arestaseră primiră ordinul să-l transporte la Angora, reședința guvernului, spre a fi condamnat, aceștia răspunseră că prizonierul nu mai putea fi deplasat, deoarece murise și fusese îngropat. Aceasta însemna că cele 30.000 de mărci fuseseră deja plătite. Agentul pe care l-am cunoscut, „după, moartea lui”, e un om fără frică. Totuși nu prea îi face plăcere să-i amintești evenimentele de atunci.

Vezi că e nevoie să ai oricând pe cineva la-ndemână, care să aducă în grabă 30.000 de mărci pentru funcționarii poliției turcești. Dacă lucrurile nu merg destul de repede, dacă băncile sunt închise, sau dacă survine vreo altă piedică, atunci poți ajunge cu ușurință un cadavru.

În Turcia domnește Kemal-Pașa, care are ambiția să-și formeze țara după chipul și asemănarea statelor europene. Europeanilor, îi se pot părea comice dispozițiile pe care le ia în scopul acesta, dar în Orient, aceste măsuri au o însemnătate extraordinară. Desființarea fesului, înstrăinarea vălului de, pe fața turcoaicelor, sunt fapte ce zdruncină concepțiile tradiționale aleunei națiuni. Kemal-Pașa și-a propus să smulgă din trecut Turcia rămasă în urmă cu progresul, și adăpând-o la cultura europeană, s-o dezvolte ca un adevărat stat puternic și temut.

Dar nu e de ajuns să fi capul statului, dacă vrei să realizezi într-o țară reforme drastice; mai e necesar să ai, în spatele tău, și un partid, care să țină la tine, care să aibă adepți numeroși și care să socotească bun tot ce face șeful. Un partid e ceva indispensabil pentru un om care a cucerit o autoritate oarecare, și care vrea să și-o păstreze. Un asemenea partid mai are însă și un alt avantaj. Cine se depărtează de el, pentru că nu-i mai convin ideile

conducerii partidului, poate fi ușor recunoscut ca dușman al guvernului; poate fi urmărit și exclus, dacă e cazul.

Trebuie să ști însă că moravurile orientale se deosebesc cu totul de cele europenești. Kemal-Pașa se sprijină pe „partidul național”. Partidul însă nu e de ajuns, când e vorba de a introduce reforme și de a încasa dări într-o țară cum e Kurdistanul.

Acolo se întâmpină mereu alte greutăți, și dacă vrei să pui bețe în roate dictatorului de la Angora, n-ai decât să dai bani, puști și muniții kurzilor războinici. Mânia lor împotriva „necredinciosului” Pașă e și așa destul de mare. Or, în vremea aceea, lupta pentru cucerirea regiunilor petrolifere de la Mossul devenea, pe zi ce trece, mai crâncenă. Chiar Liga Națiunilor se amesteca în această afacere particulară turco-engleză. Și Anglia avea desigur tot interesul să dovedească lumii „civilizate” că un punct economic atât de valoros ca ținutul Mossul, nu trebuie să rămână sub influența unui stat în care survin mereu tulburări și izbucnesc revolte.

Primul secretar al ambasadei engleze din Constantinopol era un om liniștit și tăcut. Într-o noapte, el ședea în biroul lui și telegramele curgeau pe masa de lucru. În Diarbekir, un district depărtat, izbucnise o revoltă

a Kurzilor. Răsculații întreprinseră un marș spre interiorul țării. La început, mișcarea revoluționară făcu progrese. Kurzii era înarmați în chip modern, dar Kemal-Pașa știa să se miște cu iscusință pe câmpul de șah al acestei lupte. Prin tratative diplomatice obținu îngăduința, ca trupele lui să poată trece pe cea mai scurtă cale, adică prin Siria ocupată de francezi, ca să înainteze în Kurdistan. El înconjură trupele răsculate. Mai înainte de a deveni conducătorul unei națiuni, Kemal-Pașa fusese ofițer al Marelui Stat Major.

Dar iată că-n țară se evidenția o atmosferă dușmănoasă împotriva regimului; pentru turcii habotnici, kurzii răsculați reprezentau pe apărătorii religiei persecutate de guvern; ei deveniră eroi populari și o aureolă de glorie îi încununa. Aureola însă plătește când, la o-naintare a lui Kemal-Pașa, el capturează câteva sute de Corane și cărți de rugăciuni ale răsculaților. Din lipsă de prudență, pe pagina întâi a fiecărei cărți de rugăciune este tipărit: made in England.

Faptul acesta, răspândit cu îndemânare, e pus în legătură cu alte lucruri mici, se fac să se schimbe opinia. Kurzii sunt niște mercenari, plătiți de Anglia, așa spune poporul. Și tocmai cum pierde opinia publică, ei pierd și

războiul. Kemal-Paşa îi învinge în chip dezastruos, prizonierii pier prin execuție în masă, și curtea marțială pronunță sentințe de o cruzime feroasă așa că, în curând, nimeni, nu va mai îndrăzni să provoace o răscoală fățișă, armată. Tocmai în vremea aceea, cârmuirea izbutise să descopere un oficiu de spionaj, care lucra împotriva Turciei, pentru niște puteri străine. Acesta era condus de un grec, care vânduse unei alte puteri organizația jandarmeriei turcești. Numeroși indivizi, printre care și un agent european, fură arestați. Cum am aflat, agentul european „murise și fusese îngropat”, tocmai când era să fie trimis la Angora. Turcii și grecul însă fură condamnați la moarte!

Kemal înecase răscola într-o mare de sânge.

După prăbușirea acestei acțiuni, contra lui Kemal-Paşa, primul secretar al ambasadei engleze din Turcia se împușcă.

Kemal-Paşa restabilise liniștea în țară. Dar sub liniștea aparentă încă mocnea în popor o scânteie, ce nu se putuse stinge cu sângele celor executați. Un turc bine-văzut, foarte energic, activ, Sukri-Bey, fost ministru al învățământului, jurase moartea lui Kemal-Paşa. El avea convingerea cinstită că Paşa ducea țara la râpă, o

convingere pe care istoria a dovedit-o greșită, dar care nu era mai puțin cinstită. Se mai adăuga întâmplarea că, cu prilejul reprimării răscoalei de către cârmuire, niște rude ale lui Sukri-Bey fuseseră împușcate sau spânzurate. Sukri-Bey luase hotărârea neclintită să-nlăture pe Kemal-Pașa, iar modul cum Pașa totuși scăpă cu viață, e într-adevăr ciudat. Nu numai că Sukri-Bey pregătise atentatul în toate amănuntele lui, așa că trebuia să izbutească, dar mai luase măsuri ca, după moartea lui Kemal-Pașa, să se găsească îndată și oamenii care să formeze un guvern normal. El intră din capul locului în legătură cu doi oameni. Erau niște deputați din însăși partidul lui Kemal, partidul național. Cei doi erau nemulțumiți din cauză că nu putuseră să capete situațiile pe care le jinduiseră. Kemal-Pașa nu-i aprecia și ei vedeau apusul apropiat al carierei lor politice, o carieră ce le era dragă amândurora, pentru că le putea aduce bani, onoruri și putere.

Sukri-Bey se întâlnește într-o seară cu cei doi deputați, Giambollad și Sewki-Bey, într-o cafenea mică din Constantinopol.

Șezură câteși trei în jurul aceleiași mese de marmoră, la care fusese arestat grecul, conducătorul biroului de spionaj de care am vorbit mai sus. Sukri-Bey

era prevăzător, și nu se grăbea să spună celor doi cât de serioase erau planurile sale. Cafeneaua era goală, și pe când Sukri-Bey mesteca cu o linguriță mică zațul din cafeaua turcească, începu să vorbească, cu precauție.

Știa că doi deputați erau adversari ai lui Kemal-Pașa. El începu deci prin a-și exprima ideea că ar fi prea bine, dacă ar interveni o schimbare în conducerea țării. Cei doi deputați îl ascultau în tăcere. Ei nu prea erau guralivi. Giambollad era uscățiv, mai în vârstă, și un bărbat ale cărui vederi erau ascentice. Respecta cu rigoare prescripțiile religiei sale, dar era ros de ambiția pătimașă de a juca un rol în politica țării sale.

Sewki-Bey se deosebea chiar ca exterior: pântecos, nicidecum ascent în obiceiurile vieții, afemeiat, îngrijit și comod. Ceea ce avea însă comun cu Giambollad, era ambiția pătimașă de a juca un rol, de a fi admirat, de a câștiga bani și putere. În seara aceea, Giambollad trebui să plece după un ceas, deoarece trebuia să se ducă la o ședință a parlamentului, și lipsa lui ar fi făcut o impresie rea. Sukri-Bey și Sewki-Bey nu-și mai putură continua discuția nestingheriți, deoarece la mesele vecine se așezară mai mulți consumatori, și atunci Sewki-Bey propuse însoțitorului său să meargă cu dânsul în locuința

pe care o avea în Constantinopol. În vechiul cartier unde locuia, se deschise poarta unei case vechi, și servitorul lui Sewki-Bey, un cerchez lat în spate și-nalt cât un pom, îi conduse într-o cameră încăpătoare, de la etajul întâi, al cărei balcon domina strada. Aci era răcoare și liniște. Iată un colț unde erau feriți' de indiscreți, și unde pernele moi te invitau plăcut spre a discuta lucruri importante. Sukri-Bey insinua și Sewki-Bey, continuând, dezvolta ce spunea Sukri-Bey. După o oră ajuseră atât de departe, că între cei doi se stabili un cuvânt și o concepție: cuvântul „atentat” și concepția „crimă” umplură odaia. Cei doi ședeau unul în fața celuilalt cu capetele încălzite, șoptindu-și în urechi:

— Cine să tragă? Când să se întâmple?

Erau atât de înaintați în planurile lor, încât urmau să pună și pe Giambollad la curent cu convorbirea lor. Servitorul, cerchezul, trebuia să se ducă să-l întâlnească la ieșirea de la ședință, și să-l conducă, fără să bată la ochi, la locuința lui Sewki-Bey. În odaie era însă întuneric, când Sukri-Bey aduse vorba despre persoana cerchezului. Când pomeni de el, Sewki-Bey tresări deodată. El se lăsă pe spate în scaunul lui și îngălbeni, căci acum înțelese lămurit că se găsisse o persoană însemnată pentru uneltirile lor. Fără să vrea Sukri-Bey găsisse soluția.

Sukri-Bey își fixă partenerul. Nu știa de ce omul care ședea pe scaun, în fața lui, se înspăimântase deodată. Sewki-Bey se ridică în picioare, se duse la ușă și-și strigă servitorul. El ședea din nou pe scaun, când cerchezul intra. Omul ținea în mână o lampă, a cărei lumină îi scotea fața în relief. El închise ușa după el și așteptă.

Sewki-Bey îi făcu un semn și Sukri-Bey îl privi pe cerchez în față. Văzu niște ochi de câine credincios, într-un chip cam obtuz și plin de naivitate.

Servitorul rămase un minut cu lampa ridicată, fără să zică vreun cuvânt și așteptând răbdător ordinul stăpânului.

— Ali! – zise Sewki-Bey, după un moment de tăcere, pune lampa pe masa de lângă ușă.

Servitorul îl ascultă. Sewki-Bey se ridică de pe scaun, închise ușa ce da spre balcon și străbătu odaia. Sewki-Bey scoase din buzunar un carnet de notițe, desfăcu o foaie și desenă în mijlocul bucății de hârtie un cerc mic, cu un creion roșu, tocmai cât o monedă obișnuită. Sukri-Bey îl privi, fără să priceapă ceva.

Sewki-Bey anină hârtia pe perete. Se duse apoi la masa de lucru și scoase din sertar un pistol cu țeavă lungă, încrustat cu Argint. Trase cocoșul și constată că se

găseau cinci gloanțe. Se duse la cerchez, care sta nemișcat la ușă, lipsit de expresie și cu fața indiferentă. Îl trase în coridorul întunecos; aici îl așeză cu spatele la zid, astfel că acum, între cerchez și mica bucată de hârtie albă, ce atârna pe perete, să fi fost vreo 40 de pași. Din locul unde se afla cerchezul, abia de se putea vedea cercul roșu de pe bucata de hârtie. Sewki-Bey înmână apoi pistolul cerchezului și-i spuse câteva cuvinte. Apoi se-ntoarse în odaie și trase, pe Sukri-Bey lângă perete. În clipa când cei doi se fereau, pocni primul foc, după care urmară, cu iuțeala fulgerului, alte patru împușcături, trase de cerchez.

Foaia pe care acum Sukri-Bey o luă din perete, primise toate cele cinci lovituri. Un Glonț lovise exact în centrul cercului, iar celelalte patru lovituri erau la periferia cercului, așa că formau o cruce de o precizie matematică.

Sukri-Bey deschise ușa balconului, ca să iasă fumul, și când se întoarse îl găsi pe Sewki-Pașa cu privirea ațintită înaintea lui, iar servitorul stând din nou la ușă, cu lampa în mână.

Sewki-Bey îi făcu un semn, și cerchezul părăsi odaia. El lăsă lampa aprinsă.

Sukri-Bey se plimbă încioace și-ncolo; apoi se sili să dea vocii lui un sunet indiferent:

— N-am mai văzut încă un om, care să fie în stare să tragă într-o încăpere așa de ntunecoasă, cu atâta precizie!

— E omul care ne trebuie pentru...

— Sewki-Bey își strânse deodată pumnii, porni agitat prin cameră și apoi se opri în fața lui Sukri-Bey, șoptindu-i la ureche:

— Pentru a-l împușca pe Kemal-Pașa!

În clipa aceea ușa se deschise și Giambollad intră. Fără să-l mai fi înștiințat cineva, venise să-și viziteze prietenul.

Într-o zi se află că Pașa avea de gând să plece din Angora, să viziteze Con stan tinopolul. Când ziua acestei vizite fu hotărâtă, Sewki-Bey se închise în odaia servitorului său, Ali, căruia-i zise:

— Ali, eu îți sunt stăpânul, o știi! Vei face ce-ți voi porunci?

— Da, stăpâne! - răspunse servitorul, și pe fața lui nu se putu vedea decât o ușoară expresie de uimire.

— Tu ești un bun țintaș, Ali, și dacă stăpânul tău ți-ar arăta un om, care vrea să-ți ucidă stăpânul, îl vei împușca?

— Da, stăpâne! - răspunse servitorul.

Sewki-Bey aduse coperta unei reviste ilustrate, pe care se răsăța o fotografie mare a lui Kemal.

— Îl cunoști pe omul ăsta? – îl întrebă pe cerchez.

Cerchezul privi cu încordare portretul. Sewki-Bey îl văzu cum încerca să-și răscrolească memoria, ca să-și amintească. Apoi servitorul clătină capul zicând:

— Nu, stăpâne, nu l-am văzut niciodată!

— Pe omul ăsta trebuie să-l împuști! – zise Sewki-Bey – o să ți-l arăt eu!

— Bine, stăpâne! – răspunse servitorul.

Dar Kemal-Pașa nu mai plecă la Constantinopol. Prefectul poliției acestui oraș, fostul ofițer de stat major Ekreh-Bey, îl sfătui să nu vină. Avea o presimțire că, la Constantinopol l-ar amenința o primejdie. Deci îl rugă pe Kemal-Pașa să nu vină. Sukri-Bey și cei doi deputați erau foarte dezamăgiți, căci Kemal-Pașa renunțase într-adevăr să mai vină la Constantinopol. Era cu neputință să-și execute planul la Angora, reședința cârmuirii. Așadar trebuiau să aștepte... și nervii nu trebuiau să cedeze.

Nervii nu trebuiau să slăbească! Dar Sewki-Bey săvârși în această împrejurare o greșeală. Mai trecu încă un an până ce să se ivească ocazia propice pentru asasinarea lui Kemal. Și până la împlinirea faptului, Sewki-Bey nu mai putea să umble, un an de zile, cu taina lui închisă în piept, și să n-aibă pe nimeni cu care să mai

poată discuta dacă planul va reuși, dacă sunt șanse, sau dacă vor plăti fapta cu viața!

Sewki-Bey lărgi cercul conjurațiilor, cărora li se adăugă fostul ministru Mehmed-Bey, generalul Rușdi-Pașa, coloneii Arif-Bey și Raun-Bey, politicianul Hurșid, fostul valiu al Angorei, Kadir, și încă un deputat Kara Kemal; iar la sfârșitul anului cercul număra cinsprezece conjurați.

În sfârșit, se apropia ziua în care trebuia să se comită atentatul.

Și în același timp ziua în care – după cum anunțase guvernul – Kemal Pașa va părăsi capitala Angora, spre a se duce la Smirna. Unde poporul se pregătea să-l întâmpine sărbătorește! Avea să străbată orașul în trăsură. Se va arăta în piețele publice, și astfel va da prilejul să se poată trage asupra lui. Acum ziua era cunoscută, și Sewki-Bey săvârși a doua imprudență”!

Noaptea, când zăcea pe perne, și când teama de ceea ce se va întâmpla îi pătrundea sufletul, sări din pat, își strigă servitorul Ali, și-i porunci să tragă într-o bucată de hârtie albă, în mijlocul căreia desenase un cerc roșu. Și când se-ntâmplă ca glonțul servitorului său să nu nimerească în mijlocul cercului, ba chiar unul din ele să lovească în semiîntunericul odăii, numai la marginea

hârtiei, atunci Sewki-Bey se aruncă pe un scaun suspinând.

După o astfel de noapte grozavă, porni dis-de-diminează, cutreieră cârciumile portului, se duse prin spelunci rău-famate, apoi plecă cu mașina prin împrejurimile orașului. El căuta oameni, pe care voia să-i împingă la acțiuni, care să-i dea mai multă siguranță în reușita planului său. Căci acum, nu-i mai ajungea cerchezul, și mai trebuiau angajați alți oameni, care să tragă și ei, în momentul hotărât, asupra lui Kemal-Pașa. Pe la prânz, oamenii erau tocmiți, și-n aceeași seară fură aduși la Smirna. Amurgea, când porniră la drum capii complotului: Sukri-Bey, Sewki-Pașa, Giambollad și cerchezul Ali, împreună cu cei înrolați în ultima oră, și era în ajunul sosirii lui Kemal-Pașa. Printre cei patru oameni tocmiți, era și unul Ismail, care avea la activul lui cinci ani de închisoare, pentru ispășirea unui furt de bijuterii; apoi un cizmar, Gurci Jusuf, care de asemenea avea câteva condamnări, și unul numit Ciopus Hilmi, fost ofițer, care-și pierduse epoletii în urma unor afaceri cam necurate.

Pe acești patru – Sewki-Bey îi aduse în ultimul moment Sukri-Bey și Giambollad își pierdură la început calmul, aflând că Sewki-Bey adusese patru indivizi cu

dânsul. Dar momentul pentru executarea planului era atât de apropiat, încât gândin du-se bine, ajunseră la concluzia că nu făcuse rău. La Smirna traseră la un mic hotel turcesc. Sosiră la prânz, iar în după-amiaza zilei următoare trebuiau să se tragă focurile ucigătoare, căci Kemal-Paşa sosea a doua zi dimineaţa la Smirna. Seara se mai plimbară pe străzile oraşului în grupuri separate, iar mai târziu, la hotel, stabiliră planul de luptă. Smirna are o stradă îngustă, Kemar-Alty, pe care Kemal-Paşa avea să o străbată în automobil; dar maşina trebuia să-ntoarcă un colţ al acestei străzi înguste. Aşa prevedea planul festivităţilor. Pe o parte a străzii se afla, în locul acesta un debit de ţigări, iar peste drum un magazin, în care se vindeau ştofe şi pânzeturi. În locul acesta cei patru angajaţi trebuiau să pândească doi laolaltă, în faţa acestui magazin, şi să tragă deodată în clipa în care Paşa va trece pe acolo. „Măcar un glonţ tot îl va lovi”, îşi zise Sewki-Bey. Amănuntele fură stabilite cu cei patru oameni, care apoi se duseră la odihnă.

Sukri-Bey şi Giambollad rămăseseră cu ei la hotel. Făcură asta ca nu cumva vreunuia din cei patru să-i vină ideea de a juca în ultimul moment, rolul trădătorului. De acord cu ei Sewki-Bey plecă cu cerchezul Ali de cu noapte

și-l postă la începutul străzii, departe de locul unde cei patru trebuiau să tragă. Odată ajunși la locul ales pentru atentat, noaptea Sewki-Bey îl întrebă pe Ali:

— Mâine vei trage în omul al cărui portret ți l-am arătat? Privește-i chipul! Iată-l! Mâine ai să tragi în acest om, când va trece pe aici în automobil! Te voi aduce în locul acesta, când va trece pe aici. Vei trage în acesta, Ali? Și îl vei ucide. Ali?... Ascultă-mă, Ali, eu ți-am fost întotdeauna un stăpân blând, Ali. Să nu-ți scape! Omoară-l! Omoară-l! O să-l omori, Ali?

— Da, stăpâne! îl voi omorî pe omul ăsta, când va trece pe aici, în automobil!

La hotel, într-o odaie goală, Sukri-Bey și Giambollad stăteau rezemați de perete, și vorbeau în șoaptă. Sukri-Bey avea o idee, pe care i-o împărtăși acum și lui Giambollad. El va sta lângă cerchez, când acesta va trage, și va căuta să fie cât mai aproape de el. Și va avea și el un pistol de buzunar. Dacă împușcătura îl va lovi pe omul atât de urât, atunci bine! Va fugi imediat de acolo, într-un loc unde vor fi reuniți o parte din conjurați. Care aveau să sosească și ei, a doua zi dimineață, la Smirna, și vor pune îndată bazele noului regim. Dar ce vor face dacă cerchezul își va greși ținta, și când polițiștii aruncându-se asupra lui

se va declanșa o zarvă generală? Într-un astfel de moment, nu se va mai putea ca Sukri-Bey să tragă vreun foc, un foc sigur împotriva lui Kemal. De altfel, nu pentru asta își lua revolverul cu el! În cazul când cerchezul și-ar greși ținta, Sukri-Bey îl va împușca pe cerchez! Astfel, în ochii lui Kemal, el va trece drept un prieten devotat, atâta vreme până ce se va ivi o altă ocazie. Giambollad îl ascultă în tăcere și cu admirație, și fu de acord!

Iată zorile. Conspiratorii rămaseră la hotel. După amiază, la ora patru, cortegiul lui Kemal Pașa trebuia să treacă pe străzi. La ora douăsprezece, toți erau strânși la hotel. Lipsea numai persoana principală, Sukri-Bey.

Sewki-Bey ședea într-un colț al odăii, în care erau întruniți cu toții. Fața îi era palidă. El rupse în mâini o batistă, căci abia își mai putea stăpâni nervii. Ce s-a putut întâmpla cu Sukri-Bey să nu vină la ora hotărâtă? După o jumătate de ceas, Sewki-Bey nu mai putu să-ndure așteptarea. El ieși în stradă și-și aminti deodată că prietenul său se dusesse de dimineață, pentru o întrevedere scurtă cu un funcționar, care era și el la curent cu complotul. Alergă la locuința acestuia, care-l întâmpină uimit. Sewki-Bey întrebă ce era cu Sukri-Bey și primi lămurirea ciudată și zguduitoare că Sukri-Bey fusese într-

adevăr la el, la ora opt dimineața, dar că la opt și un sfert se urcase într-o mașină, ca s-ajungă cât mai repede la Constantinopol. Funcționarul, care știa că și Sewki-Bey făcea parte din complot, îi spuse toate acestea cu un ton atât de ciudat și de respingător, că Sewki-Bey cuprins de teamă și de o furie nebună, simți că-i venea să leșine. El porni pe stradă, ca și cum ar fi fost beat. Deodată se clătină, dându-și seama ce anume trebuia să se fi întâmplat. Sukri-Bey își pierduse curajul în clipa din urmă și trădase totul. Apoi el fugise la Constantinopol, ca să nu fie în același oraș în care tovarășii de conspirație vor fi arestați, grație trădării lui. El se salvase deci și toți ceilalți erau pierduți! Aproape plângând și cu totul zăpăcit de groaza morții, se întoarse la hotel, unde constată că niciunul din conjurați nu mai era aici. Plecară cu toții, așa i se spuse, și numai servitorul lui, cerchezul Ali, îl aștepta. Îl luă de mână și-l trase în odaia lui. Lacrimile îi umplură ochii. Tremura din tot corpul. Se duse și scoase arma ce trebuia să fie îndreptată împotriva lui Kemal Pașa, o puse în mână cerchezului și se rugă de el, îi strigă, îi porunci:

— Împușcă-mă, Ali! Sunt pierdut, Ali! Împușcă-mă! Omoară-ți stăpânul!

Dar cerchezul nu se mișcă. Un zâmbet prietenos și

devotat îi lumină fața. El nu-nțelese, nu» nțelegea nimic, și răspunse:

— Da, stăpâne! Îl voi ucide, în locul pe care mi l-ai arătat! Fii liniștit, stăpâne, Îl voi omorî!

Atunci Sewki-Bey luă o hotărâre de moment. Sări în picioare, îl părăsi pe servitor și se năpusti pe scară în jos.

El nici nu observă că toți tovarășii de conjurație erau din nou laolaltă. Se depărtaseră numai o clipă, pentru o plimbare scurtă. El văzu numai că Sukri-Bey nu era printre ei!

— Sukri-Bey nici nu poate să fie aici, bineînțeles - își zise el, deoarece știa sigur că acesta trădase totul, și că poliția era deja pe cale să-i prindă pe toți, ca să-i dea pradă spânzurătorii! și omul fu cuprins de o spaimă nesocotită; o frică nebună îl goni pe străzile Smirnei. Alergă până la palatul valiului, până la casa guvernatorului, în care acum își avea reședința Kemal-Pașa, și unde acesta își primea adepții. Năvăli înăuntru, și împinse sentinelele la o parte, strigând că se plănuise un atentat, că era vorba de viață și de moarte, că n-avea niciun rol în planul acesta, că voia să destăinuie totul, că n-avea nimic aface cu această chestiune, și că Sukri-Bey mințise, dacă spusese că el, Sewki-Bey, ar fi avut cumva

vreun amestec.

Funcționarii poliției secrete puseră mâna pe omul care rostise cuvântul „atentat”. Veniră mai mulți ofițeri, care îl duseră pe individ într-o odaie. Kemal Pașa însuși auzise strigătul.

El se ivi și Sewki-Bey, nebun de spaimă, îi povesti toată plănuirea. Îi menționează toate numele și preciză locul unde-l așteptau conjurații. Și mereu strigă și se jură că nu era adevărat ceea ce spusese Sukri-Bey; era o minciună că el, Sewki-Bey, ar fi avut vreo legătură cu conspirația. Kemal Pașa, ofițerii și înalții demnitari stăteau muți și priveau la omul care striga și care, în sfârșit, căzu în genunchi, după ce descoperise o taină atât de extraordinară. Dar deodată omul amuți.

Cu iuțeala fulgerului se duminise; ghicise instinctiv, cu toată teama lui, cu isteria, cu toată zăpăceala; o lumină neașteptată se făcu în el și deodată își recăpătă conștiința: „Tot ce am spus, e un lucru cu desăvârșire nou pentru acești oameni.

Nimeni nu știe nimic despre plan. Sukri-Bey n-a trădat nimic!

Eu sunt trădătorul! Și singur m-am dat pradă spânzurătorii”!

Omul căzu leșinat pe delajul pardoselii. El nu mai văzu că ofițerii, polițiștii și funcționarii părăsiră în grabă odaia.

Nu mai află că armata împânzi repede orașul. Și când își reveni din leșin, tovarășii lui de conjurație erau de mult prinși, de mult încătușați! Tot complotul fusese nimicit!

Sukri-Bey nici nu plecase în ziua aceea cu automobilul la Constantinopol. Spusese asta doar într-o doară funcționarului cu care avusese întrevvedere, pentru motive ce n-au fost niciodată lămurite pe deplin. Vrusese, se vede, să-l împiedice să-ntrebe, cum avea de gând să-și petreacă ziua aceea, vrând să-l deruteze pe funcționar, în care se vede că n-avea destulă încredere. Apoi întârziase, stând de vorbă cu membrii conspirației sosiți de la Constantinopol, nebănuind că întârzierea lui ar putea să aibă urmări atât de tragice.

Membrii conspirației, toți cei cincisprezece, sfârșiră prin spânzurătoare. Pe servitorul Ali nu-l arestară, căci nimănui nu-i putuse trece prin gând că omul acesta, care nici nu era în toate mințile, putea să aibă vreo legătură cu această afacere.

V

ENIGMATICUL ABRAHAM!

În anul 1924, în Timpul guvernării primului cabinet MacDonald, tratativele anglo-egiptene, prin care egiptenii năzuiau la o completă suveranitate, fură rupte fără rezultat. În Egipt exista de pe atunci un mare și influent partid naționalist, care era un adversar declarat al englezilor. E neîndoios că parte din atentatele contra funcționarilor britanici, ce se produsese imediat după ruperea tratativelor, se datorau acestui partid... Dar toate actele de teroare, de până atunci, ale naționaliștilor egipteni împotriva englezilor, fură întrecute de faptul că, într-o bună zi, fu asasinat însuși comandantul suprem englez din Egipt, așanumitul sirclar, lordul Lee Steak.

În Anglia, agitația era la culme. Un vas de război după altul își îndrepta prora spre Egipt și englezii puseră niște condiții de împăcare deosebit de aspre, pe care însă egiptenii le respinseră la început, deoarece cârmuirea țării, în cap cu primul-ministru Nahas-Pașa, era cu desăvârșire naționalistă și ar fi vrut, pur și simplu, să ajungă odată la un conflict fățiș, cu englezii. Dar guvernul n-avea, în această

chestiune, aceleași vederi cu regele Egiptului. Peste capul Parlamentului, regele Fuad primi condițiile engleze. Parlamentul fu dizolvat și guvernul Nahas Pașa se retrase. Regele, Fuad era singur suveran în Egipt, fără Parlament, și numai cu un minister, sub șefia lui Mahmud Pașa, care se compunea doar din oameni credincioși.

El însuși era un amic convins al Angliei, și socotea că puterea lui, după ce trimisese acasă Parlamentul, devenise intangibilă.

Mai avea și convingerea nestrămutată că, în ani i ce vor urma, lucrurile nu se vor schimba întru nimic.

Cum totuși partidul naționalist din Egipt a reușit să-nvingă în ultimii ani pe dictator, adică pe regele Fuad, și cum partidul acesta a reușit, cu Nahas Pașa în frunte, s-o silească chiar pe puternica Anglie să-și retragă pionii înaintați din Egipt, vom povesti aci. Rezultatul n-a fost obținut nici prin forța armelor, nici prin atentate și violențe, ci în alt chip, foarte dibaci, și prin mijloace neobișnuite.

*

Regele Fuad, al Egiptului, fostul prinț Fuad, urcase pe tronul regal în anul 1917. El nu uitase nici când că odată, în anul 1901, un om se aflase lângă dânsul, cu

revorverul în mână, gata să-l împuște. Omul acesta era propriul său cumnat, fratele nevestei lui, prințul Ahmed Seifeddin. Fuad scăpă de atentat și avu destulă înrâurire ca să-l convingă pe khedivul de atunci a-l închide pe prințul Seifeddin pe viață. De pe atunci Fuad era bine văzut de Englezi, și astfel se făcu că poarta unei case de nebuni se închise în urma prințului. Seifeddin era cu atât mai disperat, cu cât vedea realizându-se ceea ce el voise să-mpiedice prin focul lui de revolver, și anume: preluarea de către Fuad a întregului său avut, care era imens, cum și a averei mamei sale. Fuad avea nevoie de sume colosale pentru atingerea țelurilor sale politice; avea nevoie încă de pe atunci, și cu atâta mai mult în urmă, când trebuia să-și apere puterea regească împotriva rezistenței guvernului, a Parlamentului și a unei părți însemnate a poporului său. Și pentru aceasta îi trebuiau bani mulți.

Iată deci cum sta jocul. De o parte dictatorul, regele Fuad, conștient de ținta lui, brutal, care-și sprijinea puterea pe tunurile engleze și pe prietenia engleză; bogat și nestăvilit în posesia averilor soacrei și ale nevestei sale, cum și a prințului Seifeddin. De cealaltă parte, partidul naționalist, în frunte cu Nahas-Pașa, cel ros de ambiții politice. Iar pe planul al doilea, o altă figură, khedivul

Abas-Helmi, care se afișase ca anti-englez în timpul războiului mondial și care acum se afla în exil la Constantinopol, cu banii pe care și-i salvase și cu Banca Egipteană, pe care o crease. O insulă apropiată îi fu mai târziu locul de exil. Partida deci putea începe.

*

Într-o zi descinse, în orașul Constantinopol, un om zdrențuit, Omul acesta era un englez, care să tot fi avut vreo 28 de ani. El debarcase de câteva ore dintr-un petrolier, ce naviga de la Hamburg în Marea Neagră. Traversarea nu-l costase nimic, căci căpitanul vasului îl cunoscuse din vremea când îi mergea bine. Când începu să-i meargă rău și când omul acesta își exprimă dorința vie de a se duce la Constantinopol, căpitanul îl luă cu dânsul, în calitate de casier-platnic. Când îi mergea bine, omul era reporter-șef în redacția unui ziar englez. Dar își pierduse postul, pentru că într-o seară, venind acasă, n-o găsisese pe Maria. Soarta Mariei neavând legătură cu această poveste, vom menționa numai în treacăt că reporterul, cu prenumele de Bill, mai apoi, într-un acces de gelozie, trăsese cu revolverul în tot ce fusese în jurul lui, și patru persoane, inclusiv Maria, fuseseră rănite ușor cu această ocazie. Bineînțeles că redactorul șef se opuse faptului, ca

Însăși reporterii gazetei lui să fie personal eroii povestirilor din gazetă. Bill își pierdu postul, și cum nu învățase nimic altceva decât să lucreze pentru o gazetă, și cum în urma acestui scandal nu-l mai voia nicio publicație, începu să decadă. Când deveni relativ destul de zdrențaros, și când nu mai putu face altceva decât să zacă prin ceainării, studiind de la a până la z toate gazetele ce-i cădeau în mână, și tot așteptând clipa când va pieri în realitate de foame, îi veni o idee. O idee e întotdeauna mult mai valoroasă decât banii, sau o slujbă.

Aceasta o știu cel mai bine reporterii, și deci o știa și Bill. Și cum îi veni această idee, își dădu osteneala să ajungă la Constantinopol.

Dispoziția Băncii Egiptene din Constantinopol nu era prea feudală. Ea avea, ca și oricare altă bancă, un ghișeu de plată.

Și-n fața lui îl vedem pe Bill, îndată după sosirea lui la Constantinopol. Dar el n-avea nicio scrisoare de credit, pe care s-o fi putut prezenta; n-avea niciun cec de încasat, nici bani străini de schimbat! Avea o singură dorință. Aceea de a vorbi cu directorul acestei bănci, Saban Bey. Dar nici casierului, nici contabilului nu le trecea prin minte să-l introducă pe acest englez zdrențaros la Saban Bey.

Acesta era cel mai apropiat om de încredere al khedivului. El îi administra marea-i avere, era un om de cultură occidentală, puternic și influent, și nu putea desigur să stea la dispoziția celui dintâi venit. Dar Bill era obișnuit cu astfel de situații. El era încăpățânat și modest, împăciuitor și arogant, și când văzu că totul era în zadar, scoase un carnet de notițe, smulse o foaie, scrise pe ea un nume, și pretinse ca această foaie de hârtie, cu numele de pe ea, să fie prezentată domnului Saban Bey, în cabinetul lui particular.

Bill stătu două ore în cap în cabinetul particular al lui Saban Bey. Personalul băncii rămase perplex, când, după prima jumătate de oră, Saban Bey ordonă să se aducă ceva de băut pentru el și pentru musafirul lui (propria sa expresie); iar când Bill părăsi în sfârșit cabinetul particular sancrosant, fu ca să se prezinte la casă. Aci încasă o ordonanță de plată pentru suma de 50 de funzi sterlingi, scrisă și subscrisă chiar de director.

Englezul își puse apoi pălăria pe cap, și se duse de-a dreptul la cel dintâi debit de tutun, ca să-și cumpere, în primul rând țigări.

Târziu, după amiază, Bill trase la hotelul Tokatlian, ca un gentleman de proveniență engleză. Iar la ivirea

noptii porni la o întâlnire, care-l silea să meargă cu barca până la un mic iaht, aflat în radă. Abia puse piciorul pe puntea vasului, și acesta își și ridică ancora; motorul hurui și vasul se lăsă mai întâi o dată în bot; apoi se ridică, se lăsă iar, și în sfârșit săgetă noaptea. În cabină se afla Saban Bey, care-l salută pe Bill, când acesta coborî treptele.

Khedivul locuia într-o insulă. Avea o vilă situată în mijlocul unei grădini tropicale, înconjurată ziua și noaptea de paznici, în jurul cărora se-nvârtea o haită de câini răi. Afară de aceasta, mai erau așezați paznici la mal, care semnalau apropierea oricărui vapor. Și toate aceste precauțiuni fuseseră luate, fiindcă khedivul credea că avea motive să se păzească – și anume de englezi. El știa că englezii îl urmăreau cu ochi atenți, și că făcea parte dintre muritorii cărora Serviciul englez de spionaj le acorda o deosebită luare aminte. Când khedivul călătorea prin Europa, el era urmat la tot pasul de oameni care se țineau ca umbra de el, iar iahtul lui rapid „Bubu”, care era mereu sub presiune în câte-un port al Mării Mediterane, se bucura de atenția specială a tuturor comandanților flotei de război și a tuturor agenților.

În noaptea în care Bill se apropia de insulă, se

întâmplau aci felurite lucruri. Se mai întâmplaseră și altele până atunci.

Vremea atentatelor din Egipt contra dominației engleze nu era încă depărtată și opoziția naționalistă urma să se agite, așa că englezii erau neliniștiți. Apoi se mai știe că Banca Egipteană din Constantinopol aparținea unui bogătaș, care era khedivul și care își da desigur toată silința să provoace nenorociri, după concepția engleză. Iată de ce era pusă sub supraveghere și intrarea Băncii Egiptene. Mulțumită dușmăniei lui Kemal-Pașa, serviciul de spionaj trimisese, pentru orice eventualitate, în Turcia un număr însemnat de agenți, și iată că se găsea de lucru pentru ei. Serviciul de spionaj aflate deci ce se petrecuse. Un englez zdrențăros sosise, intrase la Banca Egipteană, rămăsese acolo ceasuri întregi, și apoi trăsese la cel mai scump hotel din Constantinopol. Același om se urcase seara la bordul iahtului, în care aștepta de un ceas Saban Bey. Toate acestea le știau englezii. Bill o pățise la fel, ca toți reporterii, când sunt siliți să lucreze împotriva unei rețele de spionaj.

Iahtul pe care călătoreau Saban Bey și Bill avea aprinse toate luminile reglementare, și când abordă la insulă, khedivul era deja încunoștințat că Saban Bey se

afla pe drum. Ceea ce nu i se supusese khedivului, era că un al doilea iaht, fără nicio lumină la bord, se apropiase de insulă. Khedivul habar n-avea de asemenea că, de la iahtul acesta, se desfăcuse o barcă și că încă un englez pusese piciorul pe insulă. Aceasta a aflat-o-abia mai târziu, când trei câini mari și voinici fură găsiți morți. Două din aceste animale avuseseră lipsa de inteligență să mănânce o bucată de carne, pe care le-o aruncase un străin; iar al treilea primise o lovitură de pumnal în gât. După cum am spus, khedivul nu știa nimic despre aceste întâmplări, când domnul Bill, care avea o idee bună, îi fu prezentat în camera de la primul etaj al vilei.

E drept că Bill expusese deja această idee lui Seban Bey, dar acum trebuia s-o facă pentru a doua oară, ceea ce-i răpea încă o oră încheiată. Ei vorbeau destul de încet și khedivul Saban Bey și Bill erau ghemuiți unul lângă altul; totuși, din când în când, la câte o pauză survenită în dizertația lui Bill, și pe când orientalii se cufundau în gânduri, cântărind totul pro și contra, conferențiarul avea un sentiment displăcut. Fereastra odăii în care avea loc întrevederea era împresurată de plante agățătoare; și Bill se ridicase deja de două-trei ori, ca să privească pe fereastră în noapte. Afară strălucea luna și Bill putea să

constate că atât în imediata apropiere, cât «și până hăt departe, nu se zărea nici țipenie de om. Apoi revenea liniștit la locul lui, ca să răspundă din nou întrebărilor avansate de khediv.

Timpul trecu în discuții și para discuții, când deodată, în toiul discuției lor, asupra mijlocului celui mai rapid și comod ce lega Europa Nordică de Constantinopol, Bill îl întrerupse pe khediv în mijlocul frazei, și-ncepu să debiteze un non-sens desăvârșit. El zise:

— Vă explic de atâta vreme că îl cunosc prea bine pe prințul Abraham. Doar îl cunoașteți și dumneavoastră. În momentul acesta el se află la Roma, și vin de la o întrevedere pe care am avuto cu dânsul. El are parale, și cum v-am mai spus, e gata s-aducă cu banii aceștia în Egipt marele transport de arme de care tot vorbim. Cum prințul Abraham nu s-a arătat încă până acum niciodată în arena politică, el nu este supravegheat, dar cum prevede că totuși va fi remarcat într-o zi, el trăiește la Roma, retras. Cred deci că pentru az i e destul! Amănuntele programului le putem stabili mâine! Noapte bună!

Situația deveni posomorâtă când Bill înaintă repede și stinse lumina. El deschise ușa coridorului și îi pofti pe cei doi să se ridice și să părăsească împreună odaia. Dar când

fură dincolo de uşă, îi opri să meargă mai departe. Le făcu un semn să se oprească, îşi scoase ghetetele şi se strecură de-a lungul peretelui, spre fereastră. În odaia întunecoasă pătrundea acum numai o rază de lună şi cei doi turci zăriră un obiect de metal strălucind în mâna lui Bill. Acesta se căţăra pe fereastră, cercetă câteva secunde cu privirea în noapte şi apoi ridică revolverul, ochi şi trei împuşcături răsunară.

Egiptenii bănuiră despre ce era vorba şi ce se petrecuse.

Acum se adunară în fugă şi paznicii. Bill alergă prin grădină şi se avântă peste zid, dar toţi ajunseră numai la timp ca să vadă un iaht, ce se depărta pe mare, întorcând spatele insulei.

Se găsiră trei câini morţi şi urme de sânge; se vedea că un om rănit pierduse mult sânge în drumul de la vilă şi până la mare şi în trecerea-i peste zid. Khedivul şi Saban Bey înţelesesă atunci de ce Bill întorsese vorba, şi de ce începuse să-nşire tot felul de năzdrăvăanii aiuristice; ei înţelesesă cu atât mai bine, când se constată, la cercetare, că un om putuse să se urce pe peretele casei, de-a lungul plantelor agăţătoare, şi să stea pitit pe pervazul ferestrei. Desigur auzise povestea cu prinţul Abraham.

— Dar, în definitiv, cine este acest prinț Abraham? –
întrebă Saban Bey – Niciodată n-am auzit de existența lui.

— Nici eu! – rânji Bill.

— Dar un lucru e sigur. Trebuie să punem mâna pe
un prinț Abraham!

*

De ani îndelungați prințul Seifeddin sta închis într-o casă de nebuni din apropierea Londrei. Regele Fuad, pe care Seifeddin voise cândva să-l împuște, avea bunătatea să plătească pensiunea iubitei sale rude, și avea norocul de a căpăta, la fiecă jumătate de an, un certificat eliberat de un doctor englez, prin care se constata că Seifeddin era un nebun primejdios, și că deținerea lui într-un azil era absolut necesară pentru binele omenirii. Casa de nebuni ce-l adăpostea era un „sanatoriu”, în care nu erau închiși decât nebunii bogați. Uniformitatea aceasta se transformase încetul cu încetul, pentru prinț, într-un chin îngrozitor. El își ura anturajul cu atâta disperare, că-i trebuia un efort extraordinar ca să nu sară la beregata doctorului, să-l sugrume, când acesta venea să-l viziteze. Prințul medita, medita zile, săptămâni, luni și ani de-a rândul, și dacă se întâmpla să-l întrebe pe doctor de ce nu i se îngăduia să părăsească această casă; dacă îi declara

uneori aproape plângând că era gata să se socotească închise vechile conflicte; atunci doctorul ridica din umeri și-l asigura:

— Sunteți bolnav; numai că nu vă dați seama de această stare.

Dar ceea ce prințul știa cu precizie, repetându-și-o zilnic cu teama nebună de a nu uita, era faptul că mintea lui era sănătoasă, și nicidecum bolnavă!

Fu un eveniment în viața prințului când sora lui de caritate, o bătrână blândă, care-ngrijea de el, dispăru din arenă, făcând loc unei fete tinere. Și astfel sosi sora Bessy. Aceasta era aproape tot timpul veselă, și cum trebuia să stea ceasuri întregi pe lângă prinț, ca să vadă de el, și cum altfel s-ar fi plictisit, se încinseră între ei adevărate conversații. Prințul îi povestea despre țara lui, iar ea-i istorisea micile întâmplări din modesta-i existență. Acestei schimbări provocate de prezența surorii Bessy i se datora îmbunătățirea întrucâtva a stării de spirit a prințului, tocmai în clipa în care o mulțime de frământări îl năpădiră pe prizonierul singuratec. Aceste frământări începură într-o caldă zi de august. Prințul ședea la fereastra odăii sale, citind o revistă ilustrată, și-și ridica din când încând capul să privească grădina umbrită. Domnea o tăcere

desăvârșită. În mijlocul parcului englez, un paznic stropea cu furtunul de cauciuc părțile umbrite ale pajiștei. În mijlocul acestei tăceri, răsună deodată un sunet de mandolină. Pe drum, nevăzut celor din interiorul balamucului, fiind ascuns de zidul cel înalt, un om cu față palidă, îmbrăcat simplu, cânta din mandolină. La început, prințul își zise că puțin îi păsa dacă cineva cânta din mandolină, în fața institutului. Dar deodată sări în picioare și se rezemă de marginea ferestrei, ca să poată vedea peste zid. El știa că nu era posibil, totuși se lăsase târât de simțământul unei clipe, căci acela care cânta afară, intona un cântec pe care-l cunoștea, și pe care nu-l mai auzise de multă, de foarte multă vreme! Era un cântec egiptean, popular în țara lui, pe care-l cânta orice felah.

Cântecul acesta, auzit aci, îl tulbură pe bietul om! El se prăbuși pe scaunul lui și-și îngropă fața în mâini.

Dar iată că din nou cântecul răsună și el își ridică fruntea.

Un gând îi străbătu deodată mintea și o speranță, ademenitoare și grozavă totodată, îl stăpâni. Și toate acestea, pentru că o coincidență ciudată făcuse pe cineva să cânte în fața unui balamuc englez, un cântec egiptean!

Totuși prințul trase cu urechea. Ascultă îndelung și

încordat, căci cântecul acesta de mandolină dăinui câțva timp. Apoi se întrerupse brusc. Prințul așteptă cu atenția încordată. Mandolina răsună din nou, iar de astă dată cântecul fu însoțit și de cuvinte. Prințul îl auzi pe străin cântând melodia unui alt cântec popular egiptean cunoscut. Omul cânta cu cuvinte egiptene, dar înțelesul cuvintelor n-avea nimic comun cu cântecul popular.

Prințul păli și tremură, recunoscând că acele cuvinte cântate de omul pe care nu putea să-l vadă i se adresau lui. Căci omul cânta în limba egipteană:

— Noi știm că tu te chinuiești, dar prietenii tăi sunt aproape; trebuie să-ți strângi tot curajul laolaltă, și să nu lași să se observe ceva... Totul e pregătit pentru fugă, dar să mai ai răbdare. Nu mai e mult timp de așteptat!

Omul cânta mereu aceste cuvinte pe melodia populară. Și le repetă de câteva ori, una după alta.

*

La șeful Serviciului englez de informații din Constantinopol sosi unul din cei mai buni agenți, care trebui să fie imediat întins pe o canapea. Fusese atins de un glonț în brațul drept și pierduse mult sânge! După ce fu bandajat și i se oferă să bea ceva, ca să-și revină în puteri, putu să raporteze că vizita lui în insulă, pe care o făcuse

potrivit ordinului ce i se dase, se sfârșise pentru el cu această rană. Totuși aducea o veste atât de importantă, încât conducerea Serviciului înnebuni cu totul. Nu rămase agent care să nu afle că era cu desăvârșire incapabil, dacă n-a reușit încă să dea de urma prințului Abraham, care era foarte bogat și care cumpăraseră o încărcătură întreagă de arme, ce avea să intre în curând pe mâna partidului naționalist egiptean, ca să-i combată pe englezi. Afacerea cu prințul Abraham luă în curând proporțiile unui eveniment catastrofal, fiindcă, la început, nimeni nu izbuti să-l identifice pe faimosul prinț.

Tocmai când șeful Serviciului de informații secrete engleze din Constantinopol ajunsese la convingerea că agentul său, care pomenise cel dintâi numele acestui prinț, probabil visase, tocmai atunci un om de încredere englez telegrafie din Roma, că reușise să dea de urma prințului. Succesul se datora neprevederii unui diplomat egiptean, care, după ce fusese prezentat, într-o societate, unui egiptean care-și anunțase un nume burghez foarte comun, i se adresă, întâlnindu-l: „Alteță”. S-a pomenit atunci și numele de Abraham. Iar cei trei discutară despre niște transporturi de arme, fără să observe că la spatele paravanului după care vorbeau se afla cineva care le

asculta conversația. Omul acesta aparținea ambasadei engleze și astfel știa că se căuta un prinț cu numele de Abraham.

Se mai stabili că prințul trăia foarte retras și sub un nume fals, lângă porțile Romei.

Ce era de făcut?

De astă dată Serviciul englez de informații puse pe cărbuni o mulțime de egipteni. Fu însă cu neputință să se stabilească din ce familie se trăgea acest prinț, Abraham. Nici investigațiile ordonate de regele Fuad n-avură mai mult succes. Toată sânguința Serviciului englez de spionaj se concentra acum asupra prințului Abraham. Se născuse impresia că în curând se va produce în Politica internă a Egiptului un eveniment, ce va atinge grav relațiile acestei țări cu Anglia. Astfel de știri începuseră să sosească la Serviciul englez de informații și fără să aibă vreo legătură cu istoria prințului Abraham. Englezii erau încredințați că zvonurile acestea se refereau la faptul că prințul necunoscut, care se afla încă la Roma, avea de gând să apară în curând în arena istoriei Egiptului.

Această presupunere se schimbă în certitudine, când prințul dispăru fără veste din Roma, găzduit pe iahtul khedivului, deci al unui dușman declarat, și apăru când

aci, când colo. Din când în când, prințul Abraham izbutea să se facă nevăzut, iar când i se găsea iar urma, mulțumită desfășurării tuturor forțelor, atunci-se afla că era, în tăcere și în taină, în societatea egiptenilor, ale căror sentimente anglofobe erau cunoscute.

Agenții alergau turbați după personajul acesta, raportând cele mai neînsemnate acțiuni Serviciului englez de spionaj din Constantinopol.

Șeful Serviciului englez de informații din Constantinopol era singurul care nu se prea dumirea de mersul acestei afaceri.

El era singurul care avea o obiecțiune de ridicat în povestea cu prințul Abraham. Da, era adevărat că omul fusese descoperit, că se întreținea numai cu oameni care erau dușmani ai Angliei; era adevărat că se lăsase atras într-o cursă. Un agent secret îi dăruise, prin intermediul unui levantin, un mare număr de pistoale, și prințul Abraham se grăbise să le cumpere și să le plătească. Când și cum erau să fie transportate, rămânea să se stabilească pe urmă. Agenții secreți așteptau cu încordare această hotărâre, sperând să dea cu prilejul respectiv o mare lovitură, descoperind urma unui foarte însemnat transport de arme. Și totuși, șeful Serviciului englez de informații din

Constantinopol nu se dumirea. Și singurul motiv al neliniștii lui era faptul că afacerea cu prințul Abraham era prea simplă, prea clară –, îi lipseau șiretlicul și căile lăturalnice tipice orientale.

*

Sora Bessy avea o viață interioară. Această viață interioară se Desfășura mai viu în serile săptămânii, când era liberă. Atunci pleca la Londra ca să se distreze prin localurile ieftine de teatru sau cinematograf. Nu depindea de nimeni, fiind dispensată de problematica fericire a unei familii pretențioase, și acum aștepta clipa în care vreun bărbat, care i-ar plăcea și a cărui situație i-ar fi permis, să se apropie de ea cu intenții serioase.

Așteptarea în care se complăcea, îngădui unui domn care se recomandă, după ce la ghișeul de bilete al unui cinematograf reușise să se apropie de dânsa. Era un bărbat bine îmbrăcat și serios, care făcea impresie. Sora Bassy, își Jucă în seara aceea cartea cea mare a existenței. Șansa îi surâse, și avu lipsa de scrupule să-i cedeze. Banca Egiptului din Constantinopol posedă averi nemăsurate, și pentru ea era un lucru ușor să ofere surorii Bessy, prin primul om care o acostase la cinema, o sumă ce reprezenta un mic capital, din ale cărui dobânzi ar fi putut

să trăiască tihnit în orice parte a lumii. Bărbatul cu care trăia îi oferi imediat ca avans o sumă importantă. A doua zi, după o noapte de insomnie, sora Bessy avu surprinderea să constate că bancnotele cele mari, pe care le primise, erau autentice. În ziua următoare, sora Bessy ceru, pentru prima dată în viața-ei, îngăduința să lipsească două ceasuri, ca să-și rezolve o chestiune urgentă personală. La o nouă întrevvedere, promise să-l convingă pe paznicul institutului să se întâlnească cu omul care oferea averi, ca daruri. Această întâlnire avu loc într-adevăr peste câteva ceasuri și paznicul se codi tot atât de puțin ca și sora Bessy să primească oferta. El fu însă mai prevăzător, pretinzându-i și un bilet de vapor pentru continent, pentru el și pentru o soră a lui, ceea ce i se admise. Iar după ce, în dimineața următoare, le primi într-un plic inofensiv, și după ce' se convinse și el că bancnotele primite erau autentice, nu mai șovăi.

Sora Bessy luă asupra-și sarcina de a-l informa și pregăti pe prințul Seifeddin.

Într-o seară, pe la ora nouă, medicul-șef al ospiciului, în care se afla închis prințul Seifeddin, ședea în odaia lui. Cu conștiința senină a omului care nu săvârșește niciodată vreun act nedrept și căruia-i stă la inimă binele aproapelui,

el sta liniștit, fumând și citind o carte. Dar iată că fata-n casă îi prezintă o carte de vizită. Medicul-șef află din cuprinsul ei că reporterul unei mari gazete engleze din provincie avea nevoie să stea în seara aceea de vorbă cu el. După puțină gândire, medicul spuse fetei să-l poștească pe vizitator. Bill intră. Fu politicos și modest, și ceru cu umilință, iertare domnului medicșef că era silit să-l tulbure la o oră așa de nepotrivită. Dar redacția lui ar fi primit informația, că starea sănătății prințului Seifeddin, internat în acel ospiciu, s-ar fi înrăutățit în mod simțitor. Se afirma că prințul s-ar afla în preajma tulburării complete a minții și redacția voia să știe dacă faptul era adevărat. Medicul-șef se lăsă pe spate, și privi o clipă în parcul în care acum se lăsase întunericul, așa că nu se mai deosebea decât conturul vag al casei în care prințul era ținut închis. El tăcu un moment. Dar Bill știa că-n intervalul acesta și-n minutul în care el sta de vorbă cu medicul-șef, sora Bessy și paznicul, cumpărați de el, coborau treptele casei spre grădină, împreună cu prințul, ca să-l scoată în ascuns din vila medicului afară în stradă, unde era pregătită o mașină puternică, cu farurile stinse. În fața intrării principale a institutului se afla un al doilea automobil. Acesta însă avea un aer oficial: era al lui Bill, care sosise cu el.

Bill se prezentase medicului șef numai ca să-l rețină câteva minute, adică timpul necesar pentru evadare.

Medicul-șef începu să vorbească. El îi spuse că nu putea fi vorba de o înrăutățire imediată a sănătății prințului. Fizicul i se înfățișa foarte bine, și de-altminteri era minunat tratat și îngrijit; numai starea-i cerebrală e drept că se înrăutățea din ce în ce și nici nu putea fi vorba ca vreodată prințul să fie lăsat în libertate. Dar pe când medicul-șef da vizitatorului său, care lua notițe, așa după cum se cuvenea, aceste lămuriri medicale, telefonul sună.

Sunetul acesta de telefon era motivat de faptul că, cu câteva ore mai înainte, șeful Serviciului englez de informații din Constantinopol intrase la gânduri, în privința afacerii prințului Abraham. De ce i s-o fi părut tocmai în ziua aceea suspectă afacerea aceasta, nu se mai poate stabili astăzi. E sigur numai că acest om experimentat trăsese concluzia, din anumite acțiuni ale bine supravegheatului prinț Abraham, că acesta juca un rol ce nu i se potrivea. După ce-și frământase mintea se puse să cerceteze serios și în mod obiectiv toată împrejurarea. Și astfel ajunse la convingerea că se lăsase păcălit într-o manevră de diversiune. O asociație de idei se produse în mintea lui. Prințul Abraham – prințul Seifeddin! Și cum

măsurile de prevedere n-aveau de ce să strice, el ceru telegrafic direcției londoneze a Serviciului său să nu-l piardă din ochi pe prințul Seifeddin.

Centrala londoneză a Intelligence-Servicelui chemă deci sanatoriul în care era găzduit prințul, și aceasta tocmai în clipa în care Bill se afla la medicul-șef.

Medicul-șef luă receptorul și făcu o mutră mirată. Apoi deschise ochii mari și zise că totul era în perfectă rânduială, că prințul era păzit cu severitate și că nu-nțelegea de ce această îngrijorare? Apoi, după ce mai ascultă câțva timp, puse receptorul la loc și se uită bănuitor la Bill. Ce-nsemna această curioasă chemare la telefon? Oare era în legătură cu prezența acestui om aici? Ce voia să zică toată povestea asta ciudată?

Omul care ședea în fața lui, venise într-un moment nepotrivit, și-apoi, redacția lui ar fi putut prea bine să-l cheme pur și simplu la telefon. Medicul-șef simți că-l apucă deodată amețeala, și spuse vizitatorului său:

— Iertați-mă, vă rog, o clipă!

Doctorul ieși repede din odaie și alergă prin grădină, să se ducă să vadă dacă prințul se afla în realitate sub pază bună, după cum asigurase la telefon. Dacă sora și paznicul erau în adevăr la posturile lor. Când medicul

ajunse la scara vilei în care locuia prințul, nu știa că era urmărit pas cu pas de un om.

Era Bill care, bineînțeles, nu rămăsese în odaie.

Medicul-șef nu întâlnește pe nimeni pe scări. Pe scaunul din coridor, unde paznicul obișnuia să stea noaptea, nu era nimeni!

Când directorul se afla în coridor Bill era jos, la scară. El observă comutatoarele luminei electrice de pe scară și coridor și zise:

— Medicul-șef sosește într-o odaie goală, unde nu-l mai găsește pe prinț. Fiindcă acesta, probabil, acum e cu paznicul și cu sora în automobil! Când medicul-șef va găsi odaia goală, se va repezi jos pe scară să cheme la telefon Scotland-Yardul!

Poate că mai-nainte va da alarma! Și atunci îmi prind prințul?

Acesta nu va mai ajunge la iaht, iar eu am pierdut partida!

Bill puse mâna pe comutatoare, iar în clipa când stingea luminile, afundând în întuneric coridorul și scara, și când se pregătea să urce și el treptele întunecate, ca să urmărească cu lanterna de buzunar pe doctor și să-l doboare, tocmai în clipa aceea doctorul deschidea cu

violență ușa odăii lui Seifeddin.

Aceasta era bine luminată. Medicul nu observase, în agitația lui, că lumina se stinsese. Priveliștea ce i se înfățișa ochilor, îl uluise. Prințul zăcea într-un jilt. El era complet îmbrăcat. Mantaua îi atârna pe umăr, avea o șapcă pe cap, iar lângă el era paznicul și sora, care priveau la doctor cu ochii holbați, galbeni de spaimă. Prințul zăcea în jilt și plângea deznădăduit, tremurând din tot corpul și fără să fie în stare să se miște.

Medicul-șef sta în ușă, contemplând scena. Sora și paznicul crezură totul pierdut! Medicul înaintă un pas în odaie și în clipa aceea Bill îl pocni cu pumnul în grumaz. Medicul se prăbuși la pământ, fără să scoată vreun sunet. Apoi, iute ca fulgerul, Bill se năpusti asupra lui. Îi înfundă o batistă în gură, îi legă mâinile și picioarele și trebui să se răstească încet, dar cu autoritate la paznic, ca să-l ajute, până ce doctorul, care-și revenise în simțiri și ai cărui ochi aruncau scânteii de furie, nebună, fu întins în pat.

Prințul Seifeddin, află de la Bill că era un idiot, care nu merită ca un om de Doamne-ajută să-și riște pielea pentru el.

Pe soră o făcu o „oaie blestemată”, iar pe paznic îl certă că nu se făcuse mai bine predicator duminical.

Astfel reuși să-l pună pe prinț pe picioare și cum crezu că era mai sigur, se urcă el însuși la volanul mașinii, cu farurile stinse. Și-p-aci ți-e drumul.

Abia a doua zi dimineață fuga fu descoperită, și abia a doua zi dimineața fu eliberat medicul, pejumătate asfixiat.

*

Prințul Seifeddin se sustrase excelent vigilenței engleze, cu toate că nu era pe mare niciun vapor de război englez, care să nu-l caute. El le scăpă printre degete.

Chiar Nahas Pașa, fostul șef de cabinet, deveni avocatul lui, și se iniție un proces, îndreptat împotriva regelui Fuad, în care Seifeddin pretindea restituirea averii. Prezența prințului întări în mod extraordinar autoritatea partidului național, cu atât mai mult, cu cât o fărădelege a lui Fuad fu astfel dată la iveală. Căci oricine se putea convinge că prințul declarat nebun de către oficialitate, și care fusese depozat de averea lui, era perfect sănătos.

Nu-i mai rămânea altceva de făcut lui Fuad decât să-l cheme pe avocatul lui Seifeddin, pe Nahas Pașa, la începutul anului 1929, în fața Curții Disciplinare Supreme a Egiptului. Dar afacerea Seifeddin provocase o astfel de stare de spirit în sânul poporului, și funcționarii Superioari ai

țării erau atât de porniți contra regelui, încât chiar justiția supremă îl achită pe Nahas Pașa. Acesta era semnalul furtunei, pe care regele îl înțelese, și, începând din ziua aceea, își schimbă politica față de englezi.

Și din prietenul lor necondiționat, se transformă într-un om care știe să opună, în multe privințe, împotrivire statului insular. Aceasta e marea însemnătate politică, pe care o are povestea prințului răpit, care avu ca urmare convertirea regelui și ralierea lui în sfârșit la punctul de vedere al partidului naționalismului egiptean anglofob. Ea fu punctul de pornire al întregii efervescențe ce se născu, apoi în Egipt: noile' dezbinări și atacul lui Nahas Pașa contra regelui.

*

Ar mai fi locul să spunem ce a devenit și cum se numește, cu numele lui întreg, reporterul Bill. Dar așa vrea soarta, ca atunci când reușește într-o întreprindere cu consecințe politice mondiale un ziarist, să i se povestească isprava fără ca numele lui să poată fi arătat.

VI

MAIORUL COX CONTRA AMANULAH!

Un om sosi din Anglia și se prezentă la cartierul general al trupelor de ocupație engleze din India, la Peșavar. El era îmbrăcat în ținută burgheză și prezentă ofițerului de serviciu, un locotenent, mai întâi o adresă, din care reieșea că civilul sosea în misiune oficială, trimis de Serviciul secret englez.

El îi dădu apoi în primire un pachet întreg de scrisori pentru șefii trupelor. După ce se achită de această sarcină, se așeză pe un scaun de paie, împletit, și ceru un whisky cu sifon și cu multă gheață. El pretindea că puterile lui vitale suferiseră din pricina lungii călătorii și a căldurii ce domnea și că numai whisky-ul cu sifon și, în primul rând o cantitate considerabilă de gheață, erau în stare să-l reînvieze. Locotenentul râse și-i dădu să bea.

Civilul se informă, apoi, fără s-arate prea mult interes, dacă se mai petrecuse ceva nou pe la Peșavar, și în sfârșit ceru adresa maiorului Cox, pe care dorea să-l viziteze, fiindu-i un vechi prieten.

Locotenentul îi declară că într-adevăr maiorul Cox locuia la Peșavar, unde era instalat într-o casă mică, ce se afla în apropiere și a cărei poziție topografică i-o descrise. Totuși, ar fi o imposibilitate să-l viziteze pe maior. De săptămâni de zile nu-l văzuse nimeni. Sta închis în casă și se ocupa de științele oculte indiene. Dar, contrar afirmațiunilor unora, el ar fi încă în viață, lucru dovedit de altfel prin faptul că-mpușca noaptea pisicile cu un pistol mare. Căci aceste animale, contra cărora avusese întotdeauna o mare aversiune, pătrundeau prin întuneric în grădina lui. Și cum, după fiecare împușcătură, se auzea câte o înjurătură a domnului maior, aceasta era o dovadă peremptorie că ofițerul nu-și luase încă propria-i viață.

Civilul râse, foarte amuzat de această istorisire, și plecă, pe arșița zilei, să-l viziteze pe maiorul Cox. Găsi la locul ce i se indicase o grădină mare, înconjurată de un zid înalt, întrerupt doar de-o poartă mică de fier forjat. Lângă poartă atârna mânerul unui clopoțel. Omul trase de mâner și un clopoțel răsună îndărătul porții. Dar nimeni nu veni să deschidă poarta!

După ce omul sună de trei ori și nu se ivi nimeni, rămase o clipă pe gânduri. Zărind un puști de indian care venea pe drum, îi făcu semn să se apropie. El se învoi cu

copilul, obligându-se să-i plătească imediat o sumă mică de bani, iar copilul își luă angajamentul să tragă neîntrerupt de mânerul clopoțelului: învoiala fu primită și englezul se așează pe o piatră, la umbra unui pom, pe când puștiul sta la soare și trăgea clopoțelul fără întrerupere. După ce trecu vreun sfert de ceas, se auzi un urlet din fundul grădinii. Un om, care părea cu desăvârșire exasperat, strigă că persoana, care trăgea de clopoțel, merita să fie dusă la balamuc, și că el, proprietarul casei și al grădinii, o trimitea pe acea persoană la toți dracii, și că nici nu se gândea să deschidă poarta. Singurul lucru ce s-ar putea întâmpla ar fi, în cel mai bun caz, să-ntindă mațul de stropit și să stropească peste zid, iar în cel mai prost caz, va începe să-mpuște! Englezul din fața porții strigă din umbră:

— George, încetează cu prostiile! Deschide-mi poarta.

Am vești pentru tine!

Maiorul Cox tăcu câteva clipe. Recunoscuse vocea bunului și vechiului său prieten și izbucni într-un strigăt de bucurie. Deschide poarta și îl lăasă să intre înăuntru.

Casa cea mică de piatră, în care locuia maiorul Cox, era mobilată cu o simplitate aproape fantastică. Nimic

altceva decât un pat de campanie, câteva scaune de paie și câteva mese... Nu erau aici nici covoare, nici perne moi, nici altceva care să fi făcut această casă comodă și locuibilă. Maiorul Cox însuși era îmbrăcat într-o cămașă albă și niște pantaloni albi.

Era un bărbat uscat de soarele orientului, cu o față a cărei piele părea de pergament, din care luceau doi ochi neliniștiți. Era o specie de om din cei cărora li se citește pe chip că vântul îi purtase prin toate colțurile lumii. Ajungând în casă, ei se trânti îndată pe un scaun; sticla de whisky era pregătită pe masă. Își turnară și-l întrebă pe bunul și vechiul prieten Mac, ce-l adusese în acest urât Peșavar?

Prietenul Mac nu-i spuse imediat. Voia mai întâi să știe ce-l făcea pe maior să ducă o viață așa de ciudată. Și domnul Cox răspunse, scurt și tăios, că era sătul de viață. În toată lumea nu se petrecea nimic, care să dea de lucru unui om de ispravă. Așadar avea intenția să stea retras în casă, până ce se va produce din nou ceva, în stare să dea un înțeles trecerii sale prin lume.

Domnul Cox povesti aceste lucruri prietenului său cu toată seriozitatea.

Mac știa că prietenul Cox fusese întotdeauna din

oamenii aceia, care nu pot să trăiască fără săvârșirea vreunei acțiuni primejdioase, producătoare de frământări. El nu găsea nimic de obiectat în faptul că maiorul Cocs, făcea parte din aceștia, mai ales că acum își rezerva o mare bucurie. Tăie cu o lamă un buzunar al hainei lui, ce era cusut, și ascuns cu grijă, și înmână maiorului o scrisoare. Era o scrisoare, ce nu se mai poate regăsi, căci maiorul o arse imediat într-o farfurie, conform ordinului pe care-l primise, după ce mai întâi se îmbătase de bucurie. El dădu mai întâi foc cu chibritul începutului scrisorii, și numai la urmă arse cele două semnături ale ei, semnăturile celor doi bărbați care conduc încă și astăzi mașinăria Serviciului englez de spionaj.

— Dar pentru ce? – întrebă maiorul, și Mac îi furniza explicații.

În pacea proastă din 1919, Anglia a trebuit să lase prea multă mână liberă tânărului Amanulah. Acesta a profitat de ocazie ca să reorganizeze țara și să intre în legături cu Rusia. El a semnat un tratat de prietenie la toartă cu Moscova, și aviatorii militari și ofițerii ruși mișună prin Afganistan. Anglia nu se putea resemna să vadă cum forța bolșevică se consolidează în imediata apropiere a porții Indiilor. Amanulah, cu ideile lui nebune europene,

trebuie curățat deacolo! Regele avea să plece pentru mai multe luni în Europa – la Moscova va fi primit cu deosebită solemnitate. Ei bine, era timpul cel mai potrivit să se câștige de partea britanică mulahii dușmani ideilor lui moderne, ca și neliniștitele triburi de la graniță. Îndată ce regele se va întoarce și va intenționa să-și pună planurile lui de modernizare în aplicare, trebuia răsturnat!

*

În seara aceea maiorul Cox apăru la cazinou în tovărășia prietenului său Mac. Nu mai era de recunoscut. Își alungase aeru-i morocănos, cu care chinuise luni de zile nervii camarazilor săi, până ce se izolase cu desăvârșire. În ziua aceea, se transformase într-un elegant ofițer al armatei engleze, a cărui dispoziție strălucită se transmise imediat și tovarășilor săi. În seara aceea se oferea o masă pentru comemorarea unei sărbători, un ospăț de proporții cum nu se poate concepe decât la tropice. Când maiorul Cox se întoarse noaptea târziu acasă de la serbare, era așteptat în căsuța-i singuratică, de piatră de doi indigeni. Când comandantul trupelor vru să se pună, a doua zi dimineață, în legătură cu maiorul Cox, el dispăruse!

Plecase fără urmă! Nimeni nu știa încotro, și, comandantul lui, surprins, primi numai o comunicare

scurtă din partea autorității superioare, din care reieșea că maiorului Cox i se acordase, pentru motiv de boală, un concediu nelimitat, și că astfel era scutit de orice îndatorire.

Postul de frontieră englez, care făcea paza la granița Afganistanului și care e situat la poalele unei trecători de munte din Himalaya era comandat pe vremea aceea de un locotenent englez, numit Brix, care se plictisea de moarte în punctul acesta. Locotenentul Brix trebui, peste Câteva zile, să cerceteze o caravană, care trecea ca de obicei prin ținutul Afganistanului. Conducătorul acestei caravane era un indigen înalt, din Rasa gurkhașilor, care condusesese adeseori caravane pe drumul acesta și pe care ofițerul englez îl cunoștea destul de bine. Toate formalitățile pentru trecerea graniței fură repede săvârșite.

Dar când cele din urmă cămile ale caravanei defilară prin fața colonelului Brix, acesta avu senzația că nnebunise subit. Unul din cei care mânau ultimele cămile de căpăstru i se păru cunoscut. El avu deodată iluzia nebună că individul cel oacheș, aproape galben, care purta costumul obișnuit al conducătorilor de cămile și care trecu pe dinaintea lui cu o liniște stoică, era identic cu un ofițer al regatului Marei Britanii, pe care-l cunoștea bine, care

avea gradul de maior și se numea Cox. Iluzia era atât de perfectă, încât şuieră, chemându-l pe șeful caravanei, pe care-l întrebă cine era omul acela? Indigenul îl privi fără să-l înțeleagă și-l informă că era un persan, pe care-l cunoștea de ani de zile și care ducea o viață mizerabilă conducând cămile. Că el n-avea nimic interesant, fiind de altminteri cam redus de felul lui, însă de o cinste deosebită, și că fura mai puțin decât obișnuiau să facă ceilalți conducători de cămile.

După această lămurire, locotenentul Brix recunoscuse că era apt pentru un concediu, deoarece nervii începeau să-i joace feste, deocamdată un concediu mai serios. Dar cum știa că era exclus deocamdată vreun concediu, se duse frumos și se îmbătă. În timpul acesta conducătorul și cămila lui intrară în Afganistan, unde domnea regele Amanulah, care guverna în liniște și-n pace. Atâta liniște și pace, cât era cu putință prin acele meleaguri.

Maiorul Cox reapăru după concediul” pe care îlpetrecuse, după cum povestea el, în Europa. El își regăsi trupele la Delhi. Sosise tocmai la timp, ca să asiste la primirea făcută în onoarea unui reprezentant al guvernului de către ofițerii garnizoanei.

Când veni vorba despre marea călătorie pe care

regele Amanulah urma s-o facă în curând, și de primirea sărbătorească ce i se pregătea la Londra, pe unde avea să treacă, maiorul Cox se amestecă tam-nisam în discuție și cu această ocazie se stabili că simplii ofițeri de linie ai armatei engleze, de rangul maiorului, aveau uneori idei despre politica externă, ce păreau cam ciudate și sucite.

Maiorul Cox povesti anume societății, care rămase cam perplexă, că tronul lui Amanulah se clătina în mod îngrijorător; că în toată țara va începe să se simtă nemulțumiri în contra regelui, și, lucru ciudat, aceste cercuri nemulțumite păreau să aibă la dispoziție bani și chiar arme. El, Cox, era de părere că, în lipsa lui Amanulah, va izbucni o răscoală, a cărei primejdie nu trebuia nesocotită. Reprezentanți înalți ai guvernului, deci personalități ale Angliei celei mai oficiale, oameni cu vestonul alb, impecabil, nu-și putură stăpâni un zâmbet, ascultând spusele acestui ofițer, care, după cunoștințele lor oficiale, erau curate aberații.

Dar cam așa sunt informate peste tot autoritățile oficiale, nu numai în Anglia. Se știe că în Afganistan, în lipsa regelui Amanulah, care primea daruri bogate în călătoria sa prin capitalele Europei, izbucni revoluția. Comandantul militar principal era un anume Batcha-i-

Sakao, un om curajos și îndrăzneț, dar care nu prea avea idee de cum trebuie să lupti contra tunurilor și a mitralierelor. Batcha-i-Sakao avea un șef de stat major, care se numea Ali Chan, despre care se spunea că ar fi persan. Acesta era foarte iubit de trupe, căci respecta cu sfințenie prescripțiile coranului, și se distingea prin marele său curaj personal. Afară de aceasta, el se mai pricepea și cum să conducă trupele la atac, evitând pierderile inutile, ceea ce era extraordinar, după concepția afgană. Acest persan, dacă te uital bine la el, avea o oareșicare asemănare cu un ofițer din armata engleză, înregistrat sub numele de Cox.

Maiorul Cox dispăruse din nou din mijlocul trupelor sale, tocmai în același timp, și fără să lase vreo urmă! Nici comandantul nici camarazii lui nu știau unde se afla omul acesta, care obținuse un nou concediu, deodată, nemotivat.

Scurt timp mai înainte de plecarea lui, el răspândise știrea că suferea de vise rele, și că avea de gând să se ducă la mamă-sa, care să-l îngrijească, într-o mică căscioară liniștită din Londra. El suferea, după cum spunea, de un dor iremediabil de liniște și bună stare burgheză.

Ali' Chan, cel care semăna așa de bine cu maiorul Cox, și care nu părea să fie chinuit de aceleași doruri, era în vremea aceea neodihnit. Chiar pentru concepțiile afgane, el apărea ca un om misterios, căci totdeauna, când trupele duceau lipsă de arme, muniții, sau obiecte de echipament, soseau caravane, al căror loc de origine rămânea nelămurit și care aduceau tocmai ceea ce le trebuiau.

Începură apoi luptele, în care trupele cârmuirii fură înfrânte. Fu un război ale cărui amănunte și sfârșit sunt cunoscute, dar adevărata luptă decisivă o câștigă Ali Chan, persanul cel cu asemănarea ciudată, și o câștigă printr-un mijloc simplu: banii! Șefii diferitelor triburi își pretindeau plata, ca să meargă în contra lui Amanulah, și Ali Chan îi plătea!

Când Batcha-i-Sakao ocupă capitala Afganistanului, după fuga lui Amanulah, el ceru să fie chemat șeful de stat-major, pe care voia să-l îmbrățișeze. Decretul numind pe omul acesta ca ministru de război al Afganistanului era gata semnat.

Dar el nu mai putu fi înmănat titularului, care rămase lipsit și de îmbrățișarea șefului său, întrucât dispăruse fără urmă!

Puțin timp după aceasta, medicul militar superior al trupelor din Peșavar fu chemat în casa maiorului Cox. Faptul făcu senzație printre ofițerii garnizoanei, căci nimeni nu știa că maiorul se întorsese. Când medicul sosi, el stabili că maiorul era rănit la cap și la mâna dreaptă. Maiorul îi declară medicului că suferise un accident de vânătoare. Acesta îi spuse că era extraordinar cazul acesta, ca cineva să primească la vânătoare o împușcătură în brațul drept, și o lovitură de sabie în cap. Maiorul Cox îi răspunse că, de astă dată, avea în față unul din aceste cazuri rare.

În chip ciudat, unui ziarist îi veni ideea curioasă că maiorul s-ar fi amestecat în mod nepermis în interesele unui alt stat. Și cum se întâmplă de obicei când ziariștii se amestecă în astfel de chestiuni, se mai descoperi ceva neașteptat. Maiorul Cox nu era altul decât... colonelul Lawrence (celebru din timpul războiului mondial), care se ocupase întotdeauna cu astfel de afaceri. El fu chemat imediat, și dispăru fără urmă, plecând spre Anglia, într-o cabină de vapor de clasa a III-a, ca să evite orice vâlvă.

Mi s-a spus că propriu-i automobil, care-l aștepta acasă cu șoferul și cu un servitor la spate, ar fi cel mai frumos Rolls Royce, având pe el inițialele Serviciului

Informațiilor Secrete.

VII

DOMNUL CIAN-FU STĂ ÎNTINS PE BURTĂ

Domnul Cian-Fu e corpulent și cam asTmatic. Domnul Cian Fu are două domiciliu, amândouă în orașul chinez Sanghai.

Unul din ele este o vilă pompoasă, aranjată în stil european, și situată în cartierul orașului aflat în siguranță sub paza baionetelor trupelor europene. Tunurile cele lungi ale vaselor de război europene salută prietenos de departe acest cartier.

Ele sunt rezervate pentru cazul când li s-ar năzări chinezilor să provoace niscavai tulburări în orașul Sanghai, după cum pustiesc, de ani de zile, interiorul țării.

Cea de-a doua locuință a domnului Cian-Fu se află în interiorul vechiului oraș chinezesc și niciodată albiu nu se aventurează să treacă pragul căsuței și nici măcar să-și poarte pașii prin strada îngustă în care e situată. Domnul Cian-Fu își exercită profesiunea de bancher al Sanghai, până și în ziua de azi, iar marea și frumoasa lui casă e cunoscută tuturor europenilor. Aici se organizează serbări

fastuoase, ai căror participanți sunt aproape exclusiv europeni, căci domnul Cian-Fu face afaceri cu exportatorii și importatorii tuturor țărilor. E un om bogat, acest domn Cian-Fu!

El trăiește așadar în liniște și siguranță la Sanghai. Nimeni n-ar putea spune în mod hotărât de unde a venit bancherul Cian-Fu. S-au pomenit deodată cu el la Sanghai, acum vreo șase ani. El își cumpără o casă frumoasă într-un cartier bun, și începu să importe mărfuri din țările europene. Se remarcă prin aceea că plătea dinainte în funzi englezești sunători, calitate cel făcu iubit și prețuit de negustorii europeni.

Erau mulți cei care se interesau să afle ce fusese bancherul Cian-Fu mai-nainte de a sosi la Sanghai. Desigur că nici negustorii albi și nici ofițerii trupelor străine din Sanghai n-aveau de unde să știe lucrul acesta, căci China este o țară mare, în care se exercită fel de fel de meserii, ce nu sunt nici uzitate, nici posibile în ziua de azi în țările Albilor. Serviciul englez de informații avu cândva ocazia să se ocupe de trecutul domnului Cian-Fu, și atunci chinezii dădură la o parte pânda ce acoperea cu discreție trecutul bancherului Cian-Fu. Colonelul englez care descoperi viața lui Cian-Fu, anterior sosirii lui la Sanghai, află următoarele:

China are coaste, China are râuri, și pe aceste ape mai înflorește și astăzi meseria pirateriei. Acești pirați locuiesc pe joncile lor, mustățile chinezești le atârnă peste buze-n jos, în cele două părți ale gurii; pe bordul vaselor lor e întuneric, iar în clipa în care se năpustesc asupra vaselor încărcate cu Mărfuri ale negustorilor izbucnește flacăra ce dă foc joncei negustorești, iar leșurile navigatorilor sunt mâncate de pești. Posturile de pază pot fi foarte bine în mâna unei organizații de pirați.

În capul unei asemenea bande fusese odată bancherul Cian-Fu, care acum aparținea bunei societăți. Ca preț al mărfurilor pe care și le procura, el avea de plătit: spezele pirateriei, lefurile servitorilor pirați și întreținerea câtorva mii de chinezi. După cum se vede, el cumpăra destul de ieftin!

Privită din afară, China e cârmuită de un guvern central la Nanking, recunoscut de puterile internaționale. Există însă provincii mari, care nu vor să se supună ordinelor acestui regim de drept, fiind conduse de generali, pentru care e preferabil să susțină un război privat contra cârmuirii.

Guvernul chinez oficial speră să vină cu timpul de hac acestor generali. Mai greu e de luptat contra altui

factor, care e ferm hotărât să câștige o situație preponderentă în China.

Sovietele sau hotărât să pună sub influența lor regiuni întinse ale țării. Un măr al discordiei e în permanență calea ferată chineză răsăriteană, a cărei direcție se află în același timp în mâinile rușilor și ale chinezilor. Se știe că acum câțva timp era aproape să izbucnească un război oficial între Rusia și China, și că armatele acestor două țări se și pregătiseră de luptă.

Omul care rezolva probleme rusești politice în China era Borodin! Când dictatorul guvernului central din Nanking, mareșalul Ciang Kai Sek își începu, acum câțiva ani, lupta națională eliberatoare, contra neputinciosului guvern de paie din Peking și contra Manciei ocupate de japonezi, regimul sovietic îl cedase pe Borodin ca sfătuitor financiar și politic. Dar Chiar de la primele mari victorii, mareșalul chinez, înțelept, observă că Rusiei nu-i ardea atât să-l ajute în străduințele lui, cât ținea să capete influență, prin persoana lui Borodin, asupra noului guvern chinez. De aceea Ciang se despărți pe neașteptate de Borodin, și de atunci mareșalul Ciang Kai Sek fu degradat, în terminologia Moscovei, din rangul de liberator al Chinei, la acela de măcelar al muncitorimei.

Borodin însă nu renunță la luptă. El căpăta de la soviete o putere nelimitată și sume imense, cu care să poată activa. Altfel Borodin întreținea relații statornice cu generalul „creștin” Feng, ale cărui armate, întocmai ca și armata din Canton, erau finanțate de Borodin. Principalul câmp de acțiune al activității bolșevice în China se afla la Canton, și tot aici era și reședința lui Borodin. Partea rusească a direcțiunii căii ferate răsăritene era pusă sub ordinele lui, și dacă cineva se interesează de asta, trebuie să afle că sovietele i-au pus la dispoziție un consiliu întreg de război care să-i dea concurs. Acesta număra militari comuniști: Galin, Rugaciev, Nicolev, Cerepanov, Stoianov, Romi, Silbart și Tereșatov. Aceștia, cu Borodin în frunte, sunt Șefii întregii răscoale provocate de soviete în China. Ei încă nu se gândesc să facă printre chinezi vreo propagandă bolșevică.

Pentru chinezul simplu, ajunge la început deșteptarea unei indispoziții deosebite împotriva albilor, în special a englezilor, lucru foarte simplu, căci nimic nu e mai ușor pe lume, decât răspândirea ideilor naționaliste înguste...

Iată deci o acțiune care va renta lui Borodin, fie și peste un timp mai îndelungat. Căci dacă masele chineze

se-aruncă dintr-un instinct național împotriva trupelor străine, care apără regimul oficial; dacă străinii, și în special foștii ofițeri germani, care își fac serviciul în trupele chineze, vor fi omorâți ori scoși din țară, atunci va fi mult mai ușor sovietelor să se instaleze în China. A fost însă o vreme când Borodin credea că va putea s-ajungă la această țintă printr-o lovitură de forță.

*

Bancherul Cian-Fu stă întins pe burtă. Lângă el, în biroul vilei sale, se află contabilul, care are misiunea să-l ridice de jos, când nu mai vrea să zacă pe burtă. Cu mâinile lui mici și cărnose, spălate cu săpun franțuzesc, ale căror unghii sunt lungi, ascuțite și lustruite, Cian-Fu împinge ici-colo, pe o hartă mare întinsă pe podea, niște stegulețe de toate culorile, înfipte în niște suporturi mici de lemn. Contabilul citește câteva fraze din teancul de hârtii pe care-l are în mână, și Cian Fu împinge pe dată câteva stegulețe înapoi și încolo. Aceste stegulețe se mișcă doar pe cursurile desenate cu albastru ale râurilor, și se fixează numai pe coastele țării. Cian-Fu aruncă o privire de ansamblu asupra joncilor și afacerilor sale.

Dar cineva bate la ușă. Un servitor îl anunță pe secretar, care deschide o fereastră, vestind că afară e un

domn care ar dori să vorbească cu preaonoratul bancher Cian-Fu. El strecoară o carte de vizită prin deschizătura ușii, și secretarul își anunță patronul, că doctorul Wu roagă să-i acorde onoarea de a vorbi cu domnul Cian-Fu. Doctorul Wu trebuie să aștepte, până ce domnul Cian-Fu e ridicat, deoarece acum nu mai vrea să stea pe burtă; și apoi trebuie puse bine și hărțile și stegulețele într-un sertar ascuns în perete.

Doctorul Wu e un chinez înalt, care a studiat la școli superioare europene, și care pare a-l cunoaște bine pe domnul bancher Cian-Fu, întrucât el îl interpelează, numindu-l „pirat bătrân”, și se așează fără multe formalități într-un jilț de piele.

Cian-Fu indispus. El nu-l prea agreează pe doctorul Wu, căci odată-i propusese o afacere, ce a dat greș și cu care ocazie bancherul a pierdut o grămadă de funzi englezești sunători.

Și iată că doctorul Wu cădea în recidivă. El îi spuse că venise să încheie o afacere mare cu Cian-Fu. Era ceva în atitudinea acestui doctor, ce-l uimise pe bancher, atunci când lucrase cu doctorul Wu.

Acum era de presupus că vizitatorul avea motive să pară modest și puțin jenat. În afară de asta, doctorul Wu

Își putea închipui că bancherul era perfect informat că chinezul, cu tot titlul lui de doctor, nu era în definitiv decât un pierde-vară, și că nimeni în capitală nu știa ce învârtea de fapt și din ce trăia. El adoptase obiceiuri europene, trăia în hotelurile, cele mai mari, dar nu dispunea personal de niciun mijloc bănesc. Un asemenea individ ar fi avut motive serioase să se poarte mai respectuos în biroul bogatului bancher. Cum însă doctorul Wu nu numai că nu făcea asta, Cian-Fu era derutat. El bănuia că trebuia să fie ceva la mijloc și așteptă.

Doctorul Wu începu să vorbească. El îi aminti bancherului de mijloacele excelente de care acesta dispunea în toată China, și cu care putea să transporte cu ușurință, prin țară, o mulțime de mărfuri, din și în orice parte ar vrea... Cian-Fu ascultă, dar nu zise nimic. Doctorul Wu urmă, expunându-i că exista un anumit soi de marfă, ce nu putea fi transportată decât de către un om discret și de încredere.

— Ce rută! – întrebă Cian-Fu.

— De la Canton, unde e depozitată marfa, până în interiorul orașului Sanghai – răspunse doctorul Wu.

— Câtă marfă e?

— E atâta marfă, că toate bărcile și vapoarele

dumitale, toți servitorii și carele dumitale vor fi pe drum zi și noapte; ba chiar va fi nevoie să-ți mai cumperi încă o dată atâtea vapoare și luntri, în afară de cele pe care le ai.

Cian-Fu începu să râdă batjocoritor:

— Și cine va plăti transportul?

— Eu! - zise doctorul Wu, căruia-i răspunse o explozie de veselie.

Atunci doctorul scoase din buzunar un cec și spuse:

— Îți dau un acout de cincizeci de mii de dolari americani!

Bancherul Cian-Fu se ridică în picioare și se învârti în jurul doctorului, care, uscățiv, sta lungit pe scaun, cu fața impasibilă. Apoi deodată îi întinse mâna:

— Nu știu dacă mă voi învoi să-închei afacerea! Dar, doctore Wu, arată-mi cecul! Și, doctore Wu, ia notă de ce-ți spun: nu știu încă dacă voi face afacerea, dar vreau să văd, în tot cazul, cecul.

Bancherul desfăcu cecul ce i se înmână, numai spre a fi văzut; apoi îi dădu drumul jos, ca și când ar fi pus mâna pe ceva îngrozitor! Astfel cecul zăcea pe jos, și banherul Cian-Fu acoperi imediat cu piciorul această bancnotă de hârtie, și se uită speriat prin odaie, în care nu mai era nimeni, ca nu cumva cineva să fi văzut semnătura

de pe cec. Apoi își trase piciorul încet îndărăt și șopti doctorului:

— Ridică cecul!

— Doctorul își întinse mâna peste speteaza jilțului, luă cecul de jos și zâmbi contemplând semnătura, care prilejuise bancherului o atare spaimă.

Borodin era numele ce se putea citi limpede pe cec, și care era emis asupra unei bănci din Canton.

— Dacă nu vrei hârtia asta, domnule bancher Cian-Fu, zise doctorul Wu – pot să-ți dau alt cec.

Cian-Fu zise:

— Să-l văd mai întâi!

Doctorul Wu scoase din buzunar un carnet de cecuri și emise asupra unei bănci din Sanghai o sumă de cincizeci de mii de dolari americani.

Cian-Fu luă cecul, chemă banca la telefon, și căpătă răspunsul că cecul se onorează. Apoi se scărpină în barbă și se așează în fotoliul său. Doctorul Wu istorisi acum cum înțelegea realizarea amănunțită a afacerii. Marfa însăși, care trebuia transportată, nu fu pomenită în această întrevvedere dintre doctorul Wu și bancherul Cian-Fu. Numai mărimea lăzile ce vor fi transportate, numărul și greutatea fiecărui post în parte fură discutate, căci Cian-Fu

avea o spaimă nebună să folosească cuvântul „arme”.

Poliția chineză din Sanghai lucra foarte repede, stimulată de reprezentanții puterilor europene și americane, și Cian-Fu n-ar fi avut prea mare plăcere ca tocmai în plinătatea bogăției și în floarea vârstei să garnisească o spânzurătoare!... După câteva ceasuri, doctorul Wu și domnul Cian-Fu fură de acord. Bancherul își va pune toate mijloacele de transport la dispoziție pentru expedierea în taină a acestor arme.

Seara, doctorul Wu se duse în cartierul chinezesc. El dispăru prin stradelele întortocheate și-n cele din urmă se strecură în intrarea scundă a unei mici case dărăpănate.

*

Serviciul englez de spionaj din Sanghai are mult de lucru. Anglia nu poate să-ngăduie, cu niciun preț, din cauza numeroaselor ei interese, ca sovietele să prindă rădăcini în China. Dar agenții sovietici sunt omniprezenți în China. Sute de oameni spionează situația militară a diferitelor armate, și o mulțime de oameni caută să stabilească intențiile politice ale dușmanilor. Contra acestei hoarde de oameni are de luptat Serviciul englez de spionaj în primul rând. Acesta l-a găsit suspect pe doctorul Wu.

Într-o seară, după întrevederea lui cu bancherul Cian-Fu, ședea în holul unui hotel, într-un cerc mai mare de negustori din Sanghai, albi și galbeni, cărora le povestea că, într-o anumită zi a săptămânii trecute fusese la Peking. În cercul acesta de oameni se afla însă și un agent englez, care, în mod oficial, era reprezentantul unei fabrici de mașini și care-l supraveghea de un cârd de vreme, căci știa precis că doctorul nu fusese în ziua de care vorbea la Peking, ci la Canton. Și cum Cantonul era reședința principală a lui Borodin, și cum toate relele Chinei veneau de la acesta (din punctul de vedere englez), din ziua aceea doctorul Wu se trădase. Când în noaptea aceea ieși din holul hotelului în care locuia, el fu urmărit pe stradă și astfel Serviciul englez de Informații află că se dusesese, la o oră târzie din noapte, la casa bancherului Cian-Fu, unde rămăsese timp de câteva ceasuri.

În Sanghai se găsesc multe distracții pentru albi și pentru galbeni. Aceste distracții sunt procurate de femei albe și galbene, lucru obișnuit și aiurea, nu numai în Sanghai. Dar aici, această împrejurare e folosită de Serviciile de spionaj ale tuturor, puterilor. În Sanghai se mai adaugă o circumstanță, foarte avantajoasă pentru agenții secreți de anvergură, când vor să afle ceva din

viața privată a bărbaților chinezi.

În Sanghai există un local, în care poposesc amestecați albi și chinezi bogați, ca să se distreze. În acest local nemțesc debutează în fiecare seară domnișoara Marie, și că e o mare atracție a localului. Ea dansează și cântă șansonete, în toate limbile europene, șansonete ce au fost la modă în țările lor de baștină, acum nu știu câți ani. Mademoiselle Marie e frumoasă, și bine făcută, ceea ce joacă un mare rol la o dansatoare, care, afară de o cingătoare subțire, nu obișnuiește să poarte nimic alt veșmânt. Asemeni exhibiții n-au nici măcar la Sanghai farmecul noutății, dar printre chinezi produce o senzație nemaipomenită, căci rareori femei albe consimt să danseze dezbrăcate în fața unor bărbați galbeni.

Bancherul Cian-Fu e un om care, după multe aventuri, în care a avut destule de întâmpinat, voia să-și găsească odihnă. E drept că s-a lansat acum într-o afacere, cu doctorul Wu, care nu era tocmai lipsită de primejdii, dar el se consola, spunându-și că nu era dator să știe ce conțin lăzile pe care trebuie să le transporte.

Într-o dimineață apăru la el un tânăr englez, care poseda niște scrisori de recomandatie prețioase, din partea unor mari firme de import engleze, și care dorea să

stea de vorbă cu bancherul Cian-Fu, despre modalitatea cum s-ar putea realiza un transport mai însemnat de mașini în interiorul țării. Iată că i se propunea bancherului o afacere foarte productivă, legală și neprimejdioasă. Englezul îi spuse că era de puțină vreme la Sanghai, și că ar vrea foarte mult să pornească o dată într-o escapadă, cu un om care cunoaște bine orașul. Cian-Fu nu putu să refuze, căci afacerea îl ispitea, și-și dădu întâlnire cu englezul, iar seara ieșiră amândoi. Englezul ar fi vizitat cu drag un anumit local, și astfel se du seră amândoi în localul în care dansa Mademoiselle Marie.

În timpul acesta situația din simpaticul oraș Sanghai devenise cam nesigură. Englezii știau precis că populația chineză, pe care se întemeiau sovietele, avea un depozit de arme din ce în ce mai bogat. Subsista de asemenea impresia că ar fi în ajunul unei ofensive a generalilor, care făceau un joc comun cu sovietele, împotriva guvernului legal. În mijlocul acestor considerații, sosisi comunicarea că un anume doctor Wu, care ar fi extrem de suspect, avea legături misterioase cu bogatul și puternicul bancher Cian-Fu. Dar Serviciul de spionaj socotea că Mademoiselle Marie va lămuri singură ce se pune la cale aici.

Mademoiselle Marie apare. Un podium se înalță în

mijlocul localului, până la înălțimea meselor, dispuse de jur-împrejur. Lipită de podium era masa la care englezul sta cu bancherul Cian-Fu, care era cam plictisit. El se gândea la frumoasa lui casă, unde nu mirosea așa de oribil a tutun ca în localul acesta; unde se putea plimba în lung și-n lat, când voia, și unde, la această oră, ar fi fost deja întins în moalele și frumosul lui pat franțuzesc. Acum se făcu întuneric. O lumină țipătoare căzu, scoțând în relief un cerc de pe acest podium, și dintr-o săritură repede Mademoiselle Marie fu sus.

Genunchii ei erau la înălțimea feței corpulentului și astmaticului domn Cian-Fu. Ea avea pe corp o pelerină largă în formă de clopot. Se învârti în toate direcțiile, apoi se opri în fața bunului domn Cian-Fu și lăsă să-i cadă pelerina. Era goală!... Se făcu tăcere în local.

E drept că, mai spre fund, la bar, erau vreo doi englezi, pe care această femeie goală îi lăsă complet reci. Chinezii însă, care se aflau aici, nu-și luară ochii de la această femeie, și bancherul Cian-Fu nu fu mai prejos! El își șterse fruntea de sudoare cu o batistă de mătase bine parfumată, și era așa de preocupat de dansul domnișoarei Marie, încât îi scăpă batista pe jos. Era tocmai în clipa unui vârtej de țimbale și Mademoiselle Marie începu o mică

improvizație. Se trase brusc îndărăt și, ușoară ca pana, fu dintr-o săritură în genunchi. Își aplecă jumătatea corpului peste marginea podiumului, apucă batista, și pe când gleznele ei albe și superbe aproape atinseră pe domnul Cian-Fu, îi puse batista pe masă. S-a isprăvit cu domnul Fu!

În dimineața următoare, șeful localului, un chinez, primi ordinul să se prezinte bancherului. Duzini de meseriași pătrunseră în mica lui casă din orașul chinezesc. Erau o mulțime de transformări de făcut! Cian-Fu, în plenitudinea corpolenției lui, sta cu mâinile la șold, în mijlocul meseriașilor, și comanda. I se părea că totul mergea prea încet, că nimic nu era destul de bun și așa cum se gândise el.

La miezul nopții, domnul Cian-Fu se plimbă în sus și-n jos prin casă. Câteva servitoare așteptau în odăile mai îndepărtate, și Cian-Fu blestemă întreaga lume că Mademoiselle Marie, a cărei prezență îi fusese promisă cu siguranță, nu era punctuală. El se ducea mereu la micile ferestre ale casei și privea afară, în strada cea întortocheată și strâmtă, din care îi venea la ureche zgomotul neîntrerupt al acestui cartier. Dar nu se ivea nicio trăsură, niciun automobil! El își aștepta iubita și

înjura.

*

În seara acelei zile, doctorul Wu avu o surpriză. Când s-a îmbrăcat și vru să iasă, iată că în holul hotelului îl aștepta un înalt funcționar chinez al guvernului legal și un ofițer englez îmbrăcat civil. Doctorul Wu fu consternat, fără s-arate însă, iar funcționarul chinez îi spuse că englezii ar dori să primească un sfat de la el. Doctorul Wu era rugat de străini să aibă gentilețea să-i asiste cu istețimea și experiența lui.

Englezul trecu apoi într-o odaie de conferințe, unde avu o convorbire între patru ochi cu doctorul Wu, căruia îi spuse că voiau de mult să-l întrebe despre unele lucruri, și anume Ce era cu bancherul Cian-Fu? Se putea oare acorda încredere acestui om, ori simpatiza cumva cu rușii.

Doctorul Wu se sperie de tot! Ce să-nsemne asta? El rămase foarte rezervat și întrebă de ce i se adresează tocmai lui, pentru obținerea acestor referințe? Răspunsul fu, deoarece se știa că el, doctorul Wu, avea multe legături cu bancherul chinez.

Va să zică, englezii și aflaseră!... El spuse câteva cuvinte de conveniență, și anume că era foarte plăcut să facă afaceri cu Cian-Fu, deoarece era un om bun și cinstit.

Atunci i se păru că englezul deveni ceva mai jenat. Cu fraze foarte întortocheate și ezitând, el spuse doctorului Wu că autoritățile engleze din Sanghai ar fi fost prevenite asupra doctorului. Denunțul nu fusese bineînțeles luat în seamă, căci în toată această afacere era vorba numai de o scrisoare anonimă. Dar, spre surprinderea lor, se stabilise cu oarecare certitudine că scrisoarea nu putea să provină de la nimeni altcineva decât de la bancherul Cian-Fu. Oare era cu puțință lucrul acesta? De asemenea, era adevărat ce era scris în scrisoare, și anume că el, doctorul Wu, ar fi fost un agent de ai lui Borodin?

„Nu te poți încrede în nimeni! Era o potlogărie de necrezut a lui Cian-Fu, care încasase bănuții noștri!” – se gândi doctorul Wu, dar zise:

— Nu se poate ca Cian-Fu să fi scris un asemenea neadevăr! E inexact că aș fi avut vreodată legături cu Borodin; totul e minciună, și nu-mi pot explica toată împrejurarea.

Englezul făcu o mină foarte mulțumită și zise:

— Dar nici nu credem, domnule doctor Wu! Probabil că l-ați jignit vreodată pe domnul Cian-Fu, care e un om răzbunător, și nu vă mai amintiți!

Doctorul Wu clătină din cap. Acum englezul își dădu osteneala să-l facă să uite această afacere neplăcută, și-l rugă să-i fie oaspete. Se duseră într-un local, un varieteu unde apăru o dansatoare. Era Mademoiselle Marie, care, după ce-și încheie numărul, se apropia de barul la care ședeau în momentul acela englezul și doctorul Wu. Era clar că-l plăcea pe doctorul Wu, căci șezu tot timpul lângă dânsul vorbindu-i mereu. Cei trei rămaseră până târziu, spre miezul nopții, în bar.

La casa cea mică din orașul chinez, în care bancherul Cian-Fu aștepta pe Mademoiselle Marie, sosi un comisionar.

El aducea un bilet prin care Mademoiselle Marie îi arăta că ar fi răspuns cu punctualitate la invitația domnului bancher Cian-Fu, dacă nu ar fi venit deodată în restaurant doctorul Wu, care o împiedicase să plece. „Dar, domnule bancher Cian-Fu. Voi sosi în curând”, încheia biletul.

După ce mai trecu o jumătate de oră, sosi și Mademoiselle Marie. Era dezolată că-l făcuse s-o aștepte, dar îi povesti că doctorul Wu apăruse deodată, și că devenise un om cu totul insuportabil, când voise să plece. Acum venise să se plângă bancherului Cian-Fu în contra

purtării lui, care fusese atât de indiscretă. Căci doctorul Wu știa că avea întâlnire cu Cian-Fu, și voise s-o facă să nu-și țină promisiunea, ci să-și petreacă restul nopții cu dânsul. Afară de asta, vorbise despre Cian-Fu în niște termeni, pe care o femeie nu-i putea reproduce. Ce soi de om mai e și acest doctor Wu!

Prima mișcare a lui Cian-Fu se traduse prin urlete și blesteme... El dori toate chinurile imaginabile doctorului Wu.

Apoi începu să înjure, cu o grijă deosebită, pe fiecare în parte din membrii familiei doctorului Wu. Abia la sfârșit se preocupă de domnișoara Marie.

Ziua următoare, doi oameni se dușmăneau de moarte. Doctorul Wu, care-l blestema pe bancherul Cian-Fu, fiindcă crezuse povestea cu totul imaginară a scrisorii anonime. Și bancherul Cian-Fu, care-l ura pe doctorul Wu. Mademoiselle Marie îi povestise că doctorul Wu discutase cu un englez în barul în care dansa ea, niște lucruri foarte ciudate, și adesea fusese pomenit numele lui Cian-Fu, în legătură cu niște chestiuni politice, în nu știu ce legătură cu sovietele și cu războiul civil chinez. Când Mademoiselle Marie ajunse la punctul acesta al istorisirii ei, bancherul avea broboane de sudoare pe frunte. Acum se gândea ce

trebuia să facă, spre a ieși din această combinație, adică din afacerea cu doctorul Wu fără să-și periclitizeze viața. Nu era un lucru prea ușor, întrucât armele se aflau deja pe bordul a numeroase vapoare, jonci și camioane, în drum spre Sanghai, și se grămădeau spre oraș, venind pe toate căile posibile. Bancherul Cian-Fu se gândea, pe când Mademoiselle Marie, „care-și terminase numărul”, îl mângâia pe obraji-i grași.

În vreme ce Serviciul englez de spionaj voia să lase să se încordeze și mai mult relațiile dintre domnul Cian-Fu și doctorul Wu, situația deveni deodată critică. În diferite împrejurări se găsiră tot mai multe arme în mâinile chinezilor, ce erau fără nicio îndoială de proveniență rusă. Existau semne că se găseau în preziua unor mari tulburări în oraș provocate de agenții sovietici.

Englezii erau încredințați că bancherul Cian-Fu și doctorul Wu aveau să joace împotriva lor un joc important, dar nu știau de ce natură erau cărțile pe care cei doi intenționau să le azvârle de pe masă. Dar problema se va lămuri desigur și cel mai bun lucru era să nu se ia nicio măsură mai drastică contra revoluției ce amenința orașul și a urmărilor ei, mainainte de a-i cunoaște taina. Desigur că domnișoara Marie va ști s-o smulgă bancherului, care

acum îl ura pe doctorul Wu.

Atunci surveni un eveniment, ce împiedică rezolvarea chestiunii prin intermediul dansatoarei. Poliția chineză primi o telegramă prin radio. Expeditorul era un radiotelegrafist de pe un vapor chinezesc, care era un om de încredere al ei. Depeșa sosise la prânz, iar seara în tot portul Sanghai mișunau agenții secreți ai puterilor militare din Sanghai și funcționarii poliției chineze. Vaporul aruncase punțile și o duzină de oameni pătrunse pe vapor. Arestară șase bărbați și o femeie, care era chiar soția lui Borodin. Toți veniseră la Sanghai ca să rezolve anumite instrucțiuni ale Sovietelor, și toată lumea își da seama că sosirea unei personalități atât de active ca doamna Borodin, vestea zorile unor evenimente importante.

Poliția chineză o instalează pe d-na Borodin într-un automobil și porni cu ea spre cartierul general. În timpul acesta, agenții și funcționarii polițienești, precum și agenții englezi, veghează ca nu cumva să se poată arunca nici cea mai neînsemnată bucățică de hârtie. La cartierul poliției chineze, rusoaica fu dată pe mâna unei bătrâne matroane chineze, care trebuia să-i facă percheziție, spre a se vedea dacă n-avea nicaiva mesaje ascunse prin haine, sau pe corp. În primul moment, când d-na Borodin se găsi cu

chinezoaica, ea-i oferi o bancnotă de valoare, și-o imploră pe bătrâna femeie să declare că nu se găsisese nimic la dânsa. Chinezoaica zâmbi politicos, împinse cu dispreț banii la o parte, și începu prin a-i revizui geanta de călătorie. Atunci rusoaica îi sări de gât și-o strânse de beregată. Bătrâna chinezoaică, surprinsă fără veste, se clătină amețită, ghemuindu-se într-un colț. Dar doamna Borodin, care se repezi la ușa celulei, suferi o decepție! Celula fusese încuiată pe dinafară în urma lor. Chinezoaica țipă din colțul ei, ca și când ar fi omorât-o cineva; ea țipă fără întrerupere pe un ton asurzitor. Ca urmare, după câteva clipe, ușa se deschise cu violență și mai multe agente chineze năvăliră în odaie. Doamna Borodin se lăsă atunci în voia sorții. Patru-cinci chinezoaice se năpustiră asupra ei picioarele și brațele îi fură imobilizate, și fiind percheziționată, se găsiră în rufăria ei câteva documente. Iată primul:

Cifrată.

„Către Galin,

Canton.

Tovarășul Javorski transmite că: 1) valoarea mărfii expediate la Canton, până în decembrie, e de 2.500.000 ruble;

2) la Vladivostok sunt concentrate 5.250.000 cartușe, 20 mitraliere, 2 tunuri Arisaka, 2000 proiectile pentru ele, 7 tunuri de munte de trei țoli, cu 7.000 proiectile; 10.000 guri de foc chimice de trei țoli, 9 tunuri Rosenberg, cu 6.000 proiectile; 40 aruncătoare de bombe cu 4.000 bombe, 9 aeroplan. Valoarea totală două milioane ruble. Cea mai mare parte din această sumă v-a fost deja remisă;

3) Transportul de la Vladivostok la Canton trebuie să fie imediat plătit de guvernul Cantonez;

4) Trebuie insistat la Canton ca marfa predată, și ceea ce urmează să fie predată, să fie plătită și ca termenele de plată să fie fixate;

5) De aici înainte comenzile de la Canton trebuie lichidate, pe cât posibil, contra bani gheață.

„Indicațiile lui Javorski, privitoare la valoare, conțin unele nelămuriri. Așa de pildă, s-au expediat diferite documente la Vladivostok, care nu sunt acoperite cu suma de două milioane. Situația generală nu se schimbă prin aceasta; vor urma explicații ulterioare”.

4. VII.

Și al doilea:

„Către Borodin,

Canton

1. Concentrat la Vladivostok: 1.300.000 cartușe rusești.

1.200.000 japoneze, 8.200 proiectile pentru tunuri de 3 țoli. Ne lipsesc indicații mai precise. În vreo săptămână vor fi concentrate 7.000.000 de cartușe germane, 250 puduri praf de pușcă V-la, 8.000 proiectile pentru tunuri de munte de 3 țoli, piese de schimb și muniții pentru 15 tunuri. Valoarea totală a mărfii ce trebuie concentrată, în afară de piesele de artilerie și de muniții, 546.148, trebuie plătită contra livrării mărfii.

2. Comunicați imediat situația la granița de la Kiangsi-Fulden, precum și, rezultatele tratativelor pentru trecerea unor fracțiuni de trupe de partea guvernului naționalist”.

Din toate aceste documente reieșea în mod clar de ce se temuseră englezii și, în sfârșit, și poliția chineză; era iminent un atac general al forțelor sovietice în China, cu trupele ce erau la dispoziția rușilor. O cantitate fenomenală de arme era concentrată.

Din acest punct de vedere trebuia să se acorde o atenție grabnică afacerii bancherului Cian-Fu și a doctorului Wu. Din documentele doamnei Borodin, aflară

cu aproximație cam ce-i amenința din afară, și englezii erau încredințați că, îndată ce vor fi lămurit chestiunea Cian-Fu-doctorul Wu, ei vor ști cu precizie și ce-i amenință din lăuntru. Sunt puține lucruri în lume, pe care te poți bizui cu atâta siguranță ca pe instinctul precis al Serviciului de spionaj din Londra. Acesta știa că avea de-a face cu doi oameni. Unul era domnul Cian-Fu. Pe acesta îl păzea actualmente Mademoiselle Marie.

Apoi era doctorul Wu, care părea să fie personajul cel mai important dintre cei doi. Dar omul care va destăinui mai ușor, având riscuri mai mari, nu era doctorul Wu, ci bancherul. Și acesta, trebuia să rămână în viață.

Ofițerii poliției chineze vorbeau în șoaptă pe coridorul închisorii din Sanghai. Erau agitați și vorbeau toți odată. Seânghesuiau pe gang ca găinile, și din când în când erau apostrofați deun englez, care sta între ei cu pipă în gură și cu mâinile în buzunare. Dar planul ce trebuia să se execute acum nu era născocit de creierul unui englez, ci provenea de la un cap, pe care un chinez îl purta pe umeri.

Deodată un ofițer de poliție pătrunse în celula în care era închis unul din rușii care fuseseră arestați odată cu doamna Borodin. El îl aduse pe prizonier din celula lui

Într-o odăiță, ce părea foarte primitoare, și în care niște scaune erau așezate în jurul unei mese. Apoi îl pofti pe rus – un băiat foarte tânăr – să șadă la masă lângă el... El puse cu grijă niște hârtii în fața lui, luă pentru circumstanță un creion și începu să-i ia rusului un interogatoriu.

Tânărul nu zise nicio vorbă. El privi la ofițerul chinez de poliție cu teama pe care o au toți oamenii” când sunt în preajma morții, și ascultă întrebările chinezului, care vorbea o rusească ireproșabilă, fără să răspundă nimic. Gândul lui era la spânzurătoarea de care va atârna a doua zi.

Dar chinezul zâmbi. El se așează apoi aproape de tot de rus. Și anume așa ca tânărul să fie în dreapta lui. Mâna chinezului, o mână mică și îngrijită, plimba creionul pe hârtie, iar creionul desena niște cercuri, triunghiuri și linii. Această mână ieșea din mâneca hainei –, iar de sub mânecă se ivi manșeta unei cămăși europenești, o manșetă albă, scrobită.

Chinezul întreba mereu, iar rusul tăcea. El tăcea și se uita la mâna pe care chinezul o plimba pe hârtie, dinaintea ochilor lui. Deodată rusului i se urcă sângele la cap și apoi avu senzația că-n clipa următoare va cădea de pe scaun. Mâna chinezului ieșea din mâneca hainei, iar de

sub mânecă se ivea manșeta unei cămăși europenești, o manșetă albă și scrobită:

Și această manșetă era scrisă. Căci era scris pe ea cu creionul:

„Vechiul nostru om de încredere doctorul Wu, anunță tocmai' acum sosirea doamnei Borodin, dimpreună cu șase agenți sovietici, cu vaporul următor”.

Rusul își închise ochii și văzu în jurul lui un ocean de trădare: doctorul Wu era omul în care Borodin avea cea mai mare încredere.

Dar se părea că ofițerul de poliție chinez se plictisise. El avu un acces de furie. Zbieră la rus, bătu cu pumnul în masă și apoi ieși din odaie. El trânti ușa după dânsul și pașii i se pierdură în coridor. Tânărul rus se uită în jurul lui. Dintr-o săritură el fu la fereastră, și constată că n-avea, gratii, care să-i împiedice fuga. Fereastra se putea deschide cu ușurință, iar la trei-metri dedesubtul ei era strada.

Atunci fereastra fu deschisă și rusul se urcă pe glaful ei. Era cel mai mare noroc pe care-l avusese în viață, și slavă Domnului știu să se folosească de el. Acum el sări și alergă pe Stradă”. Ajungând la un colț, după o „a doua cotitură, el alergă mereu înainte, până ce se pierdu în

masa trecătorilor, ca un om care merge fără nicio grijă printre ceilalți oameni pașnici. Fără grijă și neobservat, căci se credea neobservat.

Dar iată că, tocmai în ultimul moment, poliția chineză găsi ce căuta de atâta vreme: O casă chinezească, cumsunt atâtea mii în orașul acesta, dar în care omul dispăru tocmai când se credea neobservat.

Doctorul Wu sta întins pe patu-i de odihnă din odaia lui de hotel, cu ochii ațintiți în tavan. Aștepta chiar în noaptea aceea o știre de la Cian-Fu, care să-i confirme că primele transporturi de muniții sosiseră la marginea orașului. Când va primi această știre, va avea de împlinit o mulțime de treburi importante. Dar auzind bătând în ușă, sări din pat și luă scrisoarea ce i se adusese.

El rupse plicul și găsi înăuntru o bucată de hârtie, pe care erau numai câteva cuvinte trase în caractere chinezești. Aceste cuvinte cuprindeau un ordin urgent să se prezinte într-o casă, dintr-o anumită stradă, cât se putea de curând. Era aceeași casă, în care dispăruse tânărul agent rus, după fuga lui de la închisoare.

Doctorul se îndoii că această comunicare, ce nu purta nicio semnătură afară de text, provenea de la bancher. Dar aceasta îi era indiferent, căci era convins că

ea venea cu siguranță de la o persoană însemnată, inițiată în această întreprindere, căci numai inițiații cunoșteau această adresă. Slavă Domnului, că n-o cunoșteau decât cei mai inițiați!

Doctorul porni în grabă de la hotel, merse apoi o bucată cu mașina și o luă din nou pe jos, toate acestea numai ca să scape de a fi urmărit. Iată-l în sfârșit ajuns la căsuța chinezească, ce-i era ținta, și dispăru înăuntru.

Pe stradă se adunau atunci grupuri de chinezi, ce stăteau de vorbă. Printre ei erau și câțiva europeni, ce păreau să aibă și ei pe aici niscaivai treburi ce nu priveau de altfel pe nimeni. Dar nu numai casă, ci întregul cartier fu încercuit de aceste grupuri de chinezi și de Europeni. Toți așteptară până ce se împlini exact o jumătate de oră, după care se auziră deodată pe ulițe niște fluieri ascuțite, din acelea utilizate de ofițerii de poliție, și o lovitură de topor sparse ușa casei, în care dispăruse agentul rus și apoi doctorul Wu.

Chinezii luaseră cu ei un câine, căruia i se dăduse să miroasă șapca agentului rus, rămasă în închisoare. Câinele scoase limba și porni în jos, urmat de ofițerii de poliție cu revolverele scoase, pe o scară de pivniță, chelălăind și lătrând la un perete. Umerii urmăritorilor împinseră

peretele, iar un topor îl abătu: o ușă de lemn, căptușită cu piatră, se prăbuși cu zgomot, iar în clipa în care polițiștii alergau printr-un gang lung și întunecos, răsunară mai multe împușcături într-altă parte a blocului de case.

Oamenii care vrură să fugă din casa împresurată, mainainte ca poliția să dea peste ei, căzură sub lovituri.

Prin gangul întunecos, polițiștii pătrunseră într-o boltă de pivniță, care da într-o altă casă a blocului de construcții, și aici arestară o duzină de bărbați, toți agenți sovietici, căutați de mult, printre care și rusul, căruia libertatea-i zâmbise pentru așa scurtă vreme!

Polițiștii nu-l arestară însă pe doctorul Wu.

Acesta trăise sfârșitul unei tragedii, pe care n-a înțeles-o și la care se gândise cu disperare în timpul celor câteva clipe în care ea se săvârșise și a cărei soluție nu izbuti s-o mai aibă în viață.

Când doctorul Wu, atras în cursă prin acea scrisoare, intră în casa prin a cărei poartă se pătrundea în casa conspirativă, el găsi întruniți în această încăpere pe conducătorii mișcării sovietice din Sanghai. Spre mirarea lui, văzu printre conducători pe tânărul agent, care era bine apreciat de Borodin, pentru curajul pe care-l arăta. El nu știuse că tânărul, pe care-l cunoștea prea bine, se afla

la Shanghai. Dar abia intrase doctorul Wu și lumina mizerabilă a unei lanterne căzu pe fața lui, și tânărul sări în sus. El îl luă de gât, cu iuțeala fulgerului, pe doctorul Wu.

Cu totul surprins de violența atacului, doctorul căzu jos.

Dar și el era un bărbat puternic! Și el avea mâini, care puteau cuprinde un adversar!

Surprins, fără să-nțeleagă nimic din toată această situație, el scoase în mod instinctiv un mic revolver din buzunar, dar alte mâini îl împiedică să uzeze de el. Chinezii, prietenii lui, îl ținură bine, îi smulseră revolverul și-l împinseră pe podele până ce rusul își descleștă mâinile. Și-atunci, doctorul Wu nu mai trăia! Iar oamenii aceștia erau încredințați că au executat un trădător!

Apoi se auzi apropiindu-se niște pași, printr-un gang pe care ei credeau că nimeni nu-l cunoștea. Doi din ei năvăliră afară printr-o a doua ieșire, și căzură sub gloanțele polițiștilor. Ceilalți se predară și fură încătușați. O revoltă neașteptată, ce se produse în cartierul acesta blestemat, fu înăbușită de focul unei singure mitraliere.

La închisoare, în celula în care fusese readus tânărul rus, o jumătate de duzină de ofițeri chinezi de poliție

stăteau cu mâinile în șolduri, râzând zgomotos. Unul din ei își arătă manșetele pe care era scris ceva cu creionul, și acesta râdea mai tare decât toți.

În dimineața următoare, direcția închisorii fu anunțată că, din nefericire, unul din cei șase agitatori ruși se spânzurase în timpul nopții.

La aceeași oră, când doctorul Wu era sugrumat, bancherul Cian-Fu ședea în casa lui, în frumoasa-i casă oficială, și aștepta clipa plecării musafirilor. Seara primise, în urma unui apel telefonic, vizita englezului, pentru care trebuise să execute niște comenzi și-n a cărei prezență văzuse pentru prima oară pe Mademoiselle Marie. Odată cu el mai sosiră doi domni, care îl cunoșteau prea bine pe Cian-Fu. Erau niște oameni mai în vârstă, care se aflau demult în Shanghai și care reprezentau interesele unor mari firme engleze.

Acești trei oameni ședeau cu el în bibliotecă și se întrețineau despre lucruri mai depărtate, sau mai recente.

N-aveau deloc de gând să plece și sorbeau un whisky după altul.

Bancherul, care tocmai făcea niște descrieri pe larg ale posibilităților de desfacere a unor mărfuri străine în China, se opri deodată. Auzu-i ascuțit surprinsese niște

zgomote, pe care casa lui tăcută, asemeni unei mașinării bine unse, nu le producea de obicei. Parcă pe undeva răsună o voce iritată și acum...

Dar ce să fie asta? Oare nu vorbea... Nu țipa Mademoiselle Marie cea adorată?... Cum ajunsese această femeie aici?

Dar, pentru Dumnezeu! Ce să fie asta? – Era un tumult! Bancherul se ridică. Dar n-apucă s-ajungă până la ușă, când aceasta fu deschisă de către un servitor speriat, și Cian-Fu o văzu apărând pe domnișoara Marie. Femeia se repezi la el, îl luă de mână și-l trase într-o odaie de alături; aici bancherul, speriat și el, văzu că femeia își ieșise din fire. Dansatoarea se lupta să-și recapete graiul; apoi se stăpâni și-i povesti că-n oraș se petreceau grozăvenii! Mitralierele răpăiau la periferii!

— Toți au fost împușcați! Poliția chineză și englezii i-au răpus pe toți! Doctorul Wu a murit! mai-nainte însă de a-și da sfârșitul a mărturisit poliției lucruri înspăimântătoare!

A fost împușcat în stradă. Ai ceva de-a face cu toate acestea?

Pentru Dumnezeu, mi-e așa de teamă pentru tine!... Spune-mi dacă ai vreo legătură cu această afacere!

Bancherul se clătină și căzu într-un fotoliu.

— Dumnezeu, de ce taci? Vorbește odată! Spune-mi dacă ai avut vreo legătură cu afacerile doctorului Wu. Dacă-i așa, atunci vino repede, până nu te vor aresta, până ce nu te vor omorî! Trebuie să fugim. Poate că putem s-ajungem în port!

În momentul acela, tânărul englez, pe care bancherul îl cunoștea de curând, apărură în odaie.

— Oh! - zise el - what's the matter? Bancherului Cian-Fu nu-i e bine! Doamnă vă rog să-l lăsați pe domnul Cian-Fu singur cu mine; îl voi ajuta eu!

Peste un ceas, Mademoiselle Marie plecă din Shanghai, pe un vapor englez.

— Dar, Doamne, de ce v-ați speriat așa de tare, domnule Cian-Fu?... Să vă dau un pahar cu apă?... Ce pot face pentru D-voastră?... Sunteți bolnav?

Cian-Fu își strânse cu disperare toată puterea-i de gândire. Trebuie să se salveze de la spânzurătoare.

— Stăpâne - zise el - stăpâne! Ajută-mă! Scapă, mă!

Domnul Cian-Fu povesti tânărului englez cum decurseseră afacerile cu doctorul Wu. El avu însă acum destulă minte, ca să nu istorisească lucrurile tocmai după cum era adevărul, ci spuse și se plânse că abia în clipa

aceea aflase că în lăzile al căror transport îl preluase, se aflau arme!

Englezul îi vorbea liniștindu-l. El îi era un adevărat prieten, care-i voia binele; îl așează frumos într-o trăsură pe Cian-Fu, care tremura de frică, ducându-l la polițaiul șef chinez. Aici i se confirmă că doctorul Wu. Murise. Deci doctorul Wu nu mai putea să vorbească. Domnul Cian-Fu o știa prea bine!

Și atunci declară cum fusese „înșelat”, totuși mereu cu teama să nu-și piardă viața. El indică, prin declarația sa, unde se aflau în clipa aceea toate marile transporturi de arme. Toate așteptau în împrejurimile Sanghaiului, ca doctorul Wu să le descarce, și Cian-Fu trădă întreg transportul de arme.

Și astfel fu distrusă o mare și hotărâtoare speranță a lui Borodin, și prin urmare a Rusiei.

Când Cian-Fu își termină declarația, iar polițaiul-șef îl asigură că nu i se va întâmpla nimic, și că, din contră, i se datorau mulțumiri, atunci bancherul își aminti ceva, dintr-un articol pe care-l citise cândva. El își aminti că guvernul chinez oferea un premiu pentru fiecă pușcă, pentru fiecă revolver și fiecă cartuș de proveniență sovietică, ce-i va cădea în mână, mulțumită vreunei persoane.

Domnul Cian-Fu ajunsese deja la ușa cabinetului de instrucție, când își aminti acestea. Deci făcu stângamprejur și-și formulă pretențiile.

VIII

SALONUL DORA GRUN

La New York există un domn Osaki. E un foarte respectabil comerciant, care se ocupă cu desfacerea en gros de mărfuri japoneze, trăiește foarte retras și se bucură, în cerul negustorilor americani, cu care are de-a face, de renumele unui om de o înaltă moralitate comercială și de moravuri austere.

La San-Diego, port al marinei americane, există o doamnă cu părul roșcat, în vârstă de 30 de ani, care are niște ochi pătrunzători și e de-o statură relativ zveltă, și care trece în ochii cunoscuților ei drept o ființă ducând o viață extrem de ușuratică. Ea își câștigă existența ducându-se cu marinarii vaselor de război prin baruri clandestine, unde-i antrenează la băutură. Dar izvorul ei principal de câștig rămâne tot acordarea de favoruri de natură intimă marinarilor. Prenumele acestei doamne e Daisy. Amănunt cam necunoscut, întrucât în cercurile ei era numită „roșcovana”.

Roșcovana fusese mai-nainte o dansatoare care-și agitase picioarele pe cele mai mari scene de varieteu ale

Americii.

Într-o seară însă se vede că le agitase prea tare, căci își rupse osul de la gleznă. Fractura nu se vindecă pe deplin.

Când mergea, micul accident trecea neobservat, dar cu dansul se isprăvisse pentru totdeauna!

Și cu aceasta se cam încheiase povestea, căci avea mania să se plimbe prin marile magazine și a fost un ghinion să i se găsească, într-o zi, sub haină, o bucată mare de mătase.

Tocmai această bucată de mătase lipsea din marele magazin și aceasta a fost, după cum am spus, ghinionul ei. Dar fu o adevărată nenorocire, când, cu această ocazie, se mai găsi și un inel prețios, ascuns sub jartiera ei. Căci se stabili, fără multă greutate, că și inelul acesta lipsea din magazin, și cum roșcovana nu putu să găsească nicidecum bonurile de casă ale acestor două obiecte, Daisy Green intră în pușcărie. Ea se jură, până-n clipa din urmă, că era nevinovată, și se jură chiar pe părinții ei morți! Dar se vede că n-o luase prea în tragic cu jurământul acesta, deoarece părinții îi mai trăiau încă în vremea aceea la Cernăuți.

Dar nimeni pe lume nu se interesa de faptul că

aceștia trăiau aici, și anume sub numele de Grim... Nimeni, în afară de respectabilul comerciant Osaki, și acesta avea motive serioase să se intereseze. Japonezul căuta de timp îndelungat o făptură, care să ducă la San-Diego viața unei fete ușuratice și destrăbălate, și pusese pe unul din cei cinci agenți ai lui să-i descopere o asemenea fată. Afară de un trecut pătat, această creatură trebuia să mai posede și oarecare „sex appeal”.

Și Daisy Green întrunea toate aceste calități. Osaki stabili, prin mijlocirea unui birou de informațiuni, relațiunile ei, și când mai află că ea n-avea în America nici rude, nici prieteni, atunci o luă în seamă pentru realizarea planurilor sale.

N-ar avea niciun înțeles s-ascundem faptul că onorabilul comerciant Osaki nici nu era comerciant. În realitate el avea în statul major al amiralității japoneze, rangul și postul de căpitan al marinei de război japoneze, și nu-și dăduse demisia din serviciu decât în deplin acord cu superiorii săi, care găseau, ca și dânsul, că era important pentru Japonia, să aibă informații permanente, pe care să se poată întemeia în privința diferitelor acțiuni militare, și mai cu seamă diplomatice, ale Americii.

Osaki își schimbă numele și cum, după concepția

albilor, un japonez se aseamăna cu altul, se gândi că nu era deloc primejdios pentru el să se ducă la New York, ca să facă aici un negoț oarecare. Aici vindea deci mărfuri japoneze en gros, iar mărfurile lui erau bune și ieftine. Astfel afacerile prosperară. Adusesse de altfel cu dânsul, din Japonia, un om de ispravă, care să-i conducă afacerile. Cu timpul câștigă câțiva agenți, care îl informau destul de bine despre mișcările militare. Fata roșcată corespundea planurilor sale, și de aceea se gândi să o angajeze și pe dânsa în statul lui major. Bineînțeles că, la început, nu trata cu dânsa personal. Unul din agenții lui trebuia să ia asupra-și riscul și să explice fetei ce i se cerea. Ea trebuia să intre în legături cu marinarii, ca să le smulgă informațiile de care avea nevoie. Trebuia să i se comunice, pentru fiecare caz, în mod precis și amănunțit, ce trebuia să afle, iar ca plată a activității ar fi primit o sumă frumușică, ce s-ar fi adăugat în fiecare lună la livretul ei de economii.

Când i se făcu propunerea, tocmai ieșise de la închisoare, fără nicio para, lipsită, de o îmbrăcămintă cumsecade și hotărâtă, în orice caz, să-și caute adăpost într-una din casele întunecoase din port. Ea găsi mai bună această soluție, decât să moară de foame.

Bineînțeles, oferta ce i se făcu de Osaki era preferabilă, și astfel primi să plece la San-Diego. A face spionaj militar în America, este o treabă ce se deosebește cu totul de spionajul militar european. Americanii sunt cu mult prea mândrii de armata și-n special de flota lor, ca să facă prea mari rezerve în arătarea puterii de luptă a armatei și flotei. Ba chiar trâmbițează în lumea largă, că pot să întreprindă tot ce vor cu aceste două instituții. Generalul Mitchell, care conducea aviația americană, asigura, cu exces de publicitate, că putea să distrugă, cu gaze otrăvitoare și bombe colosale, de construcție nouă, flota maritimă a oricărui stat. Această reclamă pretențioasă era absolut necesară, pentru ca fiecare cetățean american să știe că mijloacele de apărare ale țării se perfecționau mereu, și pentru ca să știe toată lumea că banul dat nu era risipit, fără folos!

Din punct de vedere japonez, singurul lucru pe care Japonia avea interes să-l afle din America era jocul amănuntelor mărunte. În timpul acela se construiseră, pentru întâia oară în America, mine cu antene.

Daisy Green se apropie de marinarii care se ocupau cu acest fel de operații, și cum aceștia erau mai toți băieți tineri, care nu știau decât de serviciul și de drăguța lor, îi

fu ușor să capete, informațiile necesare. Mai trebuia să afle doar dispoziția exactă a diferitelor tancuri cu materii inflamabile din San-Diego, deoarece, într-un eventual atac aviatic nocturn, se obținea un efect deosebit, dacă aceste tancuri săreau în aer.

După cum am spus, Osaki trăia la New York, liniștit și retras. El locuia într-o casă americană, tipică pentru burghezime, în care ocupa un apartament. Singurul lucru ce ar fi putut bate la ochi, era că cele două locuințe, din dreapta și din stânga lui, erau închiriate agenților săi. Aceste două locuințe din flancuri erau în realitate nelocuite, dar cum chiria era plătită cu punctualitate, nimeni nu se interesa de rest. Pereții subțiri dintre aceste locuințe fuseseră spărți, pentru ca Osaki să aibă mijlocul cel mai ușor de a putea fugi, în caz de primejdie serioasă.

Cu toate că Daisy Green lucrase în chip mulțumitor, timp de un an de zile la San-Diego, Osaki n-o văzuse încă personal.

Toate ordinele primite de la autoritățile lui superioare le executa în chip mulțumitor, și tocmai începuse să se gândească a se reîntoarce în Japonia.

Aparatul pe care-l montase, funcționa acum așa de bine și fără zgomot, că se putea gândi să predea vreunui

urmaș această mașinărie de precizie, Dar tocmai când era preocupat de aceste planuri, îi veni un ordin, a cărui executare îl punea în fața unor mari greutăți.

Era un ordin extraordinar de important pentru țara lui, și toate căile pe care apucase până acum, pentru executarea lui, fuseseră zadarnice!

Era vorba de următoarele: în statele sud-americe, America avea interese comerciale enorme. În sursele de petrol nou descoperite aici se afla înglobat marele capital nord-american, și nu era mână, nu era fabrică mare de mașini, sau vreo întreprindere industrială în genere, în aceste state, la care finanța nord-americană să nu participe.

Dar muncitorii-întrebuințați în aceste întreprinderi erau în mare număr japonezi. Aceste puteri de muncă sunt totdeauna mai ieftine decât cele nord-americe. Și aproape întotdeauna mai ieftine decât cele indigene. În cercurile celor care finanțau asemenea întreprinderi, se pornise o mișcare puternică împotriva acestor muncitori japonezi. Acești japonezi comiteau o crimă, pe care capitalul american n-o putea lăsa nepedepsită!

Iată cum sta chestiunea.

Când în America se ivește vreo întreprindere nouă,

când se descoperă vreo sursă de petrol, sau vreo mină, atunci se pornesc într-acolo mii de lucrători, care își durează barăci pe loc; totodată cu ei sosesc și agenții. Vine un agent pentru topometrie, un agent de automobile, de mașini de cusut, de biciclete, de radio, și încă o mulțime de alți agenți de toate branșele. Ei se năpustesc asupra muncitorilor, ca albinele asupra florilor, și le sug contractele de plată, dându-le, în schimb, mărfurile lor. Și atunci banul pe care Americanul întreprinzător îl plătește sub formă de salariu, se-ntoarce fără să mai facă vreun ocol, în mâinile marelui capital american. Și acesta e un lucru normal, pe care desigur că Dumnezeu l-a prevăzut la creația lumii.

Dar acești agenți se izbesc de rezistența mâinilor de muncitori japonezi. Căci japonezii obișnuiesc să economisească banul câștigat. După ani de zile, când și-au făcut suma, ei se întorc cu un vapor de clasa a treia în patria lor, ducând cu dânșii banii câștigați, ca să deschidă la ei vreo ceainărie, vreun restaurant, ori ceva asemănător. Astfel baânul american nu rămâne în țara lui, ci trece în Japonia. Deci e o stare de lucruri ce nu este în ordine, și pe care desigur că Dumnezeu n-a prevăzut-o la crearea lumii!

Lucrătorii japonezi sunt atât de numeroși în aceste uzine, încât diferența în plasarea mărfurilor, rezultată pentru producătorii nord-americani, devine colosală! Astfel potențaii banului începură mai întâi să intervină pe lângă direcțiunile lucrărilor finanțate în parte de ei, dar nu obținură niciun rezultat serios.

Când marele capital nu-și mai poate ajunge ținta în desfășurarea normală a lucrurilor, atunci se pricepe să-și facă legi, respectiv pune pe deputații parlamentelor în chestiune să le facă, spre a le veni în ajutor. Aici situația era dificilă. Trebuiau create legi nu numai în America de Nord, ci și în statele sud-americane, adică era necesar un mănunchi întreg de legii, ce să-i gonească pe japonezi de la munca lor.

Osaki avea misiunea să-mpiedice trecerea unor astfel de legi, și ordinul acesta îl deznădăjduia fiindcă, la început, habar n-avea despre ce trebuia să-ntreprindă ca să ajungă la un rezultat. Era în favoarea lui, că nu trebuia să dea lucrurile peste cap, ci avea dinaintea lui aproape un an de zile, timp ce-i fu foarte prețios.

În timpul acesta, capitalul industrial american avea să agite în contra acestor oameni opinia publică, căreia pân-aci prezența muncitorilor japonezi îi era cu totul

indiferentă. Și capitalul american intră repede în luptă. Se formează un comitet secret, al cărui secretar era un diplomat, un om tânăr de tot, care mai era și secretar al Oficiului Marinei de la Washington.

Era prima descoperire a inamicului pe care Osaki o făcu, puțin lucru, dar de ajuns ca să pună jocul în mișcare.

Daisy Green își continuă activitatea la San-Diego, dar viața pe care era nevoită s-o ducă acolo începuse să-i macine nervii. Singura ei mângâiere era livretul de economi, ce creștea sigur, dar foarte încet. Ea tocmai sta pe gânduri dacă trebuia să mai urmeze cu această întreprindere, și dacă nu era mai bine să-ncheie relațiile cu patronul ei, când sosi la ea agentul cu care tratase până atunci. Acesta o urcă, împreună cu micul ei avut, într-un tren și porni cu ea la New York.

Daisy Green nu știa că-n aceste două zile, petrecute la New York, fusese supravegheată în mod intens și precis. Fiece vorbă pe care o rostea, ajungea la urechea japonezului. Acesta voise să știe, dacă nu cumva Daisy Green avea să povestească cuiva despre adevărata activitate pe care o desfășurase.

Dar Daisy Green rămase discretă, spre marea mulțumire a patronilor ei. Grație acestei purtări, ea fu

acostată într-o zi de agentul pe care-l cunoștea, în fața intrării unui cinematograful.

Agentul o apucă de braț și o pofti, de astă dată, să urce într-un automobil. Fiindcă fusese discretă, fu condusă până în fața casei lui Osaki, și după ce agentul se retrase la intrare, japonezul o pofti în odaia lui de lucru.

Era odaia cea mai mare a locuinței. Pe pereți erau dulapuri cu cărți, iar restul mobilei era format dintr-o sofa, câteva scaune și un birou mare.

Căpitanul Osaki era mărunț, ca toți japonezii, și când Daisy se văzu în odaia cea mare, în care nu știa ce căuta, și îl zări pe Osaki, care se retrăsese după birou, găsi că acesta semăna perfect cu o maimuță care se ascunsese după o bucată de lemn. Japonezul se uita mereu la dânsa, fără să zică vreo vorbă. Observând că era examinată, primul ei gând fu să i se mărească salariul.

— Dezbracă-te! – îi zise japonezul.

Daisy Green își zise că desigur discuția urma să fie lungă, și-și scoase pălăria și mantaua, pe care le aruncă pe sofa.

Când își ridică privirea, constată că japonezul era tot ghemuit după birou. Iar când se apropie, el își ridică repede ochii de pe niște hârtii, pe care le avea dinainte, și-

i zise:

— Nu-nțelegi să te dezbraci?

Daisy Green rămase uimită. Va să zică, pentru asta o aduseseră la New York?... Iată ce nu putea să priceapă! Privi la japonez, care sta departe de ea, la birou, într-un colț al odăii, și mâzgălea pe hârtiile lui. Cum ea ezita să execute ce i se ordonase, observă că între sprâncenele acestui om se ivi o cută de încruntare, Daisy Green își spuse repede că, în definitiv, acesta era omul care-i plătea renta lunară, și se gândi că era cu totul indiferent dacă se dezbrăca odată mai mult” sau odată mai puțin. În ce scop? Asta urma s-o afle... Se așează pe sofa, începu să-și scoată rochia și zise:

— Să mă dezbrac de tot?

— Mi-amintesc lămurit, că ți-am mai spus-o o dată! – bombăni japonezul morocănos. Și Daisy Green se gândi:

— Bine, puișorule, dacă vrei tu, n-am nimic contra!

Daisy se dezbracă. Ea se simți cam prost când își trase rochia peste cap: apoi își scoase ciorapii și rămase în sfârșit goală, pe sofa, fără ca japonezul să-i arunce vreo privire.

— Sunt gata! – zise ea.

Osaki o sili să se ridice și se învârti în jurul ei,

examinând-o, ca și cum ar fi fost vreun cal de vânzare la iarmaroc.

Fu mulțumit! Viața pe care o dusesese Daisy n-o alterase încă.

Osaki, după ce-o ocoli, se retrase spre birou. De astă dată, Daisy Green începu să scâncească precum un câine bătut. O neliniștea societatea acestui mic bătrân japonez, despre care nu știa ce-i cerea, și era umilită că un bărbat o silise să se dezbrace, fără ca s-o dorească.

Osaki scoase un pachet dintr-un dulap. Era un pachet mare, legat cu panglici; apoi încă o legătură și încă una, și iarăși câteva pachete, și din ce în ce mai multe lucruri, pe care le puse pe sofa.

— Acum îmbracă-te cu astea! – îi zise el.

Aduse niște foarfece, iar dânsa, continuând să verse șiroaie de lacrimi, tăie sforile, scoțând din pachete rochie după rochie, pantofi fini, pălării și rufărie de mătase. Erau numai lucruri pe care nu le puteai cumpăra în niciun magazin din New York! Erau lucruri fine și de o eleganță rafinată, ce presupuneau o mică avere, ca să poată fi cumpărate în America. Fiece obiect, pe care-l scotea Daisy, era prevăzut cu inițialele ei, și priveliștea atâtor lucruri bune și frumoase reuși să-i șteargă lacrimile repede

și fără urmă. Ea se îmbracă, și Osaki fu foarte mulțumit de transformarea ei. În fața lui nu mai era acum o americană tipică, nu mai era o femeie îmbrăcată cu obișnuita lipsă de gust americană, ci o doamnă originară din Paris, sau care sosea acum de-a dreptul din capitala Franței.

Daisy Green se privi în oglindă, mal-ales că găsi și o poșetă, printre aceste daruri, ce conținea pudră, roșu de buze, parfum și tot ce-i trebuia, toate de proveniență pariziană.

Era fericită și entuziasmată și se gândi un moment serios, dacă nu s-ar cuveni să cadă-n brațele japonezului, recunoscătoare. Dar se abținu, și se plimba în lung și-n lat prin fața unei oglinzi, stabilind că, în noua ei îmbrăcămintă, era o femeie nespus de frumoasă.

Când japonezul o văzu atât de mulțumită la oglindă, deschise gura într-un rânjă; apoi o duse pe fată la un scaun de lângă birou și începu să-i vorbească: îi spuse că era omul la ale cărui „ordine” lucrase până atunci; dar că acum dorea să-i prescrie o altă activitate de aci-nainte. Astfel trebuia să se ducă mai întâi la Washington, unde să-și deschidă un salon de mode. Prăvălia era deja închiriată, rochiile și stofele fuseseră pregătite, iar ea avea să fie proprietara magazinului, pe care trebuia să-l ia în

stăpânire cu cât mar puțină vâlvă.

— Ai făcut bine - zise japonezul - povestind pretutindeni c-ai' mai avut un salon de mode. Acum vei adăuga că rămâi în branşa dumatăle.

Daisy simţi un fior, aflând că tot ce vorbise despre cunoştinţele ei, ajunsese repede la urechea japonezului. Reflectând asupra acestei împrejurări, putu să stabilească că avea motiv să se teamă. Ea-şi zise, cu drept cuvânt, că pentru a pune să spionezi o biată fată ca dânsa, însemna să te aştepţi ca ea să-ţi poată face niscaiva servicii considerabile. Dar i se păru şi mai ciudat, când japonezul continuă să-i spună că, de Aci încolo, ea avea să pornească prin lume cu adevăratul ei nume, Dora Grün, cum era trecută de-altfel şi în paşaport, adică numele ei nemţesc. De asemenea, să nu mai vorbească niciodată despre părinţii ei morţi, deoarece putea să-i dea ştirea îmbucurătoare că ambii ei părinţi trăiau încă şi că-şi conduceau mai departe, cu bine, spălătoria lor. Apoi, primi ordin să se ducă în stradă, unde o aştepta agentul pe care-l cunoştea. După ce-i spuse toate acestea, japonezul tăcu chitic, fără să mai scoată o singură vorbă. Apoi trecu în camera de alături, de unde aduse două valize de piele, prevăzute şi ele cu iniţialele D. G., şi care erau parte

goale, parte, pline cu rufe și cu rochiile. Japonezul puse cele două valize, cu un Gest autoritar, dinaintea fetei. Ea pipăi noile lucruri, aruncă o privire lui Osaki, care nu se mai interesa de ea, ci se reasezase la birou, și apucă cu brațele-i puternice cele două valize, pe care le împinse afară.

Când Osaki își ridică ochii, văzu cel din urmă gest al femeii, care părăsea odaia: împinse cu piciorul vechile-i vestimente, înghesuindu-le într-un colț.

Jos, agentul o aștepta. El pregătise o trăsură, în care încărcă valizele, și porni îndată cu Daisy. Și o conduse într-unul din marile hoteluri bune și așteaptă în hol, până ce aceasta se întoarce.

Daisy simți nevoia de neînvins să stea de vorbă cu cineva, să-și dezvăluie inima față de cineva, și deci se năpusti asupra agentului. Nu știa nimic altceva despre el, decât că până acum se purtase relativ bine cu ea, și că se numea Thomas. Omul întâmpină cu resemnare atacul lui Daisy. O lăsa liniștit să-și spună păsul și lăsa să treacă valul ei de întrebări, de temeri, de speranțe și de-nfiorări, fără să crâcnească. Dar când văzu că devine prea agitată, și că era cu totul îngrozită de toată această afacere, atunci el o îmbună, mângâindu-i brațul întreg și vorbindu-i blând

și liniștitor. El îi aminti că nici activitatea de la San Diego nu fusese cu totul lipsită de pericole, și că acum i se cereau servicii cu mult mai puțin primejdioase. Dacă până-aci avusese de a face cu mulți bărbați, acum i se punea problema să-și câștige dragostea unui singur bărbat, și pentru o vreme mai îndelungată. Daisy Green ascultă cu luare aminte.

— Vezi tu, copila mea - îi zise agentul - ne-am dat seama că, o femeie frumoasă și inteligentă ca tine, n-are ce să caute la San-Diego. Cu darurile tale naturale și după cum te prezinți acum, nu va mai fi nevoie s-alergi după marinari, ci te vei strădui să atragi un gentleman. Îți vom plăti acum un salariu rezonabil, îți vom împătri sumele pe care ți le depunem lunar în carnetul tău de economie, și deocamdată n-ai altceva de făcut, decât să pleci la Washington, să-ți deschizi magazinul, și să aștepti câteva săptămâni, până ce-ți vom da indicații cum trebuie să lucrezi.

Daisy Green se liniști, iar când, a doua zi dimineață, urcă cu agentul în trenul de Washington, era bine dispusă și chiar puțin fericită. Găsi într-o stradă a cartierului elegant un magazin cu firma „Salon Dora Grün, Paris”.

Magazinul nu era încă deschis pentru cumpărători,

dar odăile erau deja mobilate cu o eleganță rafinată. Thomas mai angajă, în aceeași zi, manechine și vânzătoare, și peste 48 de ore prăvălia își deschidea porțile, după o reclamă bună prin gazete.

La început, manechinele și vânzătoarele avură tot timpul să se plictisească lustruindu-și unghiile, căci deocamdată nu venea nimeni... Thomas, care se tot învârtea prin Washington, și care venea o dată pe zi să vadă cum mergeau treburile, ordonă, a treia zi, ca modelele pariziene, superbe și de-o eleganță aleasă, ce se aflau în vitrină, să poarte și etichete cu prețuri. El hotărî singur prețurile, iar Daisy, care era de față la această operație, rămase perplexă. Acestor rochii costisitoare el le puse niște prețuri de chilipir.

Odăile cele goale până atunci, se umplură îndată de clientelă feminină și magazinul începu să prospere. Dar, odată cu fiecă rochie și cu fiecă piesă vândută, domnul Osaki arunca din buzunar și ceva parale. Cu toate că pierderea trebuia să-i fie indiferentă, nervii lui Daisy Green nu putură să-ndure o asemenea batjocură. Abia după ce Thomas dispăru din Washington, Daisy începu să urce puțin câte puțin prețurile, până ce ele corespunseră, după părerea ei, valorii reale a mărfii.

După vreo două săptămâni de activitate, Thomas reveni, se retrase cu Daisy în birou, și-i ordonă să facă ceva, ce i se păru, la început, o nebunie curată. O puse anume să trimită unui secretar din Oficiul Marinei o notă de plată kilometrică.

Thomas dispuse personal ce avea să cuprindă nota, și, după indicațiunile lui, Daisy scrise o întreagă colecție de lenjuri de damă, din cele mai intime. Și cum i se păru că nu era încă destul, el mai adăugă o pălărie, o rochie și niște mănuși, așa că totul făcea laolaltă mai multe sute de dolari. După ce expediase nota, Thomas ținu complicei sale un discurs instructiv.

După expedierea notei, nu interveni la început nimic, așa că Daisy se văzu nevoită, potrivit instrucțiunilor, să scrie secretarului o scrisoare energică, prin care-i pretindea achitarea facturii. De astă dată, obținu ce voise.

Într-o bună dimineață apăru în magazin un tânăr drăguț, îmbrăcat impecabil, cu o pălărie fină de paie pe cap, care ceru să vorbească cu miss Grün. Miss Grün se afla în biroul ei privat și vizitatorul se duse înăuntru, aruncă factura și scrisoarea primite pe masă și-ntrebă, indignat, ce înseamnă această absurditate? El nu cumpărase niciodată ceva asemănător!

Dora Grün îl rugă să ia loc, răsfroi, pentru circumstanță, câteva registre, își ridică sprâncenele și zise că nu-nțelegea această afacere.

Îl se prezentase în magazin o tânără domnișoară, care-i declarase că era logodnica domnului secretar de la Oficiul Marinei. Cumpărase de toate, și rugase să se trimită factura domnului secretar.

Americanul o privi cam ironic și zise:

— Și-n schimbul unei simple declarații de felul acesta, d-ta dai primei venite de pe stradă marfă pe credit?

Miss Grün zâmbi. Era primul ei surâs, în această afacere, și primise ordin să surâdă cât mai des. Răspunse, lămurind că, bineînțeles, lucrurile nu stăteau tocmai așa cum le descrisese în ironie vizitatorul. Dar că doamna declarase cu atâta precizie că era logodnica domnului secretar, și afară de asta, mai prezentase și o scrisoare...

— Ce fel de scrisoare? întrebă secretarul făcând niște ochi speriați.

— Da, scrisoarea era foarte drăgălașă! zise Daisy, punându-și în voce tot farmecul de care dispunea.

— Era o scrisoare atât de dulce! și mai era scris în ea, că în curând vă veți căsători, iar dedesubt se afla

semnătura dumneavoastră, în caractere mari și deslușite.

— Unde e scrisoarea? Întrebă americanul, pe care-l trecuseră toate sudorile.

— Dar unde ați vrea să fie?... Bineînțeles că doamna a Reținut-o. N-ar fi consimțit niciodată să se despartă de o scrisoare așa de drăgălașă...

Secretarul știa prea bine că, nu scrisese niciodată o asemenea scrisoare, prin care să promită căsătoria vreunei tinere fete. Dar tot așa de bine știa că se afla într-o situație foarte Neplăcută. Dacă refuza plata notei, dacă era dat în judecată, și dacă avea să apară acea scrisoare care era desigur falsă, cum și fata care pretindea că o primise, scandalul era gata! Și ca secretar al Oficiului Marinei, care avea la activul său un scandal, în care erau amestecate și femei, își vedea situația periclitată!":

Tânărul Era bogat, tatăl său făcea parte din magnații care finanțau puțurile de petrol și cum era foarte tânăr, iar calitatea lui principală era ambiția, scoase carnetul de cecuri. El își propuse să achite factura, pretinzând o declarație scrisă, că niciodată nu se va mai da pe credit cuiva, care s-ar prezenta în Numele său.

Luă tocul să completeze formularul cecului.

Dar acum Daisy Green își plasă lovitura-i cea mare.

E drept că, pentru propriul ei pont, ar fi acceptat cu plăcere cecul, întrucât calitatea ei principală nu era ambiția, ci setea de bani. Dar nu-i era îngăduit să ia cecul.

Ea luă tocul din mâna secretarului și zise:

— Nu, domnule! dacă d-voastră n-ați comandat aceste obiecte, care sunt trecute în notă; dacă doamna era o înșelătoare, care s-a servit pe nedrept de numele, d-voastră – atunci se-nțelege de la Sine că nu d-voastră veți avea de suportat paguba, ci eu...

Și continuă pe tonul acesta... Își luă aerul unei doamne avute și distinse, sta, frumoasă, și-ntr-o poză avantajoasă, în fața tânărului, jucându-și cartea ce trebuia să-l dea gata pe secretar.

Tânărul o găsi' într-adevăr fermecătoare pe Daisy! Chestia cu nota, pe care nu mai trebuia s-o plătească, fusese scoasă din discuție și nu mai rămânea decât ceva plăcut și anume o femeie frumoasă, care-i' făcea avansuri. Când părăsi biroul, își dădu o-ntâlnire cu Daisy Green", pentru o plimbare.

În aceeași zi, Thomas se ivi din nou. El își freca mâinile de bucurie. Inspectă personal locuința complicei sale, care în timpul acesta fusese instalată și mobilată cu gust; iar Thomas se rugă lui Dumnezeu, ca prima lor

plimbare să se sfârșească în alcovul ei.

Dar plimbarea se sfârși cu un „rămas bun” ceremonios la un colț de stradă. Căci, dacă la primul asalt-tânărul fusese dat gata de Daisy, exploatarea manevrei dăduse greș. Tânărul-frecventa-cu totul altă lume decât Daisy. El n-avea prejudecăți în materie de femei, pretinzând că acestea, să fie din aceeași clasă socială cu el, dar dorea ca femeia să se intereseze de lucrurile ce-i ocupau gândul său. Și aci afacerea se împotmoli pentru Daisy!

Ea n-avea habar de importantele și istoricele amănunte ale sportului, și chiar când se întâmpla s-ajungă la vreun punct comun, vederile lor nu se potriveau! El era un adorator al tinerelor ființe sportive pe care le cunoștea, care discutau despre tenis și box, pentru care dragostea' era un subiect plăcut și ușor. Daisy însă intra în luptă cu atitudinea unei cocote de lux, adică așa cum își închipuie ea că trebuia să se prezinte o asemenea femeie. Cuvintele ei erau prea voluptuoase. Erotismul pe care-l exala prin vorbă și atitudine, întregul fel de a fi al femeii, pentru care drăgălășeniile dragostei erau o țintă permanentă, iar nu un joc întâmplător, displăcură americanului. El nu voia așa Ceva!

Daisy își pregătise rolul în timpul atâtor nopți de insomnie, și iată că acum fusese debitat în chip greșit. Când își luară rămas bun, ea realizează că pierduse bătălia. Încercă printr-o scrisoare să obțină o a doua întâlnire, dar nu primi niciun răspuns!

Îi telefonă, îi scrie; dar totul fără succes! Toată instalația salonului Dora Grün fusese inutilă și fata se cutremură la gândul urmărilor, când avea să raporteze că trebuise să renunțe!

Pe când se afla, după amiaza, în mijlocul rochiilor ei Thomas sosi la magazin. Ea se duse cu el în biroul ei, respiră adânc și i se spovedi.

Thomas ascultă în tăcere; apoi i se urcă sângele în cap și-ncepu să strige. El zise că o anume Daisy Green era cea mai tâmpită ființă ce exista pe lume.

Ar mai fi spus el și altele, dar atunci izbucni și Dora Grün, originară din Cernăuți. Cuvintele ei cădeau ca o cascadă pe capul agentului, ca un potop năprasnic! Ea-i aruncă în față că se săturase de mult să mai lucreze pentru „banda lui”. Și rosti cuvântul „bandă” cu un accent de dispreț!

Agentul era un gentleman. Ședea pe o sofa joasă, ținând în mână un baston, și se gândea cu disperare cum

s-o scoată la capăt cu această femeie. Dar când o văzu pe Dora Grün dinaintea lui, cu pumnii amenințători, asemenea unei vrăjitoare, gata să sfâșie tot, atunci avu impresia că găsisese mijlocul cel mai nimerit cu care trebuia s-o trateze în momentul acela. Cu părere de rău și cu un suspin adânc, el se ridică de pe sofa și, cu iuțeala fulgerului, își ridică dreapta și-i trase Dorei Grün o palmă ce răsună în odaie. Apoi se reazează speriat, așteptând cu interes să vadă urmarea.

Dar nimerise coarda cea justă. Dora Grün se repezise prin odaie și se ghemuise într-un colț, unde plângea cu sughituri.

Când începu să vorbească de nrecunoștință, și încheie jelinduse că era o biată fată bătută și oropsită, pe care n-o iubea nimeni pe lume, atunci agentul înțelese că lucrurile erau în ordine. Se așeză lângă ea, o consolă și o îmbună, iar seara vizită pentru a doua oară casa în care locuia Dora Grün...

Thomas plecă la New York. Se dusesese să dea raportul lui Osaki. Lipsi câteva zile, după care apără din nou, pe neașteptate, la Washington. El și câțiva din oamenii lui Osaki, veniți odată cu dânsul, începură să îl supravegheze pe secretarul de ambasadă, care rezistase

cu atâta bravură în fața lui Daisy Green.

Unul din ei făcu o vizită atașatului la Oficiul lui. Se deghizase în fiul unui proprietar de mine din statele de Sud care voia să discute cu secretarul o chestiune confidențială. Intră în odaie, văzu că, la o masă, lângă secretar, ședea o dactilografă, care părăsi odaia când el intră. Era o fată tinerică, subțirică; avea aerul unui băiat și era o plăcere s-o privești cum străbătea odaia cu picioarele-i fine. Vizitatorul nu rămase mult timp la secretar. Îi spuse numai că tatăl său dorise să se intereseze de chestia cu japonezii, și că-i transmitea totodată un cec de 500 de dolari, care să fie vărsați la fondul realizării acestei întreprinderi. Nimic important nu se mai rosti între cei doi cu prilejul acesta.

Dar omul care îl vizitase pe secretar, își pricepea meseria.

El era obsedat de apariția dactilografei, pe care o găsisese în birou, și avea impresia că fata aceasta putea fi câștigată într-un chip oarecare.

Oriunde se ducea acum dactilografa, era urmărită. Thomas îi cunoscuse în curând tot cursul vieții, cunoștea micile și marile întâmplări ale existenței ei, și astfel află că fata nu era nici mai bună, nici mai rea decât majoritatea

tinerele care exercitau profesiunea ei în S. U.A.

El stabili că fata era înclinată spre cochetărie, că-i plăceau rochiile și bijuteriile și că n-avea un creier construit pentru gânduri adânci.

Fata aceasta de 18 ani, cu numele Betty, avu în curând o mică aventură. Domnul al cărui tată finanța puțuri de petrol în Statele de Sud, veni pentru a doua oară la Oficiu, și o-ntâlni pe sală. Ea-l recunoscuse, și deci nu se codi să schimbe câteva cuvinte cu el. Cuvintele se prefăcură în propozițiuni, iar acestea se încheiară cu o-ntâlnire. Tânărul tocmai cumpăraseră un mic automobil, care avea o viteză mare, și o invită să-l încerce împreună. Când Betty se învoi, agentul înțelese că era pe calea cea bună.

Când, peste câteva zile, fata avu nevoie de o mantilă, aceasta i se furniză de către „salonul Dora Grün”, și însăși proprietara veni să asiste la probă. Mantila, cu toate că era destul de scumpă, fu plătită pe loc!

Dar Dora Grün mai avea la-ndemână și o rochie, care-i venea de minune lui Betty, și numai ei, ca și cum ar fi fost croită special pentru dânsa. Trebuia numai să-i facă unele modificări neînsemnate. Betty trebuia să se întoarcă a doua zi.

Ea sosi într-adevăr, și fu primită de patroană, care găsi că semăna grozav cu sora ei cea mică. De astă dată lucrurile merseră ușor. Dora Grün se împrietenii cu fata, cu atât mai repede, cu cât dactilografa era încântată de această prietenie, ce-i aducea fel de fel de avantaje. După trei săptămâni, Dora Grün și mica dactilografă erau cele mai bune prietene.

Se stabilise, între-acestea, că Betty avea ca prieten un tânăr foarte prezentabil. Dar se mai aflase că era unicul post activ din registrul vieții ei; că de-altfel era un pierde-vară, care trăia din punga mamei sale, iar aceasta se hrănea dintr-o rentă oarecare. Atunci fu ușor lui Daisy să ofere bani tinerei prietene, și cum mititica era tot mai des în lipsă, cu toate că în fond nu era decât îngrijorarea de a nu câștiga destul pentru iubitul ei, ceasul lui Daisy bătu pentru a doua oară în această afacere.

Într-o seară, la locuința ei, Daisy îi spuse lui Betty că-n lumea aceasta rea, tot omul trebuie să-și caute rostul. După alte generalități, ajunse să-ispună că ar ști, pentru Betty, un serviciu accesoriu, ce i-ar îngădui, într-un sfert de an, să câștige atâta cât să nu mai fie silită, să rămână o biată dactilografă, căci îi va da puțința să-și instaleze un magazin în Oricare oraș i-ar plăcea.

Betty, care era de obicei plictisită, ascultă cu luare aminte, și când Daisy făcu o mică pauză, ea o-ndemnă să urmeze.

Daisy își luă inima în dinți și începu să-i vorbească de faptul că dânsa era dactilografa unui anumit secretar al Oficiului Marinei din Washington. Or, secretarul acesta scria scrisori și făcea acte, după care se trăgeau întotdeauna copii.

Daisy socotea că, în definitiv era foarte ușor ca, în loc de o copie, să facă două...

Fără ca Betty să fi înțeles încă despre ce era vorba, ea protestă, explicând că era ceva cu totul imposibil! Nu se puteau face două copii, fără ca să nu se observe cu timpul...

— Bine! - zise Daisy; poate că se va găsi o altă modalitate. Eu' știu, în tot cazul, un domn, care ar plăti o sumă foarte mare pentru copiile celor scrise de secretar.

Betty tăcu, scoase fum pe nas, privi în tavan și se gândi.

Daisy avea o teamă nebună ca prietena ei să nu se răzgândească, să nu i se fi părut primejdioasă această istorie, și că-i va răspunde: „Nu!”

Dar Betty nici nu se gândea să-și chinuiască

căpșorul cu astfel de probleme. Ea nici nu-și închipuia ce urmări putea să aibă, pentru ea, împlinirea cererii prietenei ei. Nu făcea nici reflecții asupra activității prietenei sale, care era preocupată numai de oferta ispititoare, de a primi atâția bani, fără a fi nevoie să săvârșească vreo muncă.

Ea zise în sfârșit:

— Cât capăt pe lună?

Daisy indică suma pe care i-o precisase Thomas, și care era destul de mare, ca să cumpere trei ființe ca Betty.

— All right! - zise Betty. Știu cum trebuie să procedăm! Introduc, pe neobservate, un carton întreg de indigo înăuntru, și scriu fiecare scrisoare cu o foaie nouă de indigo! Apoi” nu ne rămâne decât să ținem partea lucioasă dinaintea unei oglinzi.

Daisy o îmbrățișă pe Betty.

Betty venea acum în fiecare seară la locuința Dorei Grün, unde făcu cunoștință cu Thomas, care, îndată ce fata îi înmână primul maldăr de hârtie indigo, îi plăti un avans însemnat.

— Ca să ai să cumperi indigo nou! - zise el și rânji.

Mai târziu, Thomas fotografie colile de indigo, le descifra textul, le combină.

Dăduse, astfel o lovitură' grozavă! E drept că nu pusese încă mâna pe ce voia, căci nu era corespondența, secretarului adresată comitetului de luptă în contra muncitorilor japonezi, dar erau niște acte militare de o însemnătate extraordinară.

El avea astfel dinaintea lui întregul plan după care avea să opereze flota americană împotriva Japoniei, în caz de conflict, amănuntele funcționării apărării coastelor și, în sfârșit, ansamblul operațiunilor, în cazul când mașinăria s-ar fi pus în mișcare.

Întâmplarea îi prilejui aceste importante descoperiri, căci secretarul era însărcinat cu distribuirea rapoartelor amiralității. El trebuia să facă copii după ele, destinate funcționarilor superiori și ofițerilor Oficiului Marinei. Betty habar n-avea, că lucrul ei de copistă se învârtea în jurul unor afaceri atât de însemnate, și secretarul avusese prudența să nu i-o spună.

Corespondența referitoare la aceleași chestiuni, era de mai mică importanță. A șaptea zi, Betty sosi cu niște coli indigo, ce cuprindeau alt soi de corespondență.

Secretarul părea a fi hotărât să lichideze toată corespondența restantă cu comitetul său. Thomas se aruncă cu un zel deosebit asupra acestui material. Dar

când avu dinainte fotografiile, făcu ochii mari, căci nu pricepea nimic din cele cuprinse în ele. Erau scrisori foarte scurte către fiecare conducător al comitetului, concepute în expresii voalate, și singurul fapt ce reieșea lămurit, părea să fie că se plătiseră bani la vreo treizeci de persoane.

Ce însemna această comedie?... Thomas ședea pe un scăunaș tapetat cu mătase, din budoarul Dorei Grün, și se gândea.

Doamna sta întinsă într-un chaise-longue, îmbrăcată într-un kimonou de mătase, și se gândea dacă Betty va putea duce la capăt ce i se cerea. Thomas întrebă:

— la ascultă! Ce afacere comică mai e și asta! Tu trebuie să cunoști legătura în această chestie. Comitetul plătește la vreo treizeci de oameni bani, și comunică faptul, aceasta în expresii voalate membrilor săi. Ce să fie asta?

— Prostule! - răspunse Daisy - Desigur că cei care au primit banii, au fost mituiți!

— Drace! - exclamă Thomas, se aplecă asupra hârtiilor, și i se păru că se deschidea cerul.

Betty urmă să lucreze, și nici vorbă nu era să i se oprească activitatea. Ea strânsese deja o mică avere, pe

care o depusese la o bancă, și acum începu să devină zgârcită.

După ce urmări cu îndârjire corespondența timp de paisprezece zile, Thomas o interpelă într-o seară pe Betty, în locuința lui Daisy:

— la să-mi spui - zise el - nu știi cumva dacă există pe la voi vreo listă a oamenilor cărora comitetul le-a dat parale?

Betty stătu un moment pe gânduri. Era obișnuită să-și scrie lucrările în mod cu totul mecanic, fără să se gândească la ceva în timpul lucrului; dar în cele din urmă își aduse aminte.

— Da - zise ea - a fost chiar o sumă imensă: s-au distribuit un milion de dolari! la stai puțin! Cui naiba au dat banii ăștia? Da, îmi amintesc; erau niște bani pentru persoane ale căror nume apar mereu prin gazete și care țin pretutindeni discursuri politice. Dar cum îi cheamă pe fiecare în parte, bineînțeles că n-am reținut!

— Nu face nimic - zise Thomas, privind-o pe fată drăgăstos; - numai lista dacă mi-ai da-o.

— De! - zise Betty; - nu-i un lucru așa de ușor! O ține-ncuiată în biroul lui, și dacă observă că lipsește, atunci scandalul e gata!

Thomas îi luă un interogatoriu lung asupra moravurilor și obiceiurilor secretarului, și ca rezultat căzură de acord că trebuia să aștepte o conferință a tânărului cu șefii săi. Astfel de discuții durau totdeauna mult, și în timpul când ele aveau loc, Betty trebuia să rămână în odaie, ca să ia seama la telefon.

Într-un asemenea moment, ea trebuia să pună mâna pe listă, luând-o din sertarul biroului, ce rămânea descuiat, și s-o copieze la repezeală.

Planul fu discutat în toate amănunțimile. Thomas află că lista celor care primiseră parole se afla în al doilea sertar de sus, în partea stângă a biroului, și socotindu-se timpul necesar cu copiatul, ajunse la concluzia că planul trebuia să reușească.

Trei săptămâni de-a rândul, zi de zi, Thomas așteptă în locuința Daisy Green clipa în care avea să pună mâna pe listă. El așteptă în zadar trei săptămâni. Lucrurile ajunseră așa de departe, încât chiar nervii solizi ai tinerei Betty începură să se tocească, și declară că nu mai putea să îndure tensiunea.

Dar iată că sosi și ziua în care secretarul fu chemat în biroul șefilor săi, la conferință. Ziua veni, dar n-aduse succesul! Tânărul, mai înainte de a-și părăsi biroul,

încuiase toate sertarele. Tocmai în timpul din urmă sosiseră o grămadă de scrisori, ce fuseseră, toate, încuiate îndată. Desigur că printre ele se aflau hârtii importante!

Thomas era gata să explodeze dar se liniști repede, gândindu-se că nu-i putea folosi la nimic să facă acum pe sălbaticul.

De asemenea n-ar fi avut niciun rost să plece la New York, ca să se sfătuiască cu Osaki. Aci trebuia să acționeze singur.

Avea un vechi și bun principiu, care, în profesiunea lui, merita toată atenția. Unui agent cu adevărat mare nu-i este îngăduit decât în cazul extrem să întreprindă personal acțiuni, ce i-ar destăinui în mod neîndoios vinovăția, dac-ar fi prins.

Așadar, când există posibilitatea să fie prins, e mai bine să lucreze cu mâna altuia. Aci însă era vorba de spargerea unui birou, fapt pe care nu trebuia să-l întreprindă personal.

Dimineața aranjă astfel lucrurile ca să se întâlnească cu Betty, înainte de sosirea ei la serviciu, și stabili pentru seara aceea, o întrevedere între ea, prietena ei și dânsul, care voia să pună acum totul pe o carte! În biroul salonului Dorei Grün, Thomas își azvârli momeala. El promise lui

Betty și amicului ei 50.000 de dolari, dacă făceau a doua zi ce le va arăta el.

Secretarul venea întotdeauna la biroul lui cu un ceas mai târziu decât secretara. Tânărul trebuia să vină cu zece minute după sosirea dactilografei și să-l întrebe de secretar. Atunci secretara trebuia să apară pe sală și, dacă era nevoie, să joace un fel de comedie.

Ea trebuia să declare cu voce tare, că secretarul aștepta de mult sosirea tânărului și că voia să-i telefoneze imediat acasă, ca să se grăbească. Apoi avea să-l poftască pe tânăr în odaie, arătându-i secretarul cu pricina, pe care el trebuia să-l spargă, luând toate hârtiile ce se aflau acolo, și vârfându-le în servieta pe care trebuia să-o aibă cu el. Thomas trebuia să ia în primire hârtiile, și să-i înmâneze, în schimb, 50.000 de dolari.

Bineînțeles că, după puțină vreme, dactilografa avea să părăsească biroul și, întâlnindu-se peste câteva minute cu iubitul ei, să fugă împreună. În statele Sudului, când doi oameni se iubesc, pot duce acolo o viață plăcută, fără teamă de a fi arestați, când posedă 50.000 de dolari.

Thomas observă, îndată ce-și expuse planul, că tânărul era gata să-și dea concursul ca să câștige cei 50.000 de dolari. Dar agentul află, cu această ocazie, că

Betty avea mai mult spirit practic decât prietenul ei. Fata declară, cu toată franchețea, că ea condiționa executarea proiectului de un avans de 25.000 de dolari. Căci trebuia să conteze și pe posibilitatea ca iubitul ei să fie arestat, risc pe care nu înțelegea să-l suporte decât în schimbul a 25.000 de dolari.

Thomas se opuse la început, dar Betty rămase neclintită, ba chiar stăruia ca suma să fie exact cea arătată de ea, iar Thomas suspină și completează un cec asupra unei bănci din Washington pentru suma de 25.000 de dolari.

Apoi aduse un săculeț de piele în care se găseau unelte pentru spargere, făcute din oțelul cel mai tare. Iubitul Betty fu inițiat în manipularea instrumentelor, după care apoi se despărțiră. Thomas plecă la hotel, având înaintea-i o noapte de nesomn, iar în Urmă o convorbire ce nu fusese lipsită de primejdie. Betty, și iubitul ei mai intrară într-un bar, șezură într-un colț retras și discutară în șoaptă ce aveau de făcut în ziua următoare.

Locul în care Thomas trebuia să aștepte predarea servietei fusese bine precizat. Agentul se duse, cu o jumătate de ceas mai înainte, la locul convenit, ca să aștepte servieta. După ce trecu un Sfert de ceas peste ora hotărâtă, el se neliniști; când trecu o jumătate de oră, eră

aproape disperat, iar peste un ceas, când secretarul trebuia să fie de mult la birou, el trase o-njurătură groaznică și seduse la salonul Dorei Grün.

O găsi ocupată cu niște lenjerie de mătase și-i făcu semn din ochi să vină în birou. Când află că nimeni nu fusese pe acolo, el aproape că își pierdu firea și, pentru o clipă, nu știu ce trebuia să facă. Apoi se repezi până la Oficiul marinei și făcu cercuri largi și mici în jurul acestei instituții, dar nu putu să dea de urma complicilor săi.

Deodată fu cuprins de o bănuială grozavă. Luă în grabă un automobil și se duse la banca lui. Bănuiala lui luă forme palpabile: cecul de 25.000 de dolari fusese prezentat de dimineață, la cinci minute după deschiderea casei, și se plătise. Se întoarse în fugă-la salonul Dorei Grün, pe care o sili să se-mbrace, și o duse până în fața casei în care locuia Betty; aci avea să se intereseze de soarta ei. Dora coborî treptele cu informația dată de mama fetei. Aceasta căpătase concediu, și plecase în călătorie pentru patrusprezece zile, cu o destinație necunoscută.

Thomas era sigur că cei doi complici o șterseseră, fără să-și îndeplinească misiunea lor primejdioasă! El socoti că, cu banii pe care îi încasase până acum, Betty avea destul ca să-și poată aranja viitorul. Și se blestemă

pe sine și lumea întreagă.

Acum era în situația disperată de-a trebui să raporteze lui Osaki ce se întâmplase. Iar asta echivala pentru el cu o sinucidere! În plus era sigur că cei doi aveau să-i denunțe, atât pe el, cât și pe șeful său Osaki!

Când Thomas își perindă prin minte toate aceste împrejurări, îl trecură toate sudorile spaimei și luă o hotărâre disperată.

Porni drept spre Oficiul marinei. Era după-amiază; Voia să capete siguranța dacă Betty fugise într-adevăr, sau ce se întâmplase pe acolo? O idee îi trecu prin minte ca un fulger. Voia să-ntrebe de Betty și să declare că era trimis de familia mamei sale, ca să-i comunice că mama ei avusese un accident mortal!

Voia deci să facă o anchetă chiar în cușca leului...

Pe când se afla pe sală, îl văzu pe secretar trecând pe dinaintea lui cu câteva hârtii în mână, și intrând într-o altă odăiță.

Fără să mai stea mult pe gânduri, și urmându-și inspirația instinctivă, intră repede în biroul secretarului. El se văzu singur în odaie. Dintr-o săritură, fu la birou, găsi sertarul în care se aflau, după descriția lui Betty, hârtiile cele importante, și-și vârî mâna în geantă. Scoase un

instrument complicat din oțel pentru spargeri, desfăcu o lamă, și-i puse vârful ascuțit în broasca sertarului, pe care-l trase afară fără greutate. Apucă apoi dintr-odată vraful de hârtii din sertar și-l vârî în servietă, când fu izbit de un zgomot. În fața ușii se auziră, niște voci. El se lăsă pe covor și cu pași de pisică ajunse la ușă. Își lipi urechea la gaura cheii, dar ce auzi, îl lovi drept în inimă. Vocile sușuiau chiar în fața ușii, ziceau că „mai trebuiau să aștepte până ce va ieși afară”.

Atunci înțelese că teama, de a nu fi trădat de Betty, se adevărase! Desigur că fusese văzut intrând, și desigur, jocul lui fusese descoperit!

Dar poate mai era vreo șansă de scăpare! Poate era vina nervilor supraîncordați! Tot aplecat, și cu urechea la ușă, era ferm hotărât să-ncerce să scape. Se duse din nou la birou.

Luă de pe masa secretarei un plic mare, scrise în grabă adresa lui Osaki, pe care n-o cunoștea nici Daisy, așa că Betty n-o putuse trăda, puse în el hârtiile, îl lipi și așeză apoi scrisoarea în vraful cel mare de Corespondență, ce se afla, pe masa secretarei, gata să fie expediată. Apoi se reîntoarce la ușă, cu revolverul în buzunarul hainei, și o deschise repede. Patru oameni se aflau în sală, și două

revolvere fură îndreptate asupra lui.

Atunci răsună primul foc slobozit de Thomas. Astfel rupse mâna unuia dintre paznici și, dintr-o săritură, străbătu printre Adversarii surprinși. Când ajunse la Scară, un glonț de revolver îl lovi în spate, Căzu peste cap, pe trepte, și arma i se descărcă în cădere. Când adversarii se aplecară asupra lui, Thomas era mort!

Îi scotociră buzunarele, dar nu găsiră nimic! Așadar nu furase nicio hârtie, sau cel puțin nu le avea asupra lui! Atunci pătrunseră în camera secretarului. Se găsi sertarul spart, și un funcționar superior blestemă, declarând că era foarte logic:

Individul legase actele cu o sfoară și le dăduse drumul pe fereastră, iar un complice de-al lui le luase desigur în primire.

Pe când hârtiile și complicitățile erau căutați cu înfrigurare de poliție” corespondența ce trebuia expediată fu scoasă din camera secretarului și trimisă la poștă.

Se întâmplase așa după cum prevăzuse Thomas.

Betty fugise dis-de-dimineață cu iubitul ei, și ca să se asigure în vederea oricărei eventualități, comunicase Oficiului marinei, printr-o scrisoare pusă încă în noaptea aceea la cutie, că un individ, cu prenumele de Thomas,

încercase să-i convingă, pe ea și pe iubitul ei, să spargă biroul secretarului și să fure niște acte. Dar bineînțeles, ea era o fată cinstită, care nu se putea preta la așa ceva, și denunța, prin urmare, toată afacerea. Dar cum se temea, plecase în călătorie. De altfel, mai era amestecată în această afacere și o anume Dora Grün, proprietara unui salon de mode. Ea însă Betty, n-avusese nicio știință și socotea că nu se va întreprinde nicio urmărire împotriva ei, care denunța afacerea cu toată sinceritatea.

Această scrisoare sosise de dimineață la Oficiul marinei.

Provocase oarecare senzație. Secretarul fu chemat telefonic.

Nu lăsă decât corespondența comitetului împotriva muncitorilor japonezi, în al doilea sertar din stânga, acestora neacordându-li-se prea mare importanță. Camera însăși fu păzită în mod discret de detectivi, oamenii cărora Thomas le căzuse în cursă.

Daisy Green fu ridicată de la magazinul ei, tocmai în clipa când se pregătea să tragă obloanele. Era revoltată, tuna și fulgera. Dar funcționarii polițienești nu se prea lăsară impresionați. O conduseră la poliție, unde fu pusă mai întâi într-o celulă individuală. Apoi se sfătuiră, căci nu

știau singuri ce să facă cu această femeie, nici ce vină avea în definitiv. În buzunarele lui Thomas nu se găsi decât o notă de hotel achitată, iar în odaia lui nu se descoperi nicio bucățiță de hârtie, din care să se poată trage vreo concluzie asupra întregii afaceri.

Situația, din punct de vedere criminalist, se prezenta deci astfel. Se primise o scrisoare a dactilografei Betty; ea însă, o ștersese peste țări și mări. Se știa că un bărbat cu numele de Thomas era instigatorul unei acțiuni, pe care apoi o săvârșise chiar el însuși. Omul acesta murise, deci nu mai putea să vorbească. Se mai știa apoi că Dora Grün avea o legătură cu această afacere, dar nici prin minte nu le putea trece, care erau amănuntele chestiunii.

Se făcu o percheziție la magazin și la locuința lui Daisy, dar nu se găsi nicio urmă.

Nu mai rămânea deci altă soluție decât să o supună pe Dora Grün unui interogatoriu, de gradul întâi, al doilea și al treilea.

Dora Grün tăcu însă. Orice încercare a poliției se lovi de un mutism absolut, care nu se dezise nici când poliția, care expediase pretutindeni amprente de degete, primi raportul că mai suferise o condamnare pentru furt, într-un magazin, sub numele de Daisy Green. Ea tăcu cu

încăpățănare, și aceasta spre ghinionul ei, căci nu-și da seama cât era de avantajoasă situația ei. Din cauza tăcerii, poliției nu-i fu cu putință să dea de rostul afacerii, și gazetele nu aflară nimic din cele petrecute la Oficiul marinei.

În timpul acesta, se întâmplă următoarele. Osaki trimise, a doua zi după moartea agentului său să i se aducă poșta, și când o avu în mână, el găsi, printre altele, un plic mare, cenușiu, care purta pe față și pe dos antetul Oficiului marinei.

Când îl deschise cu băgare de seamă, ieșiră la iveală o grămadă de hârtii. Erau niște scrisori și documente, pe care le dorea de atâta vreme și care îi dezvăluiau până și cele mai intime resorturi ale comitetului anti-japonez. Doar un lucru nu-l putea înțelege: în ce mod plicul acesta ajunsese să poarte antetul oficial?

Acum rămase să aștepte apelul telefonic al agentului său Thomas. Apelul nu sosi, iar el însuși nu putea să cheme Washingtonul, întrucât nu stabiliseră niciun număr. Puse mâna pe gazete, și nici din acestea nu află nimic. Cu hârtiile primite nu știu deocamdată ce să facă, neștiind cine i le trimisese, și temându-se că ar putea fi niscaiva falsificări ale vreunui agent provocator. Situația

dăinui astfel misterioasă și primejdioasă.

Dar Osaki își păstră tot calmul și rămase la postul său.

Bineînțeles că trimise pe toți agenții de care dispunea la Washington, ca să stabilească ce se întâmplase?

Agenți afluă imediat că Dora Grün fusese arestată. Faptul fusese observat de un manechin, care-o ajutase la închiderea magazinului, și tot manechinul acesta știa că magazinul fusese percheziționat de sus până jos de poliție. Acesta îngăduise ca magazinul să continue a lucra și cea mai vârstnică dintre vânzătoare conduce acum întreprinderea, ca să asigure” salariile personalului”.

Când agenții mai afluă la hotelul unde locuise Thomas, că și odaia colegului lor fusese percheziționată, făcură stânga-mprejur și plecară la New York. Era clar că se făcuse vreo prostie, în urma căreia Thomas și Daisy fuseseră arestați. Nu afluă nimic despre moartea camaradului lor, iar Thomas raportase despre Betty și logodnicul ei niște amănunte așa de vagi că nu cunoșteau nici măcar numele fetei.

Când se întoarseră cu aceste știri la New York, Osaki înțelese că momentul era grav. Își zise că probabil Thomas

izbutise în clipa din urmă să-i trimită scrisorile și documentele primite, și se hotărî să se folosească de ele. Știa prea bine că risca să fie arestat în orice moment, și cu toate rugămințile agenților săi, rămase în locuința lui. Aici se adresase întotdeauna apelul telefonic al agentului Thomas, și el își zise „dacă omul scapă, trebuie să-i dau puțința să mă găsească, ca să aflu ce s-a întâmplat și să-l ajut”.

El luă asupra lui o sumă mare de bani și trimise departe pe ceilalți agenți, ca să nu-i pună în primejdie.

Într-o seară cercetă în liniște materialul primit. Totul era important și interesant, dar lucrul cel mai însemnat prin consecințele sale era aflarea listeide” politicienii, cunoscuți ale Statelor Unite și ai Statelor de la Sud, din care reieșea că li se plătiseră sume mari de bani. Din scrisori complimentare se putea constata, fără urmă de îndoială, că era vorba de sume plătite spre a corupe pe acești oameni în sensul vederilor comitetului pentru depărtarea muncitorilor japonezi.

— Și-n America legile sunt făcute tot de politicieni!

Osaki se gândi că n-avea mult timp de pierdut. Se așeză la birou și scrise fiecăruia din acești oameni câte o scrisoare!

Aceste scrisori erau anonime și prin ele li se comunica că o anumită persoană descoperise că erau niște ticăloși coruptibili; în plicuri puse și copia scrisorilor pe care le Primise de la comitet, în legătură cu afacerea de mituire, și o copie a întregii corespondențe fu adresată de Osaki către Casa Albă.

Când japonezul termină, se iveau zorile. Puse toate scrisorile în buzunar și părăsi casa. Când fu în stradă, îi ieși înaintea agentul lui cel mai vechi. Acesta-l luă de braț și-l sili să se urce într-un automobil.

— Căpitane - îi zise el - trebuie să luăm primul vapor! Am auzit că azi se petrece ceva pe la poliție! Eu n-am plecat, după cum mi-ai ordonat, fiindcă dacă d-ta înțelegi să-ți riști pielea, apoi a mea nu e mai scumpă! Acum însă, trebuie s-o ștergem degrabă! Știi că lucrez de două luni la o gazetă, și acum un ceas a sosit primul nostru reporter; se agita ca un maimuțoi și ne-a spus că-i trebuia mai multe coloane din pagina întâia căci trebuia să se producă arestarea unui mare cuib de spioni! Dumnezeu să-l binecuvânteze pe idiotul de detectiv, care s-a apucat să-i spună această poveste iubitului meu coleg! Cum nu poate fi vorba, decât de afacerea noastră, tocmai veneam să te iau. N-aș prea vrea să văd numele d-tale și pe al

meu, tipărite cu litere groase.

Osaki bătu în geamul automobilului. Șoferul întoarse și porni înapoi, spre locuința lui. El îl lăasă să-l aștepte; apoi coborî treptele împreună cu o bătrână japoneză și porniră spre port. Se mai opriră la un oficiu poștal și apoi la un magazin, de unde se putea cumpăra cele necesare călătoriei.

Când vaporul, pe care cei trei pasageri obținură locuri în ultimul moment, ieși din apele de sub jurisdicția americană, Osaki urcă pe punte, și se uită înapoi, peste mare: coasta Americii nu mai era de recunoscut.

În țara pe care o lăsaseră în urmă, acum exploda bomba!

Acțiunea contra muncitorilor japonezi nu mai putea fi înscenată. Chiar în America e foarte prost pentru politicieni, când se dă în vileag că au fost mituiți ca să voteze vreo anumită lege. Afară de asta, hârtiile originale erau în mâna dușmanului, care se putea folosi de ele într-o ședință a Ligii Națiunilor, dacă ar mai fi vorba ca să se pună în practică aceste legiuiri.

*

Daisy Green se muiase în a cincea zi de detențiune. Ea mărturisi totul, după ce i se arătase mai întâi scrisoarea

lui Betty, după ce i se prezentase lucrurile ce aparținuseră lui Thomas, și după ce i se mai spusese și minciuna că și Betty fusese arestată și mărturisise totul. Ea destăinuie cu volubilitate tot ce se petrecuse și îl trădă și pe căpitanul Osaki. Japonezul fugise, agentul Thomas era mort, iar Betty și prietenul ei o șterseseră și nimeni nu mai putea pune mâna pe ei!

În urma propriilor ei mărturisiri, fu condamnată la doi ani închisoare. Nu-și trădă activitatea de la San-Diego, căci altminteri i-ar fi mers mult mai rău!

Dar și așa îi merse destul de prost, căci poliția găsi la locuința ei livretul de economii de la bancă, îi confiscă tot ce poseda și-i desființă apoi și magazinul.

Când părăsi, la începutul acestui an, închisoarea, era îmbrăcată cu aceleași veșminte ca și la intrarea în temniță. Numai că acestea nu mai erau noi și elegante, ci mototolite și în dezordine. Părăsi închisoarea fără niciun ban. Străbătu agale drumul de la închisoare până la o casă deocheată din port. Se opri adesea în loc, în speranța nebună că vreunul din oamenii lui Osaki o va lua de braț, ca s-o urce în vreun automobil. Nu renunță la această speranță decât în clipa în care poarta casei de perdiție din port se închise în urma ei!

IX

ARME INDIENE

În momentul când a fost scrisă această carte, lupta era încinsă între cârmuirea engleză și indieni.

Totul a început la 5 Aprilie 1929, într-o zi când o bombă fu aruncată în sala de ședințe a Parlamentului indian din Delhi. Bomba n-a explodat, nimeni n-a fost rănit, și actul de protest al indienilor dăduse greș; nu s-au ridicat flăcări, spre a preface totul în foc și sânge!

Bomba fusese aruncată, fiindcă o zi mai înainte Sir George Simon își încheiase marea-i cuvântare asupra lucrărilor comisiei guvernului englez, condusă de el, pentru studiul chestiunii regimului indian, în așa fel, încât naționaliștilor indieni le rămăsese puține speranțe pentru împlinirea dorințelor lor. Aceste dorințe tindeau ca Anglia să acorde Indiei regimul unui dominion englez, în care indienii să se bucure de o libertate relativă.

Încă de la sosirea lui Sir George Simon împreună cu comisia lui în India, se născură incidente. Șefii naționaliști indieni sabotară, sub conducerea lui Pandit Montilal Nehru, lucrările comisiei, și-n curând izbucniră în diferite regiuni

ale țării tulburări sângeroase. Numai o parte a mahomedanilor indieni dădu concurs comisiei, punându-se într-o opoziție pronunțată față de naționaliștii indieni, și prin întreaga lor atitudine erau filoenglezi declarați.

Dar acest sprijin dat de mahomedani trăgea prea puțin în cumpănă față de marele ajutor pe care comisia îl primi de la prinții indieni. Acești prinți nu erau împinși de partea Angliei de nicaiva motive morale, ci doar recunoașterea că, fără protecția Angliei, flacăra incendiului ar cuprinde în curând stâlpii palatelor lor.

Bomba, pe care șefii naționaliști indieni au aruncat-o ca protest împotriva discursului lui Sir George Simon, n-a explodat. Comisia își încheiase lucrările în India, și era sigur că avea să dea un raport guvernului din Londra și să facă propuneri, ce nu mulțumeau câtuși de puțin dorințele naționaliștilor indieni și care, în niciun caz, n-aveau să îmbunătățească starea masei indiene.

*

Maharajahul din Oodeypore e unul din cei mai puternici prinți ai Indiei, un om bătrân, un partizan ortodox al religiei sale, un mare prinț. El domnește în capitala cu același nume a întinsei sale țări, într-un palat, din care privirea lui se poate întinde peste un mare lac, creat

artificial. Sute de femei trăiesc după zidurile haremului său, care formează un mic oraș.

Se văd cele mai minunate clădiri, destinate cultului religiei și cinstirea maharajahului. Pe străzile din cetatea palatului trec elefanții sfinți, purtând în spinare nobili, la a căror cingătoare strălucește sabia lată și încovoiată, închinată prințului lor. La serbări, la reprezentații, poporul cascadează gura în preajma palatului, ai cărui pereți și ziduri inspiră un respect adânc ochilor indienilor.

O nenorocire îl lovește pe maharajahul din Oodeypore, prințul cel puternic. Fiul său, major și purtând titlul de moștenitor al tronului, era schilodit! Picioarele-i sunt pocite, fața e o strâmbătură.

Moștenitorul tronului are două soții și doi copii, educați de o europeană. Casa în care locuiește această englezoaică, Miss Edith Sholiwer, situată în afară de teritoriul palatului, e pașnică și liniștită.

Cu excepția educatoarei, nimeni nu se îngrijește de cei doi copii, care se dezvoltă aici, care trebuie să-nvețe engleza, și a căror inteligență trebuie să se îmbogățească cu toate cunoștințele pe care o guvernantă din apus le poate împărtăși.

Cât e de depărtată această căsuță de palat, câte

ziduri se interpun între englezoaică și locuitoarele palatului! Totuși asta nu oprește ca multe știri din cetatea palatului s-ajungă până la Urechile guvernantei. E rolul servitorilor de a duce numeroasele bilete și scrisori, și de a îndeplini fel de fel de însărcinări, căci la curtea din Oodeypore, ale cărei case adăpostesc sute de femei se țin multe intrigi!

Într-o seară, pe când cei doi copii dormeau, o motocicletă puternică oprește în fața verandei căsuței. Un englez, un tânăr în costum alb de tropice, sprijină o roată de scara verandei, stinge farul și-și salută, cu mânușa-i de motociclist, compatrioata, care se apleacă peste balustradă. El obișnuiește să treacă o dată pe săptămână. E un ofițer englez al armatei de ocupație, un agent de informații, prin intermediul căruia Miss Edith Sholiwer a ajuns la curtea din Oodeypore. Ca să preîntâmpine orice bănuială, cei doi și-au zis din capul locului văr și verișoară, și obiceiul e ca rudele să se viziteze mai des, când trăiesc laolaltă în aceeași țară străină.

Miss Edith Sholiwer era la postul ei. Ea-și da raportul, mai ales că-n seara aceea tocmai avea de povestit o întâmplare, ce-o impresionase prin tragicul ei. Acum câteva zile, moștenitorul tronului din Oodeypore își luase o

a treia nevastă. Ea era dintr-o familie egală ca rang, prin naștere, fiind fiica unui prinț însemnat, și Edith Sholiwer o văzuse la intrarea în palat. Era o fată foarte tânără, de statură frumoasă și cu o față nobilă; o ființă delicată care acuma intra în haremul moștenitorului tronului, poreclit de englezi Baby.

Edith Sholiwer primise informații exacte despre cele petrecute.

Tânăra soție își văzuse bărbatul, pentru întâia oară, când cununia se săvârșise deja, în haremul din Oodeypore. Moștenitorul tronului venise șchiopătând în odaia ei, și când ea-l văzu, scoase un țipăt. Bineînțeles că nimeni n-ar putea spune cum s-au desfășurat lucrurile; sentinelele palatului nu se adunară decât atunci când o femeie, urcată pe parapetul casei, se cățărăse pe creasta zidului, strigând în noapte. Luna cădea pe veșmântul ei alb, și sentinelele stăteau jos, privind speriate și îngrozite, fără să știe ce să facă. Strigătul femeii, al cărei accent era disperat, fu întrerupt de urletul unui glas de bărbat; apoi se făcu o clipă tăcere. După o ieșitură de zid, o umbră se cățără peste pervaz. Deodată se iviră pe zidul palatului două chipuri luminate de lună, și mai înainte ca strigătul femeii să se fi stins de tot, ea fu înșfăcată ca un pachet și trasă în

interiorul palatului, printr-o scobitură a zidului.

Urmarea tragediei a rămas necunoscută tuturor spionilor casei. Ea s-a consumat în noaptea, adâncă! Locuitoarele haremului din Oodeypore avură de lucru spre a împiedica pe cea mai tânără tovarășă a lor de soartă să-și împlânte un pumnal în inimă! Tovarășele de soartă ale tinerei ființe unseră cu alifii vânătăile ce-i acopereau pielea, și-i bandajară rănilor. Ultima intervenție, în soarta acestei fete, o făcură tăind la timp o frânghie menită să pună mai repede capăt vieții acestei copile.

Informațiile pe care Edith Sholliwer le primise, arătau că tânăra femeie refuza și acuma să mănânce și să bea, și zăcea pe patul ei.

Englezului, căruia Edith Sholliwer îi istorisi aceste fapte, i se urcă sângele în obraz, și-și stinse țigara în pahar.

După o pauză lungă, el zise:

— Și altceva?

— Se prea poate să-ți povestesc în curând... Cineva pretinde că un lucru foarte important, ceva nemaiauzit s-ar fi petrecut de curând la Bombay. În cercurile studenților trebuie să se fi pus ceva la cale. Știi calea pe care astfel de știri îmi parvin la ureche. Una din servitoarele mele are un

fiu, care exercită la Bombay profesia de piccolo. În slujba lui, el vine în contact cu tineri, care sunt șefi ai naționaliștilor indieni. Trimit adeseori pe această femeie la Bombay. Față de ea am pretextul unei scrisori importante, pe care trebuie s-o ducă. De fapt, sunt câteva rânduri nevinovate, adresate unei prietene. În modul acesta obțin ca ea să-și vadă băiatul, pe care-l idolatrizează, într-atât, încât îi păstrează toate cuvintele în memorie. Apoi, când îmi dă raportul, știe orice cuvânt pe care el i l-a spus, și e fericită să mi le reproducă.

Englezul își aprinse o nouă țigară și apoi zise:

— Chestiunea mă interesează. Cum ai făcut ca femeia să capete atâta încredere în dumneata?

— N-a fost greu! Sunt încredințată că sunt singura ființă pe lume care s-a purtat bine cu ea în viața ei.

— Da - zise ofițerul, așa trebuie să fie, De altfel, îți pot destăinui că bomba a fost aruncată încă de ieri!

— Unde?

— În parlamentul din Delhi... Dar n-a explodat și n-a produs nicio pagubă!

— Dacă ar fi explodat, aș fi avut veșnic remușcări! Ar fi trebuit să te chem pân-aci, dar m-am zis că numai cuvântul „bombă” nu era destul, ca să întreprinzi ceva. Și

mai mult nu putusem să aflu.

Cei doi vorbitori mai șezură pe terasă, la lumina unei lămpi tremurătoare, până la miezul nopții. Era tăcere și nu se auzea nicio șoaptă. Când ofițerul își aprinse farul motocicletei și încălecă, se întâmplă ceva. Un strigăt prelung și dureros sfâșie tăcerea nopții. Ofițerul se uită îndărăt.

În spatele lui, cu contururi întunecate, pe care nicio lumină nu le preciza, se ridicau zidurile palatului. În odăile cele mai de sus, o femeie striga, desigur. Ofițerul puse mașina în mișcare. Miss Sholiwer se afla lângă el. Privindu-l în față, văzu că-și mușcase buzele. Mai-nainte de a porni, el zise:

— Nu e drept că se interzice unui locotenent al Majestății Sale să tragă un glonț în burta acestui animal!

*

Servitoarea se întoarce din lunga ei călătorie și îi comunică lui Miss Edith Sholiwer, strălucind de bucurie, că băiatul ei trăia și era fericit! Ea povesti multă vreme, până ce ajunse să reproducă spusele băiatului, despre viața lui la oraș.

Când ajunse aci, deschise deodată niște ochi speriați și murmură fără vreun motiv:

— Ție, stăpână, n-are să ți se întâmple nimic!

Edith Sholiwer își concentra deodată toți nervii asupra acestei chestiuni.

Explozia de sensibilitate a femeii însemna, desigur, prevestirea vreunui eveniment amenințător. Ea rămase tăcută, nu zise nimic, și aștepta ca femeia să urmeze.

Dar aceasta spuse numai o singură frază:

— Bomba va distruge vaporul, când oamenii cei răi se vor duce la casele lor! Ție, stăpână, nu ți se va întâmpla niciun rău; tu ești la noi!

„Bomba” era, fără discuție, bomba ce fusese aruncată în Parlament. Ori poate că nu era așa! De ce vapor era vorba?

Era oare amenințarea unui al doilea atentat?

Discuția între cele două femei avusese loc într-o seară.

Era în timpul când educatoarea trebuia să se ocupe de cei doi copii încredințați ei, care ședeau tăcuți și adânciți asupra caietelor de socoteli.

Ea-i duse la odihnă mai curând ca de obicei și-și zise că trebuiau să comunice mai departe cele aflate. N-avea voie să părăsească locuința, dar știa că mai exista un mijloc, ca să cheme un soldat din postul militar englez,

care cantona la Oodeypore.

Acest mijloc fusese stabilit cu un an mai-nainte, când ea-și luase funcția în primire; dar acum se temea că semnul convenit, de care nu se folosise niciodată, fusese uitat de mult. Totuși, trebuia să-ncerce!

Se duse în punctul cel mai înalt al casei, aprinse două becuri, unul roșu și unul alb și pentru ca nimeni să nu capete vreo bănuială, se așeză și ea pe terasa unde ardeau becurile, și-ncepu să citească o carte la lumina lor. Între foile cărții se afla o scrisoare, pe care o scrisese dinainte, la rezeală; era redactată în stil telegrafic, către „vărul” ei, cu rugămintea să vină negreșit în zorii zilei, din garnizoana lui, care nu era prea departe, spre a-i face o vizită.

Becurile ardeau de vreo jumătate de oră, fără ca să survină ceva. Nu se vedea țipenie de om în jurul casei. Servitorii dormeau în încăperile din dos, iar alea ce trecea pe dinaintea casei se-ntindea pustie. Edith Sholiwer chiti plicul scrisorii așa că toată scrisoarea formă acum un ghemotoc de hârtie; apoi continuă să răsfoiască prin carte.

Ea respiră ușurată, când auzi în depărtare zgomotul unei motociclete. Se uită, prevăzătoare, peste balustrada verandei.

Lumina unui far strălucea acum prin noapte, și o motocicletă înainta pe alee, într-un tempo moderat. Spre nespusa ei bucurie, zări uniforma unui soldat. Mașina se opri dinaintea casei, sub verandă, și bărbatul care o conducea, descălecă, trecu în lumina farului și-și făcu de lucru la motocicletă. Edith Sholiwer recunoscuse uniforma unui sergent al armatei engleze. Ea ar fi dat mult, să poată alerga până jos, ca să vorbească cu compatriotul ei, dar se abținu s-o facă, căci știa prea bine că trebuia să evite orice bănuială. Aruncă bucățița de hârtie de pe balustradă; aceasta căzu pe pământ, e drept că în întuneric, dar sergentul avea ochiul ager, și se cam așteptase la o asemenea întâmplare, așa că zări hârtia pe jos. Împinse, motocicleta într-acolo, își făcu de lucru la pedalele mașinii, puse mâna pe hârtie, încălecă, porni apoi motorul și se pierdu în noapte.

Telegrama Edithe Sholiwer fu transmisă în aceeași noapte de telegraful cantonamentului militar.

A doua zi, dis-de-dimineasă, ofițerul de informații sosi la guvernantă. El fu la început de părere că povestirea dezlânată a bătrânei avu ca subiect bomba deja aruncată, dar după o gândire scurtă, el își schimbă părerea. Cuvântul „vapor” îi dădu de gândit, și când luă în

considerație faptul că membrii comisiei Simon pluteau în momentul acela pe mare, și când își mai zise că, în definitiv, furia naționaliștilor indieni luase naștere tocmai din cauza modului cum această comisie înțelesese să-și facă datoria, atunci el stabili că afacerea era atât de serioasă, încât trebuia s-o comunice imediat mai departe.

După o lungă discuție cu Edith Sholiwer, dânsul renunță să o mai interogheze și el pe bătrâna care adusese știrea și se aruncă pe motocicletă, pornind ca o furtună. Își notase mai întâi cu îngrijire numele băiatului femeii și locul unde el își făcea serviciul.

Serviciul englez de spionaj din India lucrează cu un personal numeros. Pân-acum câțiva ani, principala lui preocupare era vânătoria de agitatori comuniști, dar lucrurile s-au schimbat între timp.

Acum goana era dusă împotriva naționaliștilor indieni; aceasta era prima grijă a englezilor, întrucât aceștia îi amenințau în gradul cel mai înalt în momentul de față. Cartierul general de la Bombay aproape își pierdu cumpătul, când îi sosiră comunicările de la Oodeypore, și îndată căpătă încredințarea că nu putea fi vorba de nimic altceva, decât de un atentat plănuir pe vaporul cu care comisia Simon se întorcea spre casă.

Telegrafia fără fir, intră în legătură cu vaporul, care tăia valurile în calea sa spre Londra. Aceste comunicări pârură a nu-l prea impresiona pe căpitanul vasului. El răspunse pe aceeași cale că avea avantajul de a se afla pe puntea de comandă a unui vapor ce nu conținea bombe.

În Bombay, telegrama produse enervare, și se telegrafie din nou că era vorba de o afacere serioasă, ce nu îngăduia să se glumească, fiind în chestiune viața unor funcționari superiori ai guvernului, și deci căpitanul să binevoiască să-și percheziționeze vasul.

Din noul răspuns telegrafic al căpitanului, cei din Bombay afluă că vasul fusese cercetat peste tot, de sus până jos, și că nu se putuse găsi nicio bombă. Căpitanul își mai îngădui gluma de a face și el o întrebare, și anume: să i se spună în care parte a vasului său trebuia să fie bomba, căci ar avea mare poftă s-o descopere, mai înainte de a exploda.

Cum nu i se putea da această indicație, și cum toată afacerea plutea în întuneric, telegramele încetară.

În schimb, un agent al Serviciului de spionaj, împreună cu doi oameni, se transportară la Oodeypore. În puterea nopți bătrâna fu ridicată de la locuința lui Miss Edith Sholiwer, fu aruncată într-un automobil și pornită la

Bombay. În dimineața următoare, un ofițer englez aduse la curtea din Oodeypore știrea că bătrâna trebuise să fie în siguranță, deoarece sosiseră indicații că femeia prezenta semne de nebunie. Fusesse recent la Bombay și i se surprinsese o convorbire cu un tânăr, din care reieșea că viața copiilor dați în îngrijirea lui Miss Sholiwer ar fi fost primejduită de prezența bătrânei.

Știrea și motivarea arestării bătrânei nu prea fură luate în seamă la Oodeypore. Prea puțin le păsa chiar de copii, ca să se mai intereseze de soarta unei femei bătrâne, ce nu interesa pe nimeni. Dar Miss Sholiwer era foarte nemulțumită de modul cum se procedase. Avea remușcări față de bătrână și avu de luptat cu propria ei conștiință, ca să-și regăsească liniștea.

Nici cei de la Bombay nu erau mulțumiți de mersul lucrurilor. Bătrâna nici nu deschise gura; nu spuse nimic din care să se poată deduce ce voise să-nțeleagă prin cuvintele rostite către Edith Sholiwer, și nu le rămase altceva de făcut decât s-o trimită acasă. Când sosi la Oodeypore, ea-și reluă serviciul, tăcută și închisă, iar englezoaica și bătrâna se fereau să se mai întâlnească...

Dar iată că poliția din Bombay operă o captură. Ea urmărise în ascuns activitatea fiului bătrânei, și stabilise

că el servea într-o casă deja cunoscută ca fiind locul de întâlnire al studenților indieni, care studiaseră în Europa. Poliția făcu o razie în tăcere, dar cu mare desfășurare de forțe. Spre a simplifica chestiunea, ea arestă, în noaptea când își desfășură acțiunea, toate persoanele prezente. Astfel puse mâna pe servitor și pe încă treizeci de persoane care, până una alta, fură băgați la închisoare, rămânând să se stabilească la urmă motivul detențiunii.

Apoi începu o percheziție sistematică a casei. Nu se luă prizonierilor hainele, și fiecă bucată de hârtie fu cercetată; astfel avură ceva mai mult noroc:

În buzunarul unuia din arestați se găsi o scrisoare adresată unui prieten din Calcutta, în care nu era vorba decât de chestiuni personale neînsemnate între trimițător și adresant, dar o singură frază își avea însemnătatea. În aceasta se spunea că se câștigaseră doi prieteni în favoarea acțiunii lor, și anume Gampat Cinerajadhasa și Purshotam Sen. Ei își luaseră o anumită sarcină, pentru cazul când prima încercare nu izbutea. Se mai găsi și o a doua scrisoare, venită de la Delhi la Bombay. Și această a doua scrisoare se ocupa aproape numai de chestiuni personale, dar cuprindea și o frază, în care se spunea că, după neizbutirea primei încercări, speranța le era în cei

doi, Gampat Cinerajadhasa și Purshotam Sen.

Dacă poliției i-ar fi căzut în mână aceste două scrisori, fără să fi știut de vorbele rostite de bătrână, ea le-ar fi aruncat desigur, încolo, ca necuprinzând nimic interesant. Dar cum se puse să combine: „prima încercare” era fără îndoială bomba ce fusese aruncată în parlamentul de la Delhi, care într-adevăr nu reușise; și după toate aparențele, acum era vorba, în cele două scrisori, de un al doilea atentat, pe care trebuiau să-l înfăptuiască oamenii al căror nume era pomenit.

Astfel se începu interogatoriul tuturor părtașilor, dar nu se descoperi nimic. Toți arestații fură puși deci în libertate, punându-se însă pe urmele lor agenți mahomedani, care să-i supravegheze, ca să poată găsi locul de adăpost al celor doi indieni, arătați în cele două scrisori. La început, afacerea dădu cu totul greș. Servitorul fu „cercetat îndeaproape” în toate chipurile îngăduite în India; ba se încearcă și-un vicleșug.

Se spuseră numele găsite în corespondență, zicându-i că era de prisos să mai ascundă, de vreme ce povestise totul mamei sale.

Deci, să nu mai piardă vremea și să repete toată povestea pe care, bineînțeles, o cunoșteau deja. Se putu

observa înmărmurirea ce-l cuprinse, când i se pomeni numele mamei sale și al celor doi; dar mai mult nu putură scoate de la el. Fu deci pus și el în libertate, punându-se și pe urmele lui agenți mahomedani, cărora însă el izbuti să li se sustragă chiar din prima noapte.

Tocmai când disperaseră și nu mai știau într-adevăr ce să facă, o ceată întreagă de agenți mahomedani se înfățișă pretinzând cu insistență o bună recompensă, întrucât aflaseră cine erau cei doi indieni, despre care vorbeau scrisorile. Li se acordă recompensa și atunci aflară că era vorba de doi studenți, care studiau încă de un an la Londra. Serviciul de spionaj controlă îndată aceste comunicări și aflară că numele corespundeau exact, că cei doi erau studenți la Londra, și că se stabilise că, în timpul prezenței lor la Bombay, avuseseră legături întinse cu naționaliștii, cu care simpatizau.

Acum începură să se dumirească. Naționaliștii pregătiseră două atentate: primul era azvârlirea bombei în parlamentul din Delhi, iar, în caz de neizbândă, doi oameni așteptau sosirea vaporului la Londra, ca să săvârșească un nou atentat, împotriva comisiei S'imon. Aceste două persoane erau desigur cei doi. Studenți, Gampat Cinerajadhasa și Purshotam Sen, și afacerea nu se mai

petrecea la Bombay, ci era de resortul domnilor de la Londra.

Miss Edith Sholiwer trebui să cheme într-o zi un medic militar englez, ca să vadă ce avea unul din cei doi copii încredințați îngrijirilor ei de către maharajah. Copilul zăcea bolnav în patul său. Medicul sosi după amiază și stabili că totul se datora unei inflamații a amigdalelor; ordonă niște prișnițe și alte medicamente, și stătu apoi de vorbă cu Edith Sholiwer.

Englezoaica era foarte deprimată; avea o dorință irezistibilă să-și părăsească postul, și, afară de asta, mai avea și o teamă serioasă. În săptămâna din urmă, venise de două ori la dânsa „vărul” ei, ca să discute modalitatea de a se pune din nou în contact cu cercurile naționaliste, așa ca să nu bată la ochi.

Bineînțeles, că nu mai putea fi vorba să se mai folosească de bătrână, căci, după ce se aflase din gura ei planurile de atentat, izvorul acesta de informații secase. Edith Sholiwer mai era de părere că se compromisese față de acele cercuri, ca delatoare, că trebuia să i se îngăduie să plece cât mai curând.

Cunoscutul ei trebuie să recunoască, în cele din urmă, dreptatea afirmărilor ei, și ea aștepta acum ca

tânărul englez să vină să-i spună că se putea îmbarca pentru patrie. Se va găsi desigur vreun motiv plauzibil, pentru ruperea contractului dintre ea și prințul indian.

După ce doctorul pleacă, Edith Sholiwer își chemă bătrâna slujitoare, ca s-o înlocuiască la căpătâiul copilului bolnav.

Dar servitoarea nu se găsi nicăieri, și atunci englezoaica observă că N-o văzuse de o zi. Era surprinzător și ciudat, căci nu obișnuia să părăsească niciodată casa. Surprinzătoare și ciudate mai erau multe lucruri, ce se întâmplaseră în zilele din urmă.

Terenul din jurul căsuței era de obicei pustiu în timpul nopții, dar de ambele dăți când ofițerul de informații venise la ea în săptămâna trecută, trebuiseră să constate că erau înconjurați de oameni ce-i pândeau și-i spionau. Ultima oară, ofițerul, care avusese aceiași senzație, își îndreptase cu iuțeala fulgerului, lumina farului asupra împrejurimii și surprinsese câteva forme, care se grăbiră să dispară după pomi și prin tufișe.

Deci nu mai încăpea îndoială că se exercita o supraveghere asupra casei. Și se înțelege de la sine că o femeie poate să ducă o viață, ceva mai plăcută, decât să locuiască într-o casă mică, în interiorul Indiei, departe de

oamenii albi și având dușmani de moarte pe indigenii fanatici. Servitoarea nu era de găsit nicăieri, și Edith Sholiwer trebui să stea noaptea de veghe în odaia copilului bolnav. Se simțea cuprinsă de o groază tainică.

Când luna se ridică pe cer, un zgomot pătrunse prin noapte; era un murmur și niște glasuri agitate, ce vorbeau toate deodată. Chiar în imediata ei apropiere, lângă casă, se produse un sunet și răsunară niște voci. Edith Sholiwer luă un browning îmbrăcat în argint, ieși în verandă și luminează întunericul cu o lampă de buzunar. Jos, era sacagiul casei, care avea o discuție aprinsă cu o servitoare. Edith Sholiwer întrebă, pe un ton sever, ce se întâmplase?

Servitorul îi răspunse că se întâmplase o nenorocire: murise bătrâna servitoare.

Edith Sholiwer simți un junghi în regiunea inimii.

Trimise servitoarea, o femeie încă tânără, în odaia copiilor și ordonă sacagiului s-o conducă și să-i arate ce se întâmplase. Peste întregul decor luna strălucea, luminând soldații indieni, santinela palatului și funcționarii care, aflați în bărci în mijlocul lacului, formau un grup. Pe mal, unde începea locul deschis, erau mai mulți oameni, care priveau spre grupul acela.

— Au găsit-o - murmură sacagiul, care sta pe o

punte, lângă englezoaică.

— Acum o scot afară din apă!

Edith Sholiwer sta privind spre lac. Una din bărci se desprinsese dintre celelalte și se depărta. Ea trecu la câțiva metri de podul pe care se afla miss Sholiwer, care văzu că târa după ea un cadavru de femeie, legat de un odgon. Fața bătrânei servitoare strălucea deasupra apei, și se putea deosebi lămurit că mâinile și picioarele îi fuseseră legate.

Miss Edith Sholiwer își adună tot curajul, și se întoarse înapoi. Trecu podurile și se înapoie printre temple, dar când fu la începutul aleii în care se afla căsuța ei, se întoarse și observă că sacagiul se pierduse în întuneric. Își luă inima în dinți și înaintă. Scoase browningul din buzunar și-și ținea degetul pe trăgaci. Ajunse acasă fără niciun incident, dar nu putea să scape de impresia că, în drumul ei singuratic, fusese urmărită.

Se gândi că bătrâna servitoare își găsise fără nicio îndoială moartea, dintr-o răzbunare. Lui Miss Sholiwer nu i se spusese că băiatului bătrânei i se comunicase că maicăsa pălăvrăgise, și necunoscând această poveste în amănuntele ei, întâmplarea i se părea și mai groaznică!

Ea-și da seama că și ea era amenințată, că și dânsa

era înconjurată de primejdii. Ar fi vrut să cheme ajutor, căci simți că nu va mai avea curajul s-aștepte până la sosirea locotenentului, și se urcă la primul etaj al casei. Când intră în odaia în care copilul bolnav zăcea pe pat, o cuprinse o spaimă nouă.

Copilul era singur în odaie, se frământa neliniștit pe o parte și pe alta, iar servitoarea dispăruse! Se duse în odaia vecină: aici, al doilea copil dormea liniștit, ghemuit pe pernă.

Ea luă o lampă și străbătu casa.

Vru să se repeadă sus, pe trepte, ca să dea semnalul de primejdie. Alergă printr-o sală, ce ducea de la încăperile oamenilor de serviciu, se-mpiedică și era să cadă. Lampa de buzunar luminează un coș mare, acoperit cu un capac înalt. Era un coș din acelea pe care le mai văzuse de câteva ori în timpul cât șezuse în India. Avea o formă specială, fiind un coș de un soi anumit, cum sunt cele de care se folosesc numai scamatorii indieni; el se întrebuințează de oamenii care descântă șerpilor și slujește pentru păstrarea acestor animale. Astfel, era și coșul aflat pe sală.

Englezoaica se sprijini de perete. Rămase câteva clipe astfel, până ce fu din nou în stare să-și urmeze

drumul.

Atunci se petrecu cu ea un fenomen, prin care trece orice om oarecum curajos, aflat în vreo primejdie. La început, când începe primejdia, când pătrunde încet-încet în om, e greu de îndurat, dar când se întetește, făcându-ți impresia că nu i te mai poți sustrage, când te cuprinde cu totul, atunci a trecut ce era mai rău.

Tot așa, Edith Sholiwer se liniști deodată, cu toate că știa ce o amenință. Acum nu mai avea decât o singură voință hotărâtă, o singură nădejde de lămurit: știa că moartea o pândea în casă, și bănuia c-o amenință și-n preajma casei. Se duse sus, pe veranda primului etaj, aprinse becul cel alb și pe cel roșu, și se așeză pe scaunul de lângă parapet. Ea-și avea arma în mână, dar în clipa în care se lăsă istovită pe spatele scaunului, se auzi un zăngănit urmat de un trosnet: becul cel roșu căzu, spart de o piatră ce fusese aruncată la picioarele Edithe Sholiwer. Urmă apoi o a doua aruncătură, un nou zăngănit și becul cel alb se stinse și el și căzu afară, peste parapet.

Englezoaica sări în sus și-și ridică revolverul, știind că acum nu mai rămânea decât s-atragă atenția postului militar englez, să-l cheme repede, dacă mai voia să fie scăpată de moarte. Trase cocoșul armei, îndreptă țeava în

direcția în care bănuia că se aruncase piatra și slobozi un foc. Dar englezoaica se văzu nevoită să ridice cocoșul revolverului cu repetiție și șase împușcături rupseră tăcerea nopții; apoi arma amuți!

Edith Sholiwer își aduse aminte că se mai găseau muniții pentru revolver, în sertarul unui dulăpior din odaia de alături. Dădu fuga, fără să mai aprindă lumina, până la dulăpiorul acesta, trase sertarul, găsi gloanțele prin întuneric, își încarcă arma și vru să se reîntoarcă pe verandă; dar rămase deodată ținută locului: dușmanul o ajunsese!

Simți la gleznă o mică împunsătură, ca un vârful de cuțit.

Fără să șovăiască, deja paralizată de sfârșitul ce trebuia să urmeze, se târî până la verandă, unde se mai ridică o dată.

Apoi își îndreptă brațul și din nou bubuiră șase împușcături în noapte, trase într-o parte și într-alta; apoi se făcu tăcere!

*

Automobilul cel greu, ce acum gonea pe alee, era condus, de un sergent bătrân, care se obișnuise cu suferințele de pe șoselele Indiei. El ținea volanul cu o

mână de fier, când iată că mașina fu zvârlită într-o parte, la câteva sute de metri mai-nainte de căsuța ce-i era ținta.

Una din cele două roți din față ale mașinii probabil că se împiedicase de ceva, care abătuse mașina din calea ei. Dar soldatul își puse din nou mașina în mișcare și nu opri decât în fața verandei căsuței.

Sergentul strigă în noapte, dar nu primi niciun răspuns!

El sări atunci din mașină, urmat de un camarad, și intră în căsuță, pe când un alt soldat rămase în automobil. Negăsind pe nimeni la parter, el alergă sus, pe scară, luminându-și calea cu lanterna de buzunar, și o găsi pe terasă pe Miss Edith Sholiwer. În mijlocul odăii pe care o luminează, văzu ceva alunecând pe podele. Era un șarpe! Sergentul străbătu, odalia ferindu-se cu cizmele-i înalte de piele, transmise lanterna camaradului, fără să zică vreun cuvânt, luă femeia pe brațe și-o duse la automobil. Pe treptele scării el se opri. Din nou văzu, în raza lămpii, trecând o reptilă. În automobil, sergentul, care nu rostise încă nicio vorbă, pipăi pulsul femeii, pe care o rezemă de perne.

— Cred c-am ajuns prea târziu! – zise el.

— Domnule sergent! – îl alertă unul din soldați – în

casă trebuie să fie copiii!

— Îi voi aduce eu! – zise al treilea, care apoi se duse sus și se reîntoarse, aducându-i pe cei doi copii pe umerii lui.

Medicul militar constată moartea lui Edith Sholiwer, în urma unei mușcăături de șarpe. Patrula militară engleză se reîntoarse, și cercetă împrejurimile casei. Soldații găsiră doi morți, din care unul pe șosea, care fusese călcat de un automobil, după ce primise un glonț în picior, iar celălalt, încă tânăr, al cărui cap fusese găurit de un glonț. El fu identificat ca fiul unei servitoare bătrâne, al cărei cadavru fusese scos în noaptea aceea din lacul palatului, cu mâinile și cu picioarele legate.

Există desigur numeroși studenți indieni la Londra, totuși nu sunt atât de mulți, ca poliția engleză să nu poată găsi cu ușurință, printre ei, pe cei doi, care se numeau Gampat Cinerajadhasa și Purshotam. Agenții secreți erau zi și noapte pe urmele acestor doi, bineînțeles fără ca indienii să-i observe.

Londra nu este India și aici funcționarii englezi sunt privilegiați. Ei stabiliră că cei doi primiseră, o sumă importantă din India, și chiar făcură o percheziție, în lipsa lor, în odaia lor comună, fără ca indienii să aibă habar. Iar

când cei doi se duseră, a doua zi, cu un cufăr mare în port, în aceeași zi în care sosi comisia Simon, toți bărbații care ocupau omnibusul erau agenți ai serviciului de spionaj. Duzini întregi de agenți supraveghează pe cei doi indieni cu cufărul. Nu trebuiau să fie arestați decât în clipa din urmă, pentru ca nu cumva alți conjurați, încă necunoscuți, să-ncerce a săvârși atentatul plănuit. Când vaporul acostă la țărm, indienii se-nghesuiră în primul rând, printre oamenii care așteptau aici; dar mâinile polițiștilor înșfăcă ră deodată mâinile și picioarele indienilor, care fură imobilizați.

— Cu îngăduința voastră, ar fi mai bine dacă vom duce noi cufărul!

Nu s-a recurs la o acțiune judiciară, nu s-a făcut nimic, ce-ar fi atras din nou atenția lumii asupra raportului comisiei. Cei doi studenți fură expulzați, iar comisia își încheie lucrarea, publicându-și concluziile în două volume mari. Aceste două volume groase au înăbușit speranțele păturii inteligente a unui întreg popor...

SFÂRȘIT